الوتے

اباسین یوسفزے

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

وزرې چې دې نه وي نو الوت په کوم هُنر کړې
دا لوړې سر درې به په کوم ډول باندې سر کړې
چې ژبه دې وي خواره نو پخپله به خوارېږې
اولسه! زهٔ شاعر یم ما په وخت باندې خبر کړې

اباسین یوسفزے

چیئرمین
پښتو څانګه
اسلامیه کالج پېښور پوهنتون
☆
کلے خانپور تحصیل ادین زی، ضلع دیر ملاکنډ

Pukhto.Net

زۀ په شاعرۍ کله پوهېږمه چرته د يو لوري نه راځي راځي
دا چې په وېښتو کښې زما سپين لګي دا مې په پښتو باندې ځواني راځي

الوت په دويم ځل چاپ ستاسو په لاسو کښې د ے. دا زما د مئينانو زما د شاعرۍ سره د مينې ثبوت د ے چې زۀ ئې د مننې تکي نۀ لرم. د الله پاک په فضل زما وړومبے کتاب "غورځنګونه" په شپږم ځل چاپ شوے د ے. چې شمېر ئې لس زره کاپو ته ورسېدو او د نقادانو دا خيال د ے چې غورځنګونه به بيا بيا چاپ کېږي. خو زۀ وايم چې:

لا په سېر کښې مې پوهې نۀ ده رېښلې اباسينه مزل پاتې يو په لس د ے

نۀ پوهېږم چې زما قام زما د شاعرۍ نه څومره ګټه پورته کړه يا پورته کوي. خو دومره خبر يم چې هر ليکونکے د خان سره د ژبې دپاره يو شمېر نوي لوستونکي هم راوړي او د زړو لوستونکو د ذوق تسکين هم کول پرېوځي. الله دې وکړي چې د خپلې مور پښتو زيات نه زيات حق ادا کړے شم. نۀ يم پوه چې زما په دې لاشعوري هڅه کښې شعور تر کومه حده شامل د ے چې زما ژبه دې د نړۍ د ژبو سياله شي. زما د ژبې د ليکوال معاشي، اقتصادي او ټولنيز مقام دې اوچت شي. هم دغسې لوستونکي خپل قامي مرام لوري ته تېز ګامونه واخلي او په خپل چاپېرچل کښې دې د ادب نه د کشيد کړي روح او فکر خورَونه تېزه او ډېره تېزه کړي.

زۀ د خپل رب نه هيله مند يم چې د پښتو شعر و ادب په ډګر زما د قلم نه د پښتو په وده، پرمختيا، ښکلا او ځلا کښې مهم کار واخلي (آمين)

مننه

اباسين يوسفزے

نېټه: ۲۹ اګست ۲۰۰۷ء

Pukhto.Net

د اباسين "الوت" ته يو الوتي نظر

زما ادبي پوهه، علم او فن د هغه درجې نه دے چې د ښاغلي اباسين صېب په شان يو ښۀ عالمانه او فسلفيانه شاعر په شاعرۍ بحث اوکړم. په ذهن مې زور واچوؤ او څۀ نه څۀ تېر هېر وختونه او يادونه مې راپه زړۀ کړل او بل د دې کتاب د مطالعې نه پس مې په زړۀ کښې د څۀ نه څۀ ليکلو حرکت پېدا شو.

نن سبا زمونږ دا ښاغلے، ورور ملګرے قطعاً د دې خبرې محتاج نۀ دے. چې اباسين صېب څوک دے؟ د کوم ځائے دے؟ چرته دے؟ څۀ کوي؟ خوشحال بابا وائي:

پس له مرګه به مې سيال په جهان راشي
خو په دې دور مې مۀ غواړه مثال

خو زۀ به بيا هم د کتاب د ضرورت مطابق روايتاً دا ووايم چې اباسين صېب په ضلع دير تحصيل آدينزئ خانپور کښې پېدا شوے دے. د پلار نوم ئې حاجي برادر خان ملک دے. چې ډېر خوږ، درونډ او پښتون انسان وو. د نيکۀ نوم ئې امير نواب خان ملک، د غور نيکۀ نوم ئې مدار خان ملک بنِ سلو خان ملک بنِ نوشېر خان ملک او د ټولو مشر نيکۀ ئې د ملاکنډ د شهيد په نوم يادېږي.

ښاغلے اباسين صېب زما د يونيورسټۍ د طالب علمۍ د زمانې يو بې حده خوږ، او سل فيصده بې تکلفه او يو مخلص ملګرے دے. بلکې په دغه زمانه کښې زمونږ د يوڅو ملګرو يو ډېر ښکلے انجمن وو. په دې کښې زمونږ سره خدائے بخښلے خيبر افريدے، ښاغلے اقبال اعزاز، ښاغلے عرفان خليل، سخي جان اُستاد او بل يو ډېر اهم

Pukhto.Net

ستورے ډاکټر راج ولي شاه خټک او د مردان د غاړې خوږ ملګرے ښاغلے عبدالرؤف زاهد وغیره شامل وو.
زمونږ د ملګرو په دې ډله کښې د اباسین صیب د مینې، محبت، مېلمستیا او دلجویۍ یو منفرد سټائل وو. او هغه دا چې اکثر په دویم یا دریم مازیګر به اباسین صیب یو داسې مستانه خواهش څرګندولو چې ځئ یار چې د اسلامک سنټر طرف ته هغه د پیؤ دوکان ته ځو چې پې وڅکو. چې روان به شو نو دا د شلو منټو لاره به مونږ ځکه په یوه ګنټه کښې لنډوله چې مونږ ته به په لاره څوک هم مخې ته راتلو نو وروره! د اباسین صیب به په تش سلام چرته کار کېدو. که هغه به یو ؤ او که پنځه به وو نو یار به د ټولو نه زارېدو قربانېدو او ورغاړه وتو به. او هر یو ته به ئې ډېر په ټینګه وئیل چې راځئ یار مونږ سره پې وڅښئ. مونږ به ورته ډېر ووئیل چې ښک بخته د خدائے! د مازیګر نه روان شوي یو او دا دے ماښام شو او مونږه د پیؤ دوکان ته نه یو رسېدلي. نو مهرباني وکړه چې دا مینه لږه د ځان سره خوندي وساته. دا ډېر ښۀ څیز دے. چرته په ښۀ غوندې ځائے کښې به پکار شي. ته خو وخت ته هم نه ګورې. سړي سړي ته هم نه ګورې خو بس مینه ده او محبت دے او بل کار دې نیشته. خو چونکې مونږ ټول ملګري په دې پوهـ شو چې دا د دۀ یو فطري کمزوري ده لکه چې اوس ئې ځائے په ځائے دغه واردات په کلام کښې هم څرګندیږي.

یاران خو دې یاران دي چې ماران هم غاړې باسي
دا ستا خو اباسینه بلها زور دے په سینه کښې

Pukhto.Net

دا خو لا هيڅ خبره نه وه چې مونږ ته به په مازيګر کښې د اباسين مينه ناک طبعيت کوم مشکلات جوړ کړي وو. د مازيګر خاص روماني کيفيت دے. او د جمال په دغه لحظو کښې لږه ډېره بدرنګي په اسانه سرے زغملے شي.
خو دې نه ډېرې ګرانې او سختې مرحلې به هاغه وې چې کله به ټکنه غرمه وه او زۀ به د هاسټل کمرې ته راغلم نو ځۀ به مې کتل چې د کمرې مخې ته به يؤ شل جوړې څپلې پرتې وې. او په کمره کښې به د اباسين صيب د بې وخته مينې او مېلمستيا په وجه يو شور جوړ ؤ. درې څلور ځله خو به پکښې چا د دروازې ټکا هم نه اورېده. ما به چې وکتل نو په کمره کښې به ئې يو درز غوبل جوړ کړے وو. د مېلمنو په رش کښې به د ډېرې خوشحالۍ نه بالکل د ګلاب د ګل په شان سُور غوړېدلے ؤ. پوره درې څلور قسمه شربت به وېشلے شو. د بادام شربت، د امرود شربت، او يو څو نور داسې ناياب قسمه شربتونه به زمونږ په کمره کښې هر وخت موجود وو.
کله به چې مېلمانۀ لاړل نوما به ورته لمن وغوړوله چې يار اباسينه! " دا يوه وېنا د زړۀ په غوږ واوره. چې بهتره د اورنګ تر سلطنت ده"
چې ګوره زۀ په زړۀ او ذهن يو ستړے ستومانه بنيادم يم او تۀ مې وينې چې هسې هم د ژوند نه ډېر سخت وېزاره يم. زۀ غواړم چې چرته په يو ګُټ کښې سترګې پټې کړم، سر ولګوم خو دلته ستا د لاسه تېښتې ته راغلے يم. ځکه چې دا د هاسټل کمره ده. دا دمطالعې او د آرام دپاره ده. خو تا راته دلته د "جوس سنټر" جوړ کړے دے. بس تۀ ئې، مينه ده، مېلمستيا ده، زارېدل دي، قربانېدل دي. خدائے ته وګوره د دې کمرې نه راته د حمزه بابا زړۀ مۀ جوړوه.

Pukhto.Net

زړۀ ته نور ښکلي به راشي که ته لاړې
دا حجره کله خالي د مېلمنو شوه

خو د دې تولې وير ژړا په جواب کښې به دۀ رالنده کړه چې يار عاقل خانه! تا ته خو پته ده چې

ماله بې تولـه مينه راکړه اشنا
زما په لړه مينه کار نۀ کيږي

او ما ته به ئې هم ووئيل چې تۀ هم دا يوه وېنا د زړۀ په غوږ واوره.

خدايه ما په محبت کښې لېونے کړې
بې جنونه به د مينې څۀ معراج وي

ما به سر ته ټک ورکړو او اودۀ به شوم.

ما چې په دغه زمانه کښې د کوم انجمن ذکر وکړو نو د دغه وخت او دغه ملګرو د ښاغلي ليکوال د ادبي پس منظر سره ډېر ژور او لوئے تعلق دے. دا هاغه د بې غمۍ د ځوانۍ او د مستۍ زمانه وه. چې ډېرې د لېونتوب شپې ورځې مو په ناسته سبا کړې دي. ډېر رنګين او غمګين ماښامونه د ځوارلسمې د سپوږمۍ په لطافت کښې د سپرلي رېښمين بادونه په توره نيمه شپه کښې د ونو د پاڼو سره د زول نغمې، د سپرلي په موسم کښې ناګهانه شرابي ورېځې او د باران غټې ځاڅکې، دګلونو خواره شوي نګهتونه، وجدان لړزونکې د ونو د ګلونو او موسمونو جنتي خوشبويۍ او د اوړي په ټکنه غرمو کښې د ګوګوشتکې غريوژن آواز لکه چې وائي: دا دنيا فاني ده، ډېر خلق راغلل او ډېر خلق لاړل او دا شتۀ خلق به هم لاړ شي.

دغه وخت ؤ. دغه زمانه وه چې ښاغلي اباسين صبب د خپل غزل دپاره رنګونه راجمع کول. نن د دوئ په غزل کښې هاغه ټول کېفيتونه او

Pukhto.Net

رنګونه موجود دي، کوم چې مونږ په يو ځائے او يو ماحول کښې محسوس کړي دي.
ښاغلے ليکوال د فطرت د ښائست يو ډېر لوئے امانتدار شاعر دے. د دۀ فطرت د هرې ښکلا، د هر ښائست د هر يو جمال او د هر يو جلال د هر سوز او هر ګداز او د فطرت د هر رښتياوالي تصوير په زړۀ کښې ځائے کړے دے او نن ئې د فن په ګوتو هاغه ټول تصويرونه د پښتون اولس په مخکښې د خپل زړۀ په وينو ساز کړي دي. لکه چې وائي:

ګوره د درد څړيکې خليږي پکښې
زما کلام تشې سندرې نه دي

د ښاغلي اباسين صېب په غزل کښې د ټولو نه زور داره جذبه د مينې ده. او مينه هغه جذبه ده چې د کائناتو بنياد دے. د انسانيت معراج په مينه کښې دے. دغه مينه او معراج د اباسين د غزل معراج هم دے

انسانانو ته چې لار د مينې ښائي
اباسين دې هم د هغې ډيوې تېل شي

کله چې زمونږ شپې ورځې د تدريس په مرحلو کښې وې نو زمونږ ادبي هلې ځلې هم ډېرې جانداري او په تُندۍ رواني وې. په دغه ورځو کښې به چې کله اقبال اعزاز افريدے په دره کښې د جمالياتي اثر په زلزله کښې ګېر شو. او کله به چې خدائے بخښلے او زمونږ ډېر زيات نازک مزاجه او بې کچه لطيف ملګرے ښاغلے خيبر صېب د تاترې په لمنه کښې بې قراره شو نو دواړو به سره د خپل خپل لېونتوب زمونږ په لورلېونۍ پېښنه وکړه. د اباسين په طبعيت کښې په فطري توګه هم د افريدو سره يو خاص مينه شته. د افريدو جغرافيه، ژوند ژواک، طور

Pukhto.Net

طریقې، آباد ماښامونه، په حجرو کښې د سیخ د تیکو خوشبودار لوګي او د ماښام نه پس د رباب ترنګ او کله کله د شکسته جام کړنګ ځانګړے رنګ لري.

د افریدو داولسي او ثقافتي ژوند رنګونو اباسین صېب په جذباتي، نفسیاتي او شعوري توګه زمونږ د ملګرتیا او ورورولۍ په طرف مائل کړے دے. ځکه د دوئ په کلام کښې دا قسمه اظهار ډېر په ښکاره ټکو کښې ښکاري.

زۀ د جلال او د جمال رنګونه ټول پېژنم
ملاکنډ ے یم خو ګذران مې په خیبر کړے دے

د شار خیبر د غورځنګونو د مستۍ له فېضه
د اباسین په ملاکنډ کښې پت پالل د غزل

د خیبر د سېمې دغه تخلیقي قوت ؤ چې پښتونخوا ته ئې یو لوئے شاعر د اباسین په شکل کښې ورکړو. د دې ستر شاعر په ادبي ژوند کښې دا هغه بنیادي مرحلې وې او هغه ورځې وې چې دوئ په ادبي مېدان کښې د زغل دپاره تیاري کوله. وروستو به لوستونکي دا هم محسوس کړي چې زما، اقبال اعزاز او خیبر صېب ورکړي قلمي نوم د اباسین صېب په شخصیت کښې څومره نفیساتي پرمختګ راوستو. او د دغه نفسیاتي پرمختګ په بنیاد د اباسین صېب د نظم اولنۍ مجموعه "غورځنګونه" د پښتو ادب په پنګه کښې یوه ښکلې اضافه وګرځېده. او دغه دے ځلورم ځل چاپ شوه.

Pukhto.Net

زمونږ د ملګرو به د هفتې په معمولاتو کښې يو پوخ معمول دا هم وو چې د حمزه بابا سره به مو په ګډه يو تفصيلي نشست کېدو. په ډېرو عالمانه، فلسفيانه او صوفيانه موضوعاتو به مو د بابا سره خبرې کولې. يوه ورځ مونږ يو څو ځلمو ملګرو حمزه بابا ته خپلې بې مقطعې غزلې ليکلې ورکړې. او تپوس مو ترې وکړو چې بابا! دا کلامونه د معيار په لحاظ څنګه دي؟ او ستاسو څهٔ خيال دے؟ هغوئ ټولې غزلې ولوستې او د اباسين صېب کلام ئې ترې رابېل کړو. د حمزه بابا دا وېنا زما ښهٔ ياده ده چې هغوئ ووئيل. "چې دا د يؤ استاذ شاعر غزل دے" د اباسين صېب د غزل دپاره د حمزه بابا دا خبره د ټولو نه لوئے حېثيت او سند دے چې اباسين صېب د غزل استاد شاعر دے. د غزل نه علاوه په دې "الوت" نومې کتاب کښې ئې څهٔ حِصه د نظم، د سندرې (لوبې) هم ده. يعنې د الوت شاعري مونږ په درېو برخو وېشلے شو، غزل، نظم او سندره. بيا په دې درېو وارو صنفونو کښې د ښاغلي ليکوال دا خبره د کمال ده چې په هر صنف کښې ئې د خيال او فکر په لحاظ مختلف رنګونه دي. په غزل کښې ئې دخيالاتو، تفکراتو او جذباتو ډېره برخه رومانوي، جمالياتي او د انسانيت سره مينه محبت دے.

په نظم کښې ئې په خيالاتو مثبت قام پرستي غالبه ده او په سندره کښې ئې د پښتون د معاشرتي ژوند ثقافتي رنګ غالب دے. هر يو نظم ئې په خپل ځائے يو شاهکار او پر مغز. په هر يو نظم کښې ئې د خپل عنوان مطابق د خيالاتو جذباتو مطلب او معنې سره د الفاظو برجستګي ډېره په ښکلې او فني طريقه برقراره ساتلې ده. د مثبتې قام پرستۍ نه زما مطلب دا دے چې د نورو قام پرستو منفي اړخ دا وي چې هغوئ د پښتنو نه علاوه نور قامونه نور مسلمان قامونه هم خپل دښمنان ګڼي.

Pukhto.Net

خو دا ښاغلے د دغو نه برعکس په جار د خپلې مثبتې قام پرستۍ علمبردار دے.
په " اتل " نومې نظم کښې چې ښاغلي په کومو الفاظو کښې د معاشرې په بدو ورځو قلم پورته کړے دے زۀ ئې په خپلو الفاظو کښې ذکر نه شم کولے. باید چې د دې دپاره د لیکوال نظمونه ولوستلے شي. نو لوستونکے به پرې ډېر ښۀ پوهـ شي.
په دې نظم کښې ښاغلي د مسلمان خبره کړې ده یعنې د ټولې دنیا د مسلمان خېر ئې غوښتے دے. په " بې خودي " نظم کښې د ښاغلي خیالات او جذبات د دې خبرې اعتراف دے چې زۀ د علامه اقبال د عالمګیرې نظریې قائل یم. یعنې کومه جذبه چې د علامه اقبال د مسلمان دپاره وه، هم دغه جذبه په " بې خودي " نظم کښې د اباسین صېب هم د مسلمان دپاره ده. دغه ټوله د مسلمانۍ جذبه اباسین صېب هم لکه د حمزه بابا د پښتون په کړۀ وړۀ کښې تر سره کول غواړي. د پښتون پرستۍ منفي اړخ د پښتون دپاره زهر دے. منفي قام پرستي راځي راځي او آخر د خپل رور دښمنۍ ته خبره راشي. دغه خلق زمونږ په ماحول کښې په معاشره کښې د چا نه پټ نه دي. او بیا په تېره تېره د یو لیکوال د سترګو نه خو پټ پاتې کېدے نۀ شي. اباسین صېب وائې چې دلته زمونږ په معاشره کښې داسې ډېر نومونه شته چې هغه د پښتو او پښتون نوم خو اخلي ولې د پښتو او پښتون سره چې څۀ کوي هغه په هیڅ شکل د دښمنۍ نه کم نۀ دي.

ځوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي
هاغه د پښتو په مرۍ غلي دي

Pukhto.Net

اباسین صیب چونکه په پېښور یونیورسټۍ کښې د پښتو استاذ هم دے نو په دې وجه د دوئ نه دا قسمه سوالونه کېدل د روزمره خبره ده

دا د پښتو علمبردار مونږه په کومه بوځي
د خپل اولس بچے بچے رانه پوښتنه کوي

چې نوم د پښتون اخلي او کار بې پښتو کوي، داسې خلق ښاغلي لیکوال "حمزه بابا ته چتې" نومې نظم کښې په ګوته کړي هم دي او غندلې ئې هم دي. د نظم سر داسې دے.

د پښتو ژبې او ادب په مخ کښې ځیر حمزه
زما د قام د مستقبل د خوب تعبیر حمزه
تا د شلمې صدۍ ګونګ پښتون ته ژبه ورکړه
د دې پېړۍ په بابا ګانو کښې امیر حمزه

خواوس

د پښتانۀ د لاسه څۀ په پښتانۀ نۀ کیږي
چې پېښور کښې وسېدو ته مې هم زړۀ نۀ کیږي
زما د قام ځلمي دې "شمعې" "پلوشې" ستي کړل
ته اندازه وکړه چې دلته آخر څۀ نه کیږي

په حېرانتیا باندې دې یو یو آدم خور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لوټ شوي کور ته ګورم

د "شمعې" او "پلوشې" نه مراد "شمع" او "پلوشه" سنیما دي. یعنې په دې سنیماګانو کښې چې د پښتون بچي ته د کوم تهذیب تصویرونه ښودلے شي نو دا به پښتون بچے کوم ځائے ته ورسوي؟

Pukhto.Net

دا یو ځوخبرې د ښاغلي لیکوال د پښتون سره د مینې د وضاحت دپاره وکړے شوې. د اباسین صیب د هر نظم ځان ته خپله موضوع ده او په هره موضوع چې ئې نظم لیکلے دے خو د مقصد، مطلب او جذباتو انتهائي ژورو ته تلے دے. خو په مجموعي توګه د نظمونو د لوستو نه پس د ښاغلي لیکوال د شخصیت تصویر د غزل د شخصیتي تصویر نه ډېر مختلف دے. په غزل کښې د لیکوال شخصیت یو رومانوي، جمال پرست، مینه کوؤنکے، مینه شیندونکے او د مستۍ او انسانیت سره د مینې د جذبو نه سرشار ښکاري. خو په نظم کښې د غزل هغه خوش پوش، مست، په رنګ شګفته په زړۀ ژوندے اباسین هغسې نه دے. بلکې په نظم کښې د دې ښاغلي مجموعي تاثر ورکوونکے تصویر هغه دے چې ګرېوان ئې ځیرې دے. سترګې ئې په ژړا سرې، مخ په اوښکو لوند، د سر وېښتۀ ببر، یعنې یو لېونے دے. چې په چغو کُو کُو سر دے. کله یو خوا لاسونه اوږدوي کله بل خوا ته نعره کوي. کله په یو لاروي پسې چغه وهي کله په بل پسې. او په خوله ئې دا نعره ده چې اے خلقه د خدائے دپاره راشئ. ما سره امدادوکړئ. ما سره ملګري شئ. ګنې دا به رانه مړ شي. د دۀ سلګۍ دي. هله راغونډ شئ چې دا بچ کړو. که دا مړ شو نو مونږ به ټول مړۀ شو. یعنې دلته ښاغلے لیکوال دهغه مور په مثال دے د کومې زوئے چې په سرک ګاډي وهلے دے. ښپې ئې ماتې دي. سر ئې مات دے. او د مرګ او ژوند په کشمکش کښې په سرک پروت دے.او مور ئې چغې وهي. چې اے خلقه زما دا زوئے مړ کیږي. اے خلقه زوئے مې مړ کیږي. خو دلته زمونږ ښاغلے لیکوال د چا رشته دار یا د خپل عزیز دپاره یا د خپل ورور او زوئے دپاره نه ژاړي بلکې د دۀ مخې ته د مرګ او ژوند په

Pukhto.Net

کشمکش کښې د پښتون قام او ثقافت هاغه رژېدونکې ډهانچه پرته ده. کومه چې د مغرب د ثقافتي يلغار ګاډي وهلې ده. چې اوس لګيا ده د ځنکدن اخيري سلګۍ وهي. په دغه غرېو نيولي حالت کښې ښاغلے ليکوال لګيا دے کله احمد شاه ابدالي ته چغې وهي کله خوشحال بابا ته نعرې وهي او کله حمزه بابا ته په اوښکو سرې سترګې، ببر سر خيري ګرېوان او ژړغوني حالت کښې اوازونه کوي چې راشئ تاسو ټولو د دې اولس دپاره، د دې ثقافت دپاره کومې نخښې پرېښې وې اوس دا حالت راغلے دے چې د دوئ نه هاغه ټولې نخښې هېرول غواړي. دوئ نه هاغه نخښې ورانول غواړي. خو ښاغلے اباسين په دومره تېزه او تنده سيلۍ کښې چې جامې هم شلوي. شګې هم الوزوي او غتې غتې وُنې هم د مونډه وباسي، د مغرب د يلغار سيلۍ کښې د پښتو او پښتون ثقافت دفاع ته ولاړ ښکاري.

د اباسين سندرې او زمونږ ثقافت

د دنيا په مخ په سر د زمکې بې شمېره قامونه آباد دي د هر قام خپل خپل تهذيب، تمدن او ثقافت دے. ثقافت د يو قام د عادتونو، خويونو، طور طريقو، ناستې پاستې، ژوند ژواک، غم ښادۍ، مړې ژوندي، نفسياتو، جذباتو، رواجونو او رويو نوم ته وائي.
انساني ژوند د پېداوښت د اول نه تر مرګه پورې د دغه ثقافتي مرحلو نه تېرېږي. د ثقافت په دې دومره خوره او وسيع لمنه کښې د ټولو نه اهم جز د هغه قام ژبه ده. ځکه چې کله د يو قام خپله ژبه وي، په خپله ژبه کښې ليکل کوي، لوستل کوي، خبرې کوي، د داسې قامونو د ثقافت هر اړخ به مضبوط، قوي او جانداروي . او د ژبې په روزنه، پالنه او

Pukhto.Net

پرمختګ لیکوال یعنې شاعر او ادیب پوهېږي. د کومې ژبې ادیبان چې په شعوري ډول د دې خبرې صحیح ادراک ولري نو د ژبې په تحفظ کښې د دغه قسمه لیکوالو نومونه په زرینو الفاظو کښې تل عمر له پاتې شي. د پښتو ژبې مثال زمونږ وړاندې دے. پښتو ته د دوزخ ژبه وئیل کېدل. هم د دغه خبرې او احساس نفسیاتي ردِعمل وو چې حمزه بابا په شعوري توګه دغه مستانه آواز اوچت کړو.

وائي اغیار چې د دوزخ ژبه ده
زۀ به جنت ته د پښتو سره ځم

دلته زۀ خبره د اباسین صېب د لوبو او سندرو کووم. ما وړاندې هم دا ذکر کړے دے چې د ښاغلي لیکوال، د غزل، نظم او سندرې ښېخې خپل خپل رنګ دے. ښاغلے اباسین صېب په سندرو، لوبه، برغېزه کښې زمونږ ثقافتي اولسي شاعر دے. د دوئ په لوبه یا سندره کښې زمونږ د ثقافت هغه ټول خواږۀ په زړۀ پورې رنګونه او خوندونه موجود دي، کوم چې د هر انسان د روزمره ژوند او معمولاتو سره نزدې تعلق لري. د یو وګړي په ژوند کښې د ټولو نه خوږ څیز د دۀ جاندار ثقافت ده. چې د کوم قام ثقافت پوخ او خپل وي هغومره به د هغه قام د ترقۍ او خوشحالۍ معیار هم وي. ځکه چې پوخ ثقافت د پخې ژبې ضامن دے. په حېث د پښتانۀ چې کوم لذت مونږ په خپل لباس، پخپله ژبه او په خپل رنګ ډهنګ کښې محسوسولے شو هاغه په بل څۀ کښې یا د چا په نقل کښې نه محسوس کېږي. دا خبره به ډېرو خلقو اورېدلې وي چې یو پښتون عربو ته تلے وو. هلته ئې چې اذان واورېدو نو یو دم ئې د خُلې نه ووتل! چې " اوهو " دا خو دلته هم اذان په پښتو کښې دے. اذان که څو هم په پښتو کښې نه دے خو چونکې دا آواز زمونږ د ثقافت آواز

Pukhto.Net

دے او دا آواز مونږ د ماشومتوب نه تر بوډاتوب اورو. دا آواز چې مونږ هر چرته اورو نو مونږ ته د خپل وطن د ثقافت او خاورې احساس راکوي.
زمونږ د مېوو ذائقه زمونږ د وطن خوشبويي. زمونږ د خاورې موسمونه، ګرمي، یخني، سپرلي، زمونږ لباس، زمونږ خبرې، زمونږ سندرې، زمونږ نفسیات، زمونږ جمالیات، زمونږ جذبات، زمونږ رواجونه، دستورونه، زمونږ لهجې، زمونږ رويې، کرکیله، تجارت، مړے ژوندے، غم ښادي یعنې د یو پښتون په ژوند کښې چې څۀ دي دا زمونږ د ثقافت مظهر دے. د خپل ثقافت سره مینه کول، په خپل رنګ کښې ژوند تېرول د با اعتماده قامونو شېوه ده.
کوم قام چې د غېرو قامونو د ثقافتي قدرونو سره مینه کوي، یا ئې نقل کوي نو د دغه قام خپل ثقافت په رژېدو شي. او آخر کښې د دغه قام، قامي حېثیت مړ شي. او هسې تش په نوم یو نسل یادېږي خو خپل قامي حېثیت ئې نۀ وي. هیڅ پېژندګلو نه لري او خپل شناخت بائیلي، او خپله ژبه ئې ورکه شي.
چې د کوم نسل خلقو ته خپله ژبه نه ورځي، که دے د هرې ژبې ماهر وي نوزۀ ډېره په زړۀ ورتیا او اعتماد دا خبره کوم چې دا نالوستے دے. او د ټولو نه لوئے تعلیمیافته هغه قام دے چې هغه پخپله ژبه خبرې کوي، خپله ژبه لولي، او خپله ژبه لیکي. په انفرادي توګه تاسو وګورئ چې کوم سړے یا فرض کړه یو پښتون پښتو نه شي وئیلے. لیکلے ئې نشي. دا سړے د پښتون ثقافت، پښتو ژبې دپاره داسې دے لکه مړ ..
.... کله هم چې یو ثقافت یوه ژبه، یو تهذیب د دنیا نه ورکیږي. په هغې کښې هم د دغه قسمه خلقو لاس وي، کوم چې د خپل ثقافت،

Pukhto.Net

خپلې ژبې او خپل تهذیب نه بې خبره وي او یا په احساس کمترۍ کښې اخته وي.
د ښاغلي اباسین صېب په سندرو اولوبو کښې زمونږ د ثقافت هغه خوارۀ کېفیتونه موجود دي کوم چې په انساني ژوند کښې زړۀ ته خوشحالي، روح ته تسکین او جذباتو ته قرار ورکوي د خپل وطن بادونه، سینډونه، ورمې او ګلونه د اباسین صېب د سندرو او لوبو زینت دے.

شړشمو نوستي دي په غرونو کښې رنګونه ـــ راځه چې لاړ شو
غانټولو هم ځانله شلولي ګرېوانونه ـــ راځه چې لاړ شو
جینکۍ ګرځي په ورشو کښې
دا په رنګینو لوپټو کښې
د پسرلي ډوبو نشو کښې
مونږه به هم د اباسین غاړې له ځونه ـــ راځه چې لاړ شو

دا زمونږ د ثقافت هاغه خوندور او رنګین تصویرونه دي چې حمزه بابا ئې هم داسې ذکر کوي.

دغه دوه وختونه چې دیدن پکښې ارزان وي
جونې شي بې واکه په سپرلي او په وادۀ کښې

مونږ پښتانۀ د بینکاک، امریکې او د یورپ په شان په اوچتو ودانو او فلېټونو کښې نه وسېږو. د کومو په وجه چې خودکشي هم په آسانه کېدے شي. زمونږ کوټې، کورونه، حجرې، جوماتونه او د ناستې پاستې ځایونه په خپل رنګ دي.

ماښام د کلي په شهتُوت کښې ـــ چنچڼې شور کړي
چرته چاپېره په محلت کښې ـــ مېچن غرېږي

Pukhto.Net

د پسرلي موسم چې راشي ــــ ګلان غوړېږي

د وطن غرونه، د وطن سیندونه، د وطن خوږې ترخې مېوې، تهوارونه د یو وطن جغرافیائي حدونه، وُنې بوټي، موسمونه، غاړې، غرونه خبرې او سندرې دا ټول هغه عناصر دي چې د خپلو اثراتو مطابق دهاغه قام د وګړو، نفسیاتي تشخص جوړوي.

د مزدور سندره، د پښور ترانه، د ملاکنډ سندره وغېره وغېره دا هاغه سندرې او لوبې دي چې ښاغلے لیکوال پکښې د خپل ثقافت په اباسین کښې لامبوزن ښکاري. اباسین صېب خپله پښتونخوا خوښوي، خپلې خوشبويۍ، خپل رنګونه، خپلې خبرې او خپلې سندرې خوښوي.

اباسین صېب د خپلو سپېځلو نفسیاتو او سوچه جذباتو د اظهار فنکار دے. اباسین د خپلو شړشمو ښکلا او د خپلو سرګړو (د پشکال په بارانونو په غرونو کښې زرغون شوے یو قسم وابښه) خوښوي د پېرس په پرفیوم ئې نه بدلوي. ځلمو ته د پښتنې پېغلې یو بې انتها رومانوي تصویر جوړوي.

اباسین د پښتون شمله د ننګ تاتره ګڼي. د پښتنې مور غېږې ته د جنت حلقه وائي. د خپلې رنګینې او غمګینې شاعرۍ دپاره د پښتنې پېغلې د خوارۀ اوربل نه خوشبوئي اخلي. د سترګو نه ئې سرور اخلي او د نرو سرو او رېښمنو شونډو د لطیفې مسکا نه کیف او مستي اخلي.

مختصراً به دا ووایم چې ښاغلے اباسین صېب په خپله ژبه خپل ثقافت مئین دے. خپل ثقافت، د خپل قام د بقا دپاره کشتۍ ګڼي. او دا وائي چې د دې کشتۍ حفاظت به مونږ ټول کوو.

Pukhto.Net

د شعر او شاعرۍ د مقصدیت پحقله ښاغلے د سترو لیکوالو توليې خوبۍ په ځان کښې لري. اباسین صېب شعر او ادب دمعاشرې د اصلاح دپاره د ملا تیر ګڼي. زۀ به دا ووایم چې اباسین صېب د مینې محبت شاعر دے. دے د پښتو د غنمو د پټي هاغه زمیدار دے چې د بدۍ ژودر د پټي نه وباسي.

دا د مینې شاعر، د امن شاعر، د ښکلا، د انسانیت شاعر، دا د پښتو او پښتنو شاعر نن ژوندے دے خو په هر چا یوه ورځ داسې راتلونکې ده چې هغه د دنیا نه د تلو ورځ ده.

که اباسین صېب نه هم وي خو د دۀ نغمې، د دۀ سازونه او سندرې به تول د دیر لوړ لوړ ښنترونه او د ملاکنډ د غرونو څوکې او د توليې پښتونخوا کاڼي بوټي یاد ساتي او شوروي.

زۀ که نه هم یم نو کلام به مې خبرې کوي
هر یو وګړے دخپل قام به مې خبرې کوي
ما د دې خاورې کاڼو بوټو سره پت پاللے
دا کاڼي بوټي در او بام به مې خبرې کوي

عاقل خان آفریدے
دره آدم خېل
نېټه: یوویشتم جولائي ۲۰۰۴ء

Pukhto.Net

❋❋❋

زۀ ترېـے کېږمه په ژوند کښې ګام په ګام خالقه
تر مورګو* ډک ساته زما د برخې جام خالقه
چې دې راکړې مرتبه ده د الهام خالقه
خپل خاص بنده دې کړمه فکر مې کړه عام خالقه
د تباهۍ نه وړاندې سم کړه زما قام خالقه
غابښ چې ترې واخلې بیا به څۀ کړې په بادام خالقه
تۀ بنۀ پوهېږې بنۀ خبر ئې کوې پام خالقه
زۀ نۀ پوهېږمه د ژوند په انتظام خالقه
په روڼ تندي سترګې په لاریم د قیامت ورځې ته
نور کتے نۀ شم د وګړو قتلِ عام خالقه
بغېر له ځانه مې هر چاته غړېږ دنګه لره
زما دا ذهن د بل چا مه کړې غلام خالقه
چا د نفرت په نوم په صدق د ے ایمان راوړ ے
څوک سنګساریږي تل د مینې په الزام خالقه
دا د معنو سمندرونه دې له کومې راوړل
اے اباسینه، سُخنوره، د کلام خالقه

———❋❋❋———

* ژۍ، غاړې

Pukhto.Net

صلو علیه وآله

تر څو چې د عظمت ذکر، قلم وي او کتاب وي
تر هغې به ستا نوم د تاریخونو انتخاب وي
تر څو چې په دنیا کښې آوازه د انقلاب وي
ستا کار او ستا کردار به ئې حاوي په هر یو باب وي

فطرت دے د انسان چې ډېر نزدې شي اخر تنګ شي
چې څومره در نزدې شي څوک نو هغه ستا پتنګ شي
چې ستا د خاکسارۍ په برترۍ کښې سرے رنګ شي
ستا ذات ورته په بره بره څېږي دنګ شي دنګ شي

چې دا د کائناتو د خالق ښکلے جانان ؤ
دنیا درته حېرانه، چې دا څهٔ رنګه انسان ؤ
په روح کښې به دې خدائے خبر چې څهٔ رنګه طوفان ؤ
چې جسم دې هر وخت د روح په لمسه کښې روان ؤ

تر څو چې په نړۍ کښې د رښتیا وئیلو راج وي
تر څو چې د منطق او فلسفې دلته رواج وي
تر څو چې بصیرت او بصارت د ژوندمزاج وي
ستا سر به وي د وارهٔ عظمتونو به پرې تاج وي

***

Pukhto.Net

منقبت

په هر یو منصف واکمن چې نې اثر دے
په اصولو چې قائم لکه د غر دے
هم خادم دے هم مخدوم په یوه سر دے
نۀ محتاج د بدرګې نۀ د لښکر دے
نۀ په شپه دے، نۀ په ورځ، نۀ په سحر دے
د خپل قام د خپل اولس په غم خبر دے
هره شپه لکه سپوږمۍ د بام په سر دے
پاڅېدلے هر سحر لکه د نمر دے
د دنیا د تمامې نرانو نر دے
رب ئې هم کړے لحاظ په خپل محشر دے
که په خپله ئې د غنو تاج په سر دے
محبت ئې د انسان سره هنر دے
مومنانو ته ئې پوست زړۀ او ځیګر دے
دشمنانو ته په زړۀ باندې کمر دے

Pukhto.Net

له دروغو ئې مدام کړے مفر دے
د رښتیا په لار ئې تل کړے سفر دے
په ژوندون ئې کلي کور کړے اختر دے
په وفات ئې غرونو ویر کړے تر تر دے
خاکساري ئې اغوستن جامه ځادر دے
چې شرونه ورته ټیټ شي داسې سر دے
په قانون باندې ولاړ د رب اکبر دے
په خوئ بوئ په ناسته پاسته ګښې بهتر دے
دغه څوک دے چې دا دومره بختور دے
چې د شاه دو جهان د زړګي سر دے
په څلورو ګښې یو یار د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دے
دا فاروق د ښۀ او بدحضرت عمر (رضی الله تعالی عنه) دے

***

Pukhto.Net

✹✹✹

ښکلې څهره، فراخه ذهن، شوخ و شنګ غونډې يم
زۀ د دې خاورې په رنګونو باندې رنګ غونډې يم

کله د ذات د سرحدونو په ادراک نۀ رسم
کله دې دومره ويږ وجود کښې داسې تنګ غونډې يم

چې ډيوې سترګې د يار ووينم بې واکه شمه
بيا په ځان چرې نۀ پوهېږم د پتنګ غونډې يم

نفرت مې زړۀ نه کړه کړېده په تيتو سترګو
وې ئې! صفا زړګې کښې زۀ لکه د زنګ غونډې يم

د يار د ښپو ګردونه هم رانجه کووم سترګو له
په زړۀ بادشاه يم خو په مينه کښې ملنګ غونډې يم

چې په نرمۍ شي نو رېښم څۀ وي ستا زلفې څۀ وي
خو په سختۍ کښې په زړۀ سخت لکه د سنګ غونډې يم

Pukhto.Net

په خاکسارۍ کښې د وګړو د ښپو خاورې يمه
خو په خودۍ کښې د چينار په شانې دنګ غوندې يم

زۀ اخر څۀ وکړم مجبور له خپل فطرته يمه
چې اباسين يم خامخا به په غورځنګ غوندې يم

______***______

فرد

ته کۀ څۀ غرور کوې يوازې په ځرمنه
ستا حسن بهر دے او زما حسن دننه

______***______

پښتو

څوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي
هغه د پښتو په مرۍ غلي دي
خلق سر ساتي او ديدنونه کړي
مونږ يُو چې له سره مو دانګلي دي

______***______

Pukhto.Net

✵✵✵

څۀ دي حالاتو لېونے کړمه څۀ تا لېونے
ځان راته کله ښکاري په رښتيا لېونے

په انسانانو باندې داسې مُترقي[×] راغلې
مابنام اوده شي روغ رمټ پاڅي سبا لېونے

دا قافله به اخر څنګه تر منزله رسي
ملګري تول اوتر اوتر دي، رهنما لېونے

هغه جنت پرېښے ؤ ما به له دنيا وباسي
لکه آدم غوندې زۀ هم يم د حوا لېونے

يو د يادونو سور انګار دے بله مياشت د بادرو
دا ځل به روغ نۀ شم که شوم درپسې بيا لېونے

ته به هم ياره کله زړۀ کښې داسې وائې!
دا د ژوندون سترے مزل راسره دا لېونے!

په تورو غرونو کښې ئې ځکه زړۀ راتول غوندې وي
ستا اباسين پېدائشي دے د ښکلا لېونے

✵✵✵

[×] وبا، فساد، مرض، رنځ، توغکے

Pukhto.Net

***

ما د ارمانونو شور ته مه بوخه
دشتې ښۀ دي بيا مې كور ته مۀ بوخۀ

زۀ د ګل انجام ته خفه کېږمه
ما د ګلشنونو لور ته مۀ بوخه

مخکښې وزر را چې زړۀ مې جمع شي
هسې مې په پور ته مۀ بوخه

خدايه! چې ژوندو ته په درنه ګوري
داسې انسانان خو ګور ته مۀ بوخه

زۀ په اباسين باندې لاهو ښۀ يم
بيا مې د حالاتو اور ته مۀ بوخه

***

Pukhto.Net

***

ستا لېونے تشو سرونو باندې راج نۀ غواړي
زما د زړونو بادشاهي خوښه ده، تاج نۀ غواړي

د خپل تقدير واګې چې څوک په خپلو لاسو نيسي
د لوږې مري خو په عمرونو قرض بياج نۀ غواړي

لکه د نمر غوندې د ژوند د سوکالۍ سوَب وي
بې نيازه خلق د هيچا نه هم خراج نۀ غواړي

ما چې دا ځان لېونے کړے دے او تا غواړمه
ارمان چې وي نو اخر څنګه به معراج نه غواړي

د عاشقانو د روحونو ځانله بيل جهان دے
لېونۍ مينه څۀ قاعده او څۀ رواج نۀ غواړي

چې محبت به کوي کاڼے دے ويرېږه ترينه
دا يو کوتلے حقيقت دے هډو جاج نۀ غواړي

Pukhto.Net

ما د غربت په لاس ګنډلې جامې ولیدلې[×]
چې د کفن غوندې تنې نۀ غواړي کاج نۀ غواړي

بنائست د داسې يو اثر نوم دے چې نۀ شي ليدے
نقش و نګار او د رنګونو امتزاج نۀ غواړي

په ژوندانۀ کښې اباسين غوندې تېزي پکار ده
دا زندګي لکه د واورې سوړ مزاج نۀ غواړي

———***———

[×] په سپينه څله کښې ما يو خل يو ماشوم ليدلے ؤ چې د سوتلي جوړه بوجۍ ئې اغوستې وه غاړې او لاسونو له ئې پکښې سُورې کړې وو.

Pukhto.Net

لېونے کېږم؟؟؟

د عدل او انصاف دې ناکړدو ته حېرانېږم
د جرم او سزا د فلسفيانو نه بوګنېږم
د وخت دمُشادې نه د ګيدړ غوندې ترهېږم
د خان د ښکلو تصويرونو نه وېرېږم
د عقل په بازار کښې په پيسه باندې خرڅېږم
چې دا حال وي ملګرو زۀ به نۀ لېونے کېږم؟

دا مونږ پکښې آخر په کوم يو جرم زنداني شو
راځئ ملګرو ټول به په شريکه لېوني شو

انسان د باردونو په ډېرې کښې ورښخيږي
لوګے د سوو غوښو د نړۍ نه چاپېرېږي
د امن خوړَوونکي ټول د لوږې نه مرۀ کيږي
د بم په جوړوونکو انعامونه تقسيمېږي
بې کچه بې حسي ده احساسونه بربادېږي
په زهرو به آخر د سړي څۀ تنده ماتيږي

په اور کښې ستي څو کاله بې وسه جاپاني شو
راځئ ملګرو ټول به په شريکه لېوني شو

Pukhto.Net

د ښو بدو تمیز د ے ختم شوے په دنیا کښې
خپل ځان پسې لتهون کوو د زړو په پړقا کښې
اثر چې پاتې نه شولو د هیچا په دعا کښې
د خپلو باباګانو نخښې وګورم په چا کښې
اقدار په زمکه ښخ دي خو سوچونه په خلا کښې
یو کار هم پاتې نه شو په پرده کښې په حیا کښې

په سترګو د هر چا پورې رانجه سلېماني شو
راځئ ملګرو تول به په شریکه لېوني شو

ګرېوان د استاد ځیرې په منګول د شاګردانو
سرې وینې د شاګرد دي په لمن د استاذانو
پخوا به پاړوګان وو د لړمو د مارانو
دم نشته په دنیا د زهرجنو انسانانو
چې ګورم په پېسو پسې ناجوړه طبیبانو
لګیا دي رنځوران کوي علاج د رنځورانو

په څوارلس سوه کاله پسې بېرته ارماني شو
راځئ ملګرو تول به په شریکه لېوني شو

Pukhto.Net

عصمت د پېغلو جونو په کوڅه کوڅه نيلام شو
ډوډۍ پسې لغړ ګرځي انسان څومره ناکام شو
د زرو غړوندے ئې پروت په غاړه کښې غلام شو
پخپله باندې ښکار شولو ښکاري شولو او دام شو
د خپل انسانيت په نامه څو ځله بدنام شو
د مينې زېلې غوټې شوې نفرت چاپېره عام شو

ميرګي به په ځان راولو ښځه سم به پېرياني شو
راځئ ملګرو ټول به په شريکه لېوني شو

چې شپه ورځې اخته په شواخون کښې د خپل کار دي
حېران به شې چې دا خلق په هر وطن کښې خوار دي
خوشبخته په مړه ګېډه د هضم په رفتار دي
بدبخته په خېمو کښې د ډوډۍ په انتظار دي
رزيل کره ډېرې دي انبارونه دي خروار دي
اصيل او شريفان پکښې د سپي د لکۍ خوار دي

د خلقو دا سوچونه دومره ولې شېطاني شو
راځئ ملګرو ټول به په شريکه لېوني شو

چاپېره په دنيا کښې د ښائست رنګونه غواړم
تر هغې به دې خدايه روزانه په در کښې ژاړم

Pukhto.Net

انسان يمه خو بل انسان د سپي په شانې دارړم
دا غوښې غوښې ژوند زۀ نور ليدے نۀ شمه لاړم
د وينو د سېلاب نه مخکښې خپله کډه نغاړم
د درد د ډېر شدت نه د ښاروي په شانتې نارړم

په مينځ کښې د ډنګرو مې خويونه حېواني شو
راځئ ملګرو ټول به په شريکه لېوني شو

اوتر کړمه د وخت تورې بلا وئيل پکار دي
زړګے مې ډک دے نۀ راځي ژړا وئيل پکار دي
دې ټولو ثوابونو ته ګناه وئيل پکار دي
چاپېره تور تمونو ته رڼا وئيل پکار دي
دروغ په دې صدۍ کښې خامخا وئيل پکار دي
خو ما ته خپل ضمير وائي رښتيا وئيل پکار دي

بيا خبر که په رښتياؤ کښې بې کچه تاواني شو
راځئ ملګرو ټول به په شريکه لېوني شو

***

(د ګران اروابناد ملګري نامتو نفسياتي ماهر، ښۀ انسان او دروند پښتون
ډاکټر انيس الرحمان په نوم دا نظم ډالی کووم)

Pukhto.Net

✹✹✹

د پرهر د زړۀ ټکور کلي کښې نشته
لېونیه ځائے دې نور کلي کښې نشته

د غربت وباء راغلې خلق زغلي
بیا ځوانان یو دوه ځلور کلي کښې نشته

هر سړے د خپل وجود خولو کښې ډوب دے
د غمژنو ځوک غمخور کلي کښې نشته

ماشومان سیپارې نه وائي جومات کښې
د چنچنو شور ماشور کلي کښې نشته

مخلوقات ئې په دیدن پسې ړاندۀ شو
څوک د قام د سترګو تور کلي کښې نشته

د هندوانو غوندې هر خوا خان ځانلے دے
خانک مات شولو او شکور کلي کښې نشته

هر یو تن په خپل کنډر کښې له یخنۍ مري
ایرې ډېرې دي خو اور کلي کښې نشته

Pukhto.Net

چې عالم ئې راښکودو د ښاریو نه
اوس هغه د مینې زور کلي کښې نشته

چې د سپینې سپوږمۍ خور کلي کښې نشته
اباسین ئې هم په کور کلي کښې نشته

***

زما قام

زما قام که په قامونو کښې غمے دے
خو د علم پکښې لږ شانې کمے دے
د اخلاص نه ئې وطن ړنا ړنا دے
جهالت پرې راخور کړے مابنامے دے

***

Pukhto.Net

٭٭٭

په يو چم کښې په ديدن باندې بندېز
پسرلے او د شرابو نه پرهېز

لۀ ګرېوانه مې د اور بخرې خي
محبت را لـه اعصاب کړل ريزمرېز

راورې نوې پرهرونه هره ورځ
چې جانان مې په نصيب شولو نوخېز

لېونتوب مې کړمه خلاص لـه بربادۍ
چې د خلقو نه ئې کړمه په ګرېز

دَل دوبې مې شول بندونه د برداشت
اباسين د عشق را خلاص شولو سر تېز

٭٭٭

Pukhto.Net

✸✸✸

د غربت سوې خواني
لکه زمکه باراني

زما زور زما ځواني
ستا په حُسن قرباني

دا د مينې خزانې
زما برخه اسماني

عقل تل په تېپو ړوند
عشق رانجه سلېماني

دا د سرو ګلو موسم
دا بې کچه ځان ځاني

د زړګي سيورے پيتاؤ
د يو ښکلي ارماني

صوفي ګرځي په براق
مُلا ناست دے پېزواني

Pukhto.Net

دا د ویرې نه سجدې
دا د ډب مسلماني

ستا د حُسن تراني
راته یادې زباني

د دولت هر یو انبار
نه دے فضل رباني

په هر طاخ کښې دي پراته
ستا خطونه پخواني

محبت خۀ دے اشنا
سلطاني ده سلطاني

پېښور کښې ملنګي
او په کلي کښې خاني

چې پېدا شومه پښتون
ربه ستا مهرباني!

چې ورتلې په اباسين اوس کوه پهلواني

***

Pukhto.Net

***

منتر مې چف کړو د وختونو پاړوګان ګورمه
بیم غړوومه په ټول کلي کښې ماران ګورمه

ما د لمبو څادر په ولي په خندا اېښے دے
زۀ لېونے کله د مینې سود او زیان ګورمه

د ګل په مینه کښې مې داسې لېونتوب کړے دے
چې هر ازغي کښې مې تارونه د ګرېوان ګورمه

زمونږه زړونه لکه تمبل په یو تال غړیږي
روحونه یو دي هغه څان ګوري زۀ څان ګورمه

د وینو رنګ مې ګلابي جامې اغوستې ورته
زۀ خپل تخلیق ته په نشه کښې د یزدان ګورمه

د سوداګرو لاس ته لاړې د وختونو واګې
اوس به په مینه پسې هم چرته دکان ګورمه

Pukhto.Net

زما پټ مخ هډو شته نه چې بغاوت پېژني
زۀ لکه زمکه يم په هر لوري اسمان ګورمه

داباسين لاړې نيول تشې خبرې نۀ دي
شرع ظاهر ګوري دا ګز او دا مېدان ګورمه

په اباسين کښې خو به راز د کائنات ښکاره شي
زۀ په يوه قطره کښې زمکه او اسمان ګورمه

———***———

جمهوريت

ښنګه نظام دے هم مې وژني هم ژوندون راکوي
هم مې په اور سېزي او هم راله سکون راکوي
دوه جاهلان د يو عالِم نه په کنډه* درنېږي
جمهوريت راله د وخت دغه مضمون راکوي

———***———

* تله ميزان

Pukhto.Net

٭٭٭

اورونه بل دي، خولې ارزانې، طبيبان نيشته، زخمونه ډېر دي
سپوږمۍ چې خې نو، جانان ته وايه، لاوزګار نه يم، کارونه ډېر دي

وار خطا نۀ يم، د ژوند مزل ته، ژوندون بلها دے، غمونه ډېر دي
زۀ بې له خدايه، بل څوک منم نۀ، ګنې په سر مې، لاسونه ډېر دي

د چمن سترګې، درېسې سرې دي، يو ځلې راشه، په زړو لارو
سپرلے سمسور دے، د حسن زور دے، مارغان چغېږي، ګلونه ډېر دي

تاريخ ګواه دے، زما جلال ته، خوږو ته خوږ يم، ترخو ته تريخ يم
شمله زما ده، مېدان زما دے، که په نړۍ کښې، قامونه ډېر دي

جانان اولس مې، اودۀ په خوب دے، ويښول غواړي، لړزول غواړي
سر پکښې نشته، بې سره ګرځي، که په شمېره کښې، سرونه ډېر دي

سوکړه خورېږي، چينې وچېږي، سر درې دل شوې، وطن لتاړ شو
د رب بې شانه، مهرباني ده، په اباسين کښې، موجونه ډېر دي

———٭٭٭———

Pukhto.Net

تخلیق کار

زما غم دے په وږمه کښې — زما درد دے په نغمه کښې
زما ساز دے په باران کښې — زما سوز دے په سوکړه کښې
زما ژوند دے په سور اور کښې — زما کور دے په لمبه کښې
کله ډوب د زمکې تل کښې — کله پورته په مزل کښې
کله ځلنده ماضي کښې — کله رنګ په مستقبل کښې
اسمانونو کښې الوزم — کۀ وسېږم په غوجل کښې
زۀ ګل بڼ لرم یارانو — د زخمونو، پرهرونو
زۀ وږمې راټولوومه — د ښائسته ښائسته ګلونو
کله ګرځم په اسمان کښې — د رڼا په بُراقونو
زۀ یو داسې تاریخ ساز یم — چې یم خور په تاریخونو

***

Pukhto.Net

***

حقه خبره بنهٔ په لوړه کوه
د خپل ضمیر سره ښکړه کوه

په داسې خاوره باندې ژوند تېروو
چې امن غوارې نو جګړه کوه!

زهٔ به درخمه که تهٔ نهٔ شې راتلے
خبردارے خو راته مړه کوه!

که زنانه ئې نو رنګونه ګوره
که نارینه ئې جامه خړه کوه

بې د مزاح نه طنز حرام وګڼه
په زهرو نهٔ وژل په ګوړه کوه

که فیرنګے ئې نو یو لاس ورکوه
او که پښتون ئې ګړه بړه کوه

Pukhto.Net

عیش او عشرت په محلونو غواړه
محبتونه په جونګړه کوه

تخلیق په غوټه نیمه شپه کښې کیږي
خو پاڅېدل په توره خړه کوه

______***______

میینه

چې مې پیاله د محبت په یو اینده تېره کړه
په ټول وجود باندې مې درد یوه ګینده تېره کړه
ستا سرۀ وېښتۀ مې لوبول او جدائي زړله
نغمه د مینې مې په مسته سرینده تېره کړه

______***______

Pukhto.Net

هر کلے *

که جنګو، شوه، خانپور که کتیارړے ده
ښکلاګانې ترې راڅاڅي په بهار کښې

محبت دلے دلے لرو په زړهٔ کښې
سادګان یو وار خطا شو په اظهار کښې

دا د حُسن پرستی انتها نهٔ ده؟
د ګلونو شپول مو ولیدهٔ په لار کښې؟

***

پښتو

حالات که راله نهٔ پرېږدي په زړونو کښې پښتو
زمونږه خو بهیرې په رګونو کښې پښتو
په وینبه مې احساس او شعور دواړه پښتانهٔ دي
په ما خو را سوره ده په خوبونو کښې پښتو

***

---

* په شوه تندوړاګ کښې ۱۹۹۰ء کښې د کېدونکي وړومبی مشاعرې شاعرانو ته هر کلے. په دغه موقع زما جانان ستر خیبر افریدے مشر مېلمهٔ او یو مهٔ امي خلمي بخت زمان دغه مشاعره راجوړه کړې وه.

Pukhto.Net

***

سوال به نهٔ کوومه خورم په خاوره مته
خدایه رزق راکوې له خپله مته

د هنر کالے سنبال ساتم په کور کښې
نوره هیڅ راسره نشته ګټه وته

چې د علم په خوږو یم خبر شوے
د دولت منډه مې پرېښې ده چورلته*

کله کله د اولس په غم کښې زغلم
کله کله کوزېدے نه شم له کټه

دغه خوئ راله خپل رب نه دے راکړے
چې په غاړه کښې مې پرېوزي د چا پټه

* غوټ. بېخي

Pukhto.Net

دا شمله مې مدام هسکه لرې خدايه
چې پښتون دې پېدا کړے يم په ختهٔ

د انسان د محتاجۍ نه امان غواړم
لکه سپے، چې سړے خوري رزق له چتهٔ*

اباسين چې کله خپله لاره پرېښوه
نو دا سر ورله بيا ووهه په گتهٔ

———***———

بلها

څکه هر ځائے کښې عنقا معصوميت دے
ستا په سترگو کښې بلها معصوميت دے
چې اکثر مې د گناه په لوري بيائي
نور څهٔ نهٔ دي خو هم دا معصوميت دے

———***———

* چتهٔ هغه لوښي ته وائي کوم کښې چې سپي ته خوراک ورکولے شي

Pukhto.Net

***

زهٔ څومره بدنصیب یم چې د ځان په لوري نهٔ ځم
په مینه پسې مرم خو د انسان په لوري نهٔ ځم

ګلونه راته هم چپه خُله وائي چې څهٔ شو؟
له دې غمه اکثر د ګلستان په لوري نهٔ ځم

خودي مې داسې شوه چې په اورونو کښې مې نغاړي
بې سته بې منته د جانان په لوري نهٔ ځم

دا جَهل مې په ختمه کښې اخښلے دے ملګرو
د تندې نه که مرم خو د باران په لوري نهٔ ځم

افسوس په داسې خلقو کښې پېدا شومه قسمته!
په زمکه تنوزم د اسمان په لوري نهٔ ځم

چې تا راپېدا کړے اباسین یمه خالقه
کافر به یم که زهٔ د خپل افغان په لوري نهٔ ځم

***

Pukhto.Net

***

څوک چې په خپل وجود برداشت لکه مېچنه کوي
تاریخ به تول عمر آغاز له هغه تنه کوي

لکه ګلاب چې مې په ډکه خُله ستائنه کوي
ستا لېونے ستا د غني سترګو مننه کوي

هغه انسان به د سختئ مقابله څۀ وکړي
چې د ګیاه غوندې طوفان ته څملاستنه کوي

دا د پښتو علمبردار مونږه په کومه بوځي؟
د خپل اولس بچے بچے رانه پوښتنه کوي

دا بره ناست خلق څه بره پېدا شوي نه دي
عالم په پاټکي پاټکي ځي بره خَتَنه کوي

تاریخ د هغو خلقو نوم چرې هېر کړے نه دے
څوک چې د جبر، په سولۍ باندې غندنه کوي

Pukhto.Net

مرګیه! ته که تار په تار کړې پښتانه ملګري
یو اباسین به د پښتو د باغ روزنه کوي

د نړۍ امن له څو داسې لېوني پکار دي
چې اباسین غوندې په اور هم ورختنه کوي

______***______

نکریزې

زما سره په نه خبره نښلې بيا به څه کړې
نکريزې دې په ښپو لاسو ترلې بيا به څه کړې
بې وخته مې مړ نه کړې په بې شانه څنه ستړګه
که زه نه يم نو وايه نازولې بيا به څه کړې؟

______***______

Pukhto.Net

***

زهٔ ئې ونیووم له سره چې تهٔ څوک ئې؟
بیا ئې وویستم له دره چې تهٔ څوک ئې؟

هره لاره چې مې ستا طرفته بیائي
اے زما د سوچ محوره! چې تهٔ څوک ئې؟

ګورې زلفې دې په مخ خورې ورې دي
په وربخو کښې پټ نمره، چې تهٔ څوک ئې؟

چې مدام دې د ښکلا په خیال کښې ډوب یم
بې پایاوه سمندره، چې تهٔ څوک ئې؟

ټول ژوندون دې راله وسو په لمبو کښې
اے په زړهٔ ذهن کافره، چې تهٔ څوک ئې

پښتونخوا دې د عظمت سندرې وائي
اباسینه، سخنوره، چې تهٔ څوک ئې؟

***

Pukhto.Net

Best Painting

(غوريز انځور)

د دنيا د تصويرونو نمائش دے
دهر يو براعظم خلق راټول دي
د سپين پوستو او تور پوستو غلغله ده
فنكاران د هر وطن ګوته په خُلهٔ دي
شاهكارونه ټول مونډو* ته اوېزان دي
چا د غرونو د لمنو او سيندونو
چا د سپينو ګل ورينو مستو جونو
چا د د شتو كاڼو، بوټو د ګلونو
تصويرونه راجوړ كړي دي په وينو
هغه فن چې د فنكار روح پكښې ښكاري
ټول حېران ګوته په خُلهٔ رنګونه ساري
چې په دې كښې يو تصوير ته مې نظر شو
ډېره جقه ورته جوړه وه د خلقو

---

* مونډے. چيت دېوال.

Pukhto.Net

ماهم وکتل په غتو غتو زیر زیر
چې په دې پېښنګ کښې څۀ خبره خاص ده
یوماشوم دے پروت په وینو کښې لت پت دے
شین لوګے دے خکه شاته منظر تت دے
د ماشوم خوا کښې رحل دے
په رحل کښې یو کتاب دے
چې شین توکے ترې چاپېر دے
د سپفون یوه لوپټه هم
په رېګونو کښې پرته ده
په ګس لاس کښې ئې چوُسني کلکه نیولې
یو تعویذ چې په سپین مزي سرۀ ځرمن کښې
د مرۍ نه ئې په ګروي× اوېزان دے
اننګے ئې لړ په دوړو باندې خړ دے
قړاغي سترګې، وازه خُلۀ
له ویرې مړ دے
غبرګ لاسونه ئې واز کړي
لکه غېږې ته د مور چه هوس کاندي
د اوګو او ملا د لاندې
د سپزنۍ⁂ یو ځو لړونه

×د اوږې او مرۍ تر مېنځ ځاے هډوکے

⁂ سیزني یا سوزني (هغه د تبوکي رسی چې ماشوم پرې تړلے شي)

Pukhto.Net

د شګلوړي* نه په ترخ کښې
ختېکې** او پتون لانديې
د ورښې* پېښځکے ښکاريږي
لړه وينه . پکښې چم ده
سره ټنګرې ټنګرې پرته ده
د پوښتو په لانديې بريد ئې
يو ګولۍ جوړ کړے غار دے
وحشتونه ترې راڅاڅي
چې سينه او ډونګه بڼېل دي
د امغانو د منځ لورته
ئې د وينو کرښې تلې
چې کچه وړه پچې ئې
په سرو وينو لمبېدلې
ايله تته ښکارېدله
چې تازه تازه سُونت دے
د کُنجکو پېکړه ئې
د ښۍ ښپې نه ده چاپېره
د تصوير د فريم دپاسه

---

* د ملاکوز سر.
** سپينې، د پنډۍ شا
* ورښے هغه ټوکے چې د ترلو په وخت د ماشوم نه تاوهلے شي.

Pukhto.Net

په نري شانله يو تار کښي
يو کاغذ رااوښزان دے
چې د پاسه پرې ليکل دي
U.S.A. best painting of the century
(امريکه ، د دې پېړۍ غوريز انځور)

___***___

خپل

نا خبره ووم خفه ووم په ازل خپل
په دنيا کښې راته نۀ ښکارېدو مل خپل
د يو ښکلي د قربت له برکته
دا جهان راته تمام ښکاري اوس خپل خپل

___***___

Pukhto.Net

✹ ✹ ✹

ستړګې دې نن په آئینې سترې کړې
د زلفو بار درله اوږې سترې کړې

شمعې! وژل دې مناسب نه ګڼم
ګنې په سر بلې لمبې سترې کړې

د کائنات پښتے په سر او ستړګو
خدایه! دې خپل وجود مې ښپې سترې کړې

شپنغوزې* کړې په شومه دم انګازې
ما درپسې لارې کوڅې سترې کړې

تاته د خدائے په کور کښې یاد نه شولو
ما ئې په یاد کښې مېخانې سترې کړې

ناوخته کېږې اوس مې پرهېږده کنه!
ته ټول عمرې دې بَهَانې سترې کړې

ته خو دریاب ئې څۀ کمے نه لرې
تا اباسینه جونې ښې سترې کړې

---

* شپنغوزه یوه مرغۍ ده چې د شپې الوزي او ډېر دړد ډېدلے اواز وباسي

Pukhto.Net

***

دا خبره به کووم په زر کرته*
نۀ شم زۀ منع کېدے له محبته

په ازغو باندې ګرېوان راتولوومه
راته پېښنه شوه د ګل د نزدېکته

محبت مې مجبوري ده زۀ انسان یم
ځان به څنګه خلاصوومه لۀ فطرته

سر مې راوړو په تلي کښې دا دے راغلم
خبردار یمه د حُسن له قیمته

د مستۍ نه مزد** کرمه په پټو کښې
ټوله شپه ژرندې ساتمه له غربته

ستا د زلفو خوشبویانې ترېنه خېژي
دا جامې مې څکه نۀ وینځم له بته*

---

* زر خله، زر واره، زر پېرې
** أجرت، د ژرنده ګرې مزدوري
* کلف. د کارخانې هغه مساله چې د جوړېدو نه پس او د وینځلو نه مخکښې جامې هوارې او جګې ساتي

Pukhto.Net

زړۀ مې روغ نۀ دے داسترګې به دې پوهـ کړې
لېونو سره دې ناچوي[*] انګته[•]

دومره بار د ښائستونو څنګه یوسي
نرۍ ملا دې جول[∴] کوي له نزاکته

تۀ کۀ سل قسمه خورې زما د نوم نه
ټول رانجۀ دې بهېدلي دي په ښکته

چې د غرونو لېونے شوې اباسينه
خان دې وويستو له کلي له محلته

———***———

يو شعر

که ډېر له خلقو پټ وساتي خپل ګرېوان شلېدلے
شاعر چرې خپل غم د چانه نۀ شي پټولے

———***———

---

[*] نۀ اچوي

[•] چېړ چاړ. تنګول، لاس اچول. لاس لګول.

[∴] تال، لچک.

Pukhto.Net

ترانه

اے د قام اودۀ احساسه
لږ د خوبه خو راپاڅه

چې سرې په سترګو ړوند وي نو تیارۀ څۀ او رڼا څۀ
تکې زیړې موګونې* دي له غربته، له افلاسه

اے د قام اودۀ احساسه!
لږ د خوبه خو راپاڅه

ټول په خپلو لارو زغلو په رهبر او رهنما څۀ
در په در خاورې په سر یُو همېشه له خپله لاسه

اے د قام اودۀ احساسه!
لږ د خوبه خو راپاڅه

* مخ. څهره

Pukhto.Net

په غوټو باندې اوربل دے د چمن د زړۀ د پاسه
زۀ ویر بړ مه ملګرو د دوران له التماسه

پښتونخوا نۀ ده دوزخ دے
اباسینه ښپې وباسه

اے د قام اودۀ احساسه!
لږ د خوبه خو راپاڅه

***

هېواد

خدایه بچ مې کړې پښتون له دې فساده
هسې نه چې پښتونخوا مې شي برباده
دکابل د نظارو مخونه تور شول
د بارودو لوګے خېژي له هېواده

***

Pukhto.Net

***

بې له مینې ژوند او ژواک
لکه بې مالګې خوراک

زما زړهٔ لکه آئین
د ریا له خیرو پاک

ستا رېبار لکه طوطي
په خبرو کښې چالاک

زهٔ محتاج د محبت
جانان ځومره مینه ناک

نهٔ خندا زما په وس
نه ژړا زما په واک

دا ژوندون دے که بیګار
لاس و ښپې مې شول متهاک

Pukhto.Net

خوشحالي وي او که غم
دواړه کسي مې نمناک

دخیالونو په اس سور
اباسین ګرځي کاواک

___***___

تعصب

خدائـیګو چې د یـو بـل پـه وږمـو پـورې ړندیـږو
ډیـرې مـودې وشـوې پـه لـیدو پـورې ړندیـږو
داسـې بـه د بُغـض او حسـد پـه اور کښـې سـوزو
مونـږ بـه پـه دې یـو ډکـې تـر خـو پـورې ړندیـږو

___***___

Pukhto.Net

✸✸✸

د درد سره ترلے محبت دے ځکه خوږ دے
د دۀ هم د ښائست هومره قيمت دے ځکه خوږ دے

ګلونه او خوشبو راباندې ګران د چا په مخ دي
د ساز مې د جانان سره نسبت دے ځکه خوږ دے

اسمان چې کله وبريښي خندا دې راپه ياد شي
باران خو ستا د حُسن تلاوت دے ځکه خوږ دے

مرګے خو د جانان غېږې له تله دي خوشحالي ده
ژوندون خو له جانانه عبارت دے ځکه خوږ دے

جادو نۀ دے د روح د ښائستونو آئينه ده
کلام کښې مې اثر د معرفت دے ځکه خوږ دے

په ټوله پښتونخوا کښې ډېر خوږ ژبي بلبلان دي
دا ستا په اباسين کښې صداقت دے ځکه خوږ دے

———✱✱✱———

Pukhto.Net

اتل

چې حالات لکه سور اور شي — چې تور تم هر خواته خور شي
چې انسان خوړل شورو کړي — چې لېوان داړل شورو کړي
ښاماران چې کومې واز کړي — چې دوران چیچل آغاز کړي
چې غفلت زړونه غوبل کړي — بې حسي روحونه ډَل کړي
د رښتیاؤ تصویر تت شي — د بتانو عبادت شي
موسم سور لکه انګار شي — د وختونو ځانګې بار شي
یو تازه تخم بېدار شي — انقلاب ته ژوند تیار شي
ټول یو دم لاس په دعا شي — یو اتل چرته پېدا شي
د رڼا رانبې سینګار شي — اوده زړونه رابېدار شي
د جابر هډونه شپېل شي — غاصبان د ښپو نه ښکېل شي
ظالمان ټول پېزواني شي — د قاتل ختمه خاني، شي
نن بیا ژوند بې شانه ګران دے — دا کوم حال د مسلمان دے
یو اتل راتلل پکار دي — بس یو بل راتلل پکار دي

***

Pukhto.Net

***

کهٔ زما هغسې تاب د څېګر نشته
ستا په سترګو کښې هم هغه اثر نشته

زر پرست د زمانې راپسې ګرځي
خبر نهٔ دي چې زما سره زر نشته

تا په یو نظر له ځانه سره یوړل
زړهٔ مې کوم دے، هوش مې کوم دے. نظر نشته

کور مې هم لکه د زړهٔ غوندې وېجاړ دے
نړېدلي دېوالونه دي ور نشته

چې زما د سوچ دنیا ئې لېوني کړه
هغه ټولې هنګامې خو بهر نشته

مئینتوب به د فطرت نه لرې وځي
بې ګودره شو مئین چې ګودر نشته

اباسین نه لا څوک تږي نهٔ دي تلي
شومه یاره خو په ځان دې باور نشته

***

Pukhto.Net

✸✸✸

زما به څۀ بدلون په حال کښې راځي
یار د سپرلي غوندې په کال کښې راځي

زړۀ کښې بې تا نه بل څوک نه ساتمه
ګنې ډېر ښکلي مې په خيال کښې راځي

په هر حالت کښې زړګے جمع لره
مينه هم نه غواړم، په سوال کښې راځي

ملګرو ما حاتم طائي وګڼئ
که محبت چرې په مال کښې راځي

دا رناګانې دې په مخ کمې دي
دا تيارې تولې ستا په خال کښې راځي

موسمه نورې غرغنډې بلې کړه
په ما مئين به په هر حال کښې راځي

Pukhto.Net

داسې تالې وهي په لاره چې ځي
لکه چې خوا له مې په تال کښې راځي

که اباسین کښې غورځنګونه ګورې!
په پسرلي او پشکال کښې راځي

***

فنکار

شینکے د زمکې نه، باران زېږوي
انقلابونه فنکاران زېږوي
په پښتنو کښې د سړو سړي دي
په هر قدم قهرمانان زېږوي

***

Pukhto.Net

***

ستا غتې غتې سترګې شامُدام په ما پسې دي
دا تورې بلاګانې له هر بام په ما پسې دي

دا څۀ جادو دې اېښے دے زما په شخصيت کښې؟
ټولګي ټولګي چې ښکلي د ګرام په ماپسې دي

يو شپه مې ستا په سپينه لوښه کښې تېره کړې
تر اوسه خوشبويانې ګام په ګام په ما پسې دي

د حُسن ښاپېرۍ څکه رادرومي استقبال ته
بې شمېره ملائيکې د الهام په ما پسې دي

اے سره! د خپل خان دپاره سوچ په تا حرام دے
اوس ډېرې اروزګانې د خپل نام په ما پسې دي

***

Pukhto.Net

✹ ✹ ✹

هر څوک زما غونډې ساده نۀ وي چې زيار وباسي*
خلق پُښتو مُښتو په تندر ولي کار وباسي

دا استحصال دے د پردو که بې حسي ده زمونږ
څۀ چل خو شته دے چې توبې مو هر سالار وباسي

دوئ هر منزل ته په لنډو د رسېدو قائل دي
پښتانۀ ځکه په سمسور پټي کښې لار وباسي

د داسې باغ به اخر څوک وي چې پالنه وکړي
چې ترې ماليان پخپله بوټي مېوه دار وباسي

دا چې په ځائے د محبت په زر او زور پسې ځي
د وخت د پوزې نه به څوک دغه مهار وباسي

سکنيه وروره! د شين سترګي په ښپو مۀ پرېوزه
لالا اېتم هرې غوټۍ نه د کوکنار وباسي

چې به درخو د پښتونخوا ورته بلې ساتله
آدم لګيا دے د رباب نه هغه تار وباسي

* زيار وباسل، هڅه کول، کوشش کول، محنت کول

Pukhto.Net

محموده چرته ئې لږ راشه ننداره خو وکړه
اياز دې ګوره تېرې کريکې په بازار وباسي

يقين مې نۀ شي که بل څوک دغه معيار ومومي
چې خپل وطن له کومه وينه قلمکار وباسي

ياران خو پرېږده دشمنان ئې هم په ځان مئين کړۀ
ستا اباسين خلق په دې جرم لۀ ښار وباسي

***

پېریان

احساس راله وېريا په نګارونو غورځوي
يو حُسن دے چې ما لۀ ګرنګونو غورځوي
شايد چې د مازغو نه ئې پېريان راکوزوي
دا ځنې ځنې خلق په سرونو غورځوي

***

Pukhto.Net

✹✹✹

ته په زمکه قدم نه ږدې په هوا ځې
ما په لاره مزل خوښ کړلو یواځې

نۀ پوهېږم چې وږمه* ئې که نغمه** ئې
چې ګوګل ته مې د سترګو نه پۀ غلا ځې

انتظار کښې دې د کال هومره شپه وخورم
تۀ د پرخې غوندې تښتې په سبا ځې

لازمي به پښتونخوا غوره کوومه
که د مرګ نه پس چا ووئیل چې بیا ځې؟

حوصلې مې تولې بند په بند ماتېږي
زما زغمه جوړې نن خو په رښتا ځې

* خوشبوئي
** ساز، سرود، ټنګ ټکور

Pukhto.Net

که مرداري خوري کارغان ملګري ډېر دي
په حلال پسي به باز غوندې تنها ځي

د سپوږمۍ په شپه اسمان ته لمغړې کړي
اباسين له به د ستورو په رڼا ځي

***

رهبر

ماته زما په حواله سره خبرې وکړه
ګنې د پورې ديواله سره خبرې وکړه
بيا دې اولس ته د پښتو پښتو وعظونه کوه
اول دې ورشه د کاله سره خبرې وکړه

***

Pukhto.Net

***

د انا په سولۍ ځانګمه په دار یم
د خپل ذات په دشمنۍ کښې ګرفتار یم

ګلشنونه مې له زړۀ سره سيالي کړي
ستا د حُسن د سپرلي نه لاله زار يم

د تقدير نه ګيله نه کوومه خدايه!
دا کمَرې خورم په دې چې مېوه دار يم

محبت زما د عمر سره سم دے
د رېدي غوندې د ښتې نه بيمار يم

هسې ډوب يم د ژوندون په کشالو کښې
خو د مينې محبت کار ته وزګار يم

اباسين له ګلبدن راځي پخپله
په والله که د پۍ مخو منت بار يم

***

Pukhto.Net

ښې نوحه*

اے پۀ شلېدلي شان تمبو کښې وسېدونکیه ګله
اے پرستان ته د غارونو نه راتلونکیه ګله
چې پۀ کړنګ ژمي کښې مې ستا لیدل تتر مات کړي
داسې څوک شته چې ستا د خوار نصیب نظر مات کړي
ښېښې ابلې ښېښې، په سر تور سر بوجۍ په غاړه ګرځي
په ویره ویره د بنګلو په غاړه غاړه ګرځې
په ډېرانونو کښې د رزق په لټون سر ئې
په هلاکت کښې په لټنه د ژوندون سر ئې
راته انسان وحشي ښکاره شي چې تا ووینمه
دا زړۀ مې غوښ شي اړه شي چې تا ووینمه
راته د جنګ یو وحشت ناک شاني تصویر جوړ شي
د روح دنیا کښې مې غوغا جوړه شي ویر جوړ شي
ستا په ورکوټي مخ چې لا د ماشومتوب سپوري دي

---

* د فرورۍ په میاشت کښې یو سحر په خړه کښې زما د کور د ورۀ تلی وغړېدلو. چې زۀ ورغلم نو د دولس دیارلس کالو یو ماشوم چې د خوانۍ نه هېر غوندې ښکارېدو لوړېو وهلې څېره، ښېښې ابله ښېښې او په یوه جوړه جامو کښې زما مخې ته ولاړ وو. ما ترې نه تپوس وکړو چې ولې بچے؟ هغه په ویره ویره په کمزوري اواز ایله دا تکي وونېلے شو ماما! ډوډۍ شته.
دې دردناکې واقعې په نهره زۀ په قلم راخستلو مجبور کړم. څۀ په سلګو سلګو مې دا یو څو تکي ولیکل. خدائے خبر چې دا به د هغۀ د ژوند اظهار وکړے شي او کۀ نه؟

Pukhto.Net

لا دې په سترګو ګښې د مور د مئینتوب سپوري دي
په هر یو ورهٔ ګښې سر ښکاره کړې چې ګند شته دے ګنه؟
درته دې نفس لګه تنور لمبه لمبه دے ګنه؟
څوک چې دې ورتې نو زر ترینه ډوډۍ وغواړې
په وړه خُله باندې وړه وړه روپۍ وغواړې
دا ته په کوم جرم ګښې ژوند داسې ذلیل تېروې
دا دومره سختې اخر تهٔ په کوم سبیل تېروې

چې د تمبو بچې په خړه ډېرانونو ته ځي
د بنګله وال بچې پجېرو ګښې سکولونو ته ځي
چې د خېمو بچې ډېران ګښې کاغذونه ګوري
نو د محل بچې لګیا وي کتابونه ګوري
چې د شته من بچې عېشونه عشرتونه کوي
نو د خېمو بچې ډوډۍ پسې ویرونه کوي

اے د تهذیب او سړیتوب علمبردارو واورۍ
اے د اسلام د عظمتونو دعوېدارو واورۍ
ګُردواره غلې، دهرمسال غلے او چرچ اودهٔ دے
لږ راته ووایۍ د دې بدبخته جُرم څهٔ دے؟
دا ګوډاګے چې نن حجره او جومات نهٔ پېژني
دا څنګلي چې هډو ګته بېلات نهٔ پېژني
دا زما هغه جنګ زېلے ننګیالے بچے دے
چې نن بې کوره بې وطنه دے پردے پردے دے

Pukhto.Net

د دۀ نیکونو ته دنیا لاس په نامه وډرېدۀ
د دوئ د نوم نه به ډېر غټ غټ ظالمان ویرېدۀ
جنګ د سنډګانو کېږي دا خوار لکه چیندخ پټي شو
زما بچے ؤ په پردو تېلو کېږي لاړ ستي شو

د انسانانو د حقونو دعوېدار څۀ وائي؟
د عالمي کلي د خان فرمانبردار څۀ وائي؟

دماشومانو د تعلیم ثناخوانان چرته دي؟
د انسانانو د صحت څوکیداران چرته دي؟
د ملتونو د رزقونو ملائیکې څۀ شوې؟
درني درنې به ئې وئیلې هغه سپکې څۀ شوې؟

زما بچیه! بل څوک ستا بې له ادیب نشته دے
بس خفه کېږه مه په مونږ کېږي څۀ تهذیب نشته دے
ډک پېښور کېږي ستا د ټوک ډوډۍ نصیب نشته دے
قسم په خدائے چې دلته ستا نه بل غریب نشته دے

چې ستا د اُوښکو او سلګو نه پسته نیت به څۀ وي؟
چې ستا د مور او پلار د سرو وینو قیمت به څۀ وي؟
تۀ چې را لوئے شې نو چې ستا انسانیت به څۀ وي؟
تۀ چې ئې مونږ ته به کوې هغه نفرت به څۀ وي؟

***

Pukhto.Net

٭٭٭

ستا چې د غربت نه په خوانۍ اور لګېدلے دے
داسې راته ښکاري په سپوږمۍ اور لګېدلے دے

نمر د ستمونو به نور څومره راتیتېږي لا
خدایه! د انسان په ککرۍ اور لګېدلے دے

ربه زما کور سوزي خو کلے مې بچ وساتې
وینې به زما د کور بلۍ! اور لګېدلے دے

مونږه محبت هغې مقام ته رسولے دے
چرته چې د کرکې په خانۍ اور لګېدلے دے

مونږ په نغري کښې او غوښتلو په تالي کښې نۀ
خلقو ته د لاسو په نوړۍ اور لګېدلے دے

هر سړے د ترهنده* هوسۍ غوندې په تېښته دے
راشه کنه! وګوره نړۍ اور لګېدلے دے

---

* ویرندوکې، ویرېدونکې

Pukhto.Net

مونږه به دورانه خپل سبا ته اخر څۀ وايو
سوزي د چمن غوټۍ اور لګېدلے دے

داسي دهقانان يو چې په په وينو اوبۀ خور فصل
درمن ته راټول شو په دلۍ* اور لګېدلے دے

اوس د اباسين چپې چپې ته محتاجي کوه
وينمه په شونډو دې سلګۍ اور لګېدلے دے

_____***_____

✷

دا تياري چرته جارو کړه لږ اسمان راته ښکاره کړه
چرته ئې او چرته نۀ ئې لږ خوځان راته ښکاره کړه

_____***_____

* توپ، ډېرے

Pukhto.Net

خپله خاوره

څلور قونجه دنیا کښې په ما ګرانه ده دا زمکه
دا ځکه چې سلطانو کښې سلطانه ده دا زمکه

زمونږه د ترون مزي اومهٔ نهٔ دي پاخهٔ دي
زهٔ یمه د دې زمکې نه، له ما نه ده دا زمکه

دا هم ده چې بې شمېره ملغلرې لري تل کښې
دا نهٔ ده چې په تله کښې ارزانه ده دا زمکه

دا سازو ته سازونه دي ګلرنګو ته ورېمه ده
چې وران ګوري په هغو باندې ورانه ده دا زمکه

تیارې که له هر لوري راخورې شي تر ورېمے شي
د میاندو په دعا باندې روښانه ده دا زمکه

دا خاوره زېرول به هسې ځان زهیرول وي
په ټولو روحاني خویونو خانه ده دا زمکه

رسا لهٔ سکندره، له اورنګه تر فرنګه
پیاوړې په تاریخ کښې را روانه ده دا زمکه

Pukhto.Net

زۀ هسې په شمله کښې د غانتول ګلونه نۀ ږدم
راغلې مې بابا ته د بابا نه ده دا زمکه

سپوږمۍ او ستورې څۀ کړې چې دا نمر به ورله راوړم
زړګې ته رانژدې مې له جانانه ده دا زمکه

تاريخ په دې ګواه دے د چا ور خته پرې نۀ شي
ساتلې فرښتو تل له اسمانه ده دا زمکه

هر څوکه په ظاهره بې زبانه ده دا زمکه
مدام د اباسين غوندې ګويانه ده دا زمکه

***

بلا

ګل که ډېر حسين دے د بورا سره خواني ده
ستا سره که حُسن دے زما سره خواني ده
هيڅ په سترګو نه وينو هر لورې ته تيارۀ ده
مخ مو د حالاتو د بلا سره خواني ده

***

Pukhto.Net

✸✸✸

دا څۀ د غرغنډو په رنګې شور دے په سينه کښې
دا زړۀ دے که ښتکورے* مې د اور دے په سينه کښې

زما پرهر پرهر ځواني ته وخاندي او وائي
په شونډو کښې مې ېهې او تکور دے په سينه کښې

ټول ښکلي داسې نۀ دي دا به ستا منافقت وي
په رنګ ئې لکه حوره زړۀ دې تور دے په سينه کښې

ازغي ستا د يادونو مې بېدار ساتي ښښېږي
ګلبڼ د ارمانونو مې سمسور دے په سينه کښې

مُلا! زۀ بت شکن يم خو سجدې ته مې راکاږي
کافر مې درنه نۀ کړي يو انځور دے په سينه کښې

---

* د لرګي هغه غوټه چې د هر طرف نه پرې اور بل وي خو زر نه ايره کيږي.

Pukhto.Net

ویرېږم چې د تلو سره ئې ساه ملګرې نه شي
تر اوسه مې د هغې سلګۍ کور دے په سینه کښې

یاران خو دې یاران دي چې ماران هم غاړې باسي
داستا خو اباسینه بلها زور دے په سینه کښې

—————***—————

اسرافیل

تول جهان په زلفو کښې راګېر کړه چې اودهٔ شي
بس دے اسرافیله غږ دې تېر کړه چې اودهٔ شي
ته دې د بچو ترتقې اورې مورې زمکې؟
نوره ترېنه غېږه راچاپېره کړه چې اودهٔ شي

—————***—————

Pukhto.Net

***

کوم سړے چې د نفرت په زنځیر ښکېل* شي
ژوند هغه ته په مثال لکه د جېل شي

په زړګي باندې ئې خنګه پاتې مېل* شي
ستا لاسونه چې ئې غاړه کښې امېل شي

ستا نامه به ترېنه خېژي په شپېلي کښې
که هډونه مې د وخت په خلهٔ کښې شپېل شي

نشې داسې د ځوانئ نه چاپېرېږي
لکه ګل د سرو لمبو غېږې ته ګېل× شي

---

* دواړه ښپو نه کېرېدل
* خیرے، زنګ
× غورزېدل، پرېوتل، ګذارېدل

Pukhto.Net

زړۀ او ذهن ته حيران يم د مودو نه
لکه دوه ورونه په يو کاله کښې بېل شي

چې د سر ويره لرې سردار به نۀ شي
سر چې کېږدي په تلي کښې نو سر خپل شي

انسانانو ته چې لار د مينې ښائي
اباسين دې هم د هغې ډيوې تېل شي

***

وطن

امن ورېمه د ګلاب، جنګ د سور اور په شان وي،
قامونه ريبي نفاق، لکه د لور په شان وي

د محبت د خُلې نه داسې اواز راخيژي
خاوره د مور په شان وي، وطن د کور په شان وي

***

Pukhto.Net

بېخودي

(د علامه اقبال په ۵۴ تلین)

د مغرب پلک ته په زړۀ له سندان کلکه
تا حکیم د خپل اُمت ګنړم بې شکه
ستا شړی ته ډېر شالونه لوګے کېږي
په خپل ځان پسې مدام له ځانه ورکه
د وختونو شرمخانو ته دې پام ؤ
چرې چرې غافل نه وې له کنډکه

د خوشحال بابا د فکر انډېواله
د مشرق دغونډې مونډې زنې خاله

تا په کاڼو کښې کرلي ایمانونه
تا سینه کښې ګرځولي طوفانونه
خپلې وینې دې تېل کړې دي لمبو ته
په هر ګام دې رڼا کړي مشالونه
د خودی په براق سور ئې ګرځېدلے
د اسمان نه دې راوړي دي فکرونه

Pukhto.Net

فن دي پاک دے د سرو سپينو له جنجاله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

دا چې نن په کوم وطن زمونږه جنګ دے
دا خو ستا د تصور په وينو رنګ دے
د دولت په انبارونو خړاوې دي
د هر چا په زړهٔ دوران کرلے زنګ دے
څوک د خپلې قرقرې په نشه مست دي
څوک اجرک ځنډوي چا راښکلے لنګ دے

خدائے ته وګوره دا قام بوخه زړه له
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

د قامي سوچ تصور لمبې لمبې دے
سوچ د هر چا د خپل ذات تر دائرې دے
اعلى ظرفه سړے چيت کم ظرفه دنګ دے
په هر ګام باندې يو جنګ د مرتبې دے
ستا وطن ښکلې د سرو زرو مرغۍ ده
د هر چا لاس کښې لينده ده وريسې دے

Pukhto.Net

مونږ راخستي ستا په کور پسې کوداله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

د سرمست او شاه لطيف ځامن کاڼه دي
د خوشحال او د رحمان بچي اوده دي
اولس نن د شکر ګنج په لاره نه ځي
د حمزه د خلقو هم رنګونه مړه دي
د سلطان باهُو اولاد د "هُو" نه پرېوت
خپلو ژبو پسې ټول تالا ترغه دي

څه خبر ئې د شاهين بچو د حاله؟
د مشرق د غونډې مونډې څنې خاله

ککرۍ شمېرلے کيږي تَلل نشته
جهالت کښې ترې سپېره نظام بل نشته
مسئلې مو ټولې ورانې ماشورې شوې
ګُنجلکې دي بيخي ئې څه حل نشته
حق چې وائي په خپل کور کښې دې مل نشته
غلا به وشي خو چې ګورې نو غل نشته

د دشمن توره راځانګې له ډېواله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

Pukhto.Net

نور د دې نه به حالات څومره سنګين شي
دانګرېز جوړ کړے نوم چې په ما تين شي
پنجابے دے بلوچے دے که سندهے رور
د هغوئ دنوم چرچې په چين ما چين شي
شمالي نه مغربي نه سرحدي يم
که دا حال وي په والله کۀ مې زړۀ سپين شي

ستا وطن کښې زما نوم نشته دے لاله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

مير جعفر او مير صادق مو په کاله دي
کتاب نه پېژني تول په حساب مړۀ دي
ژبه وَر دلته له ژبو اوېزان دي
سترګور پکښې بې سترګو شول ړانده دي
يؤ خوا دل شو د حالاتو په مېچن کښې
بله خوا مو نغري د کور ساړۀ دي

لا مو صبر زړګے نۀ دے له بنګاله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

Pukhto.Net

سمرقند او بخارا که بدخشان دے
فلسطین دے که عراق دے که ایران دے
تول په وینو کښې لت پت دي ساه په ساه دي
بوسنیا ده که کشمیر دے که افغان دے
د خودۍ په معنه پوهه نه دي څکه
دا سلوک ورسره داسې د حېوان دے

اخر څۀ راسره پاتې شول سبا له
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

د کابل غمونو وخوړو زاړۀ کړو
چې شپخانو یهودیانو ته ګانۀ کړو
دومره اوښکې هم زمونږ په تن کښې نشته
چې چاپېره پرې د جنګ لوګي ساړۀ کړو
یو د خېتې غم د دین دنیا نه ویستو
غواړو "خبر" مهاجرین چې پرې ماړۀ کړو

په تمبوانو کښې د لوږې نه پرکاله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

Pukhto.Net

زۀ هر ګز مایوسه نه یم د دې قام نه
زۀ رڼا ورکووم مخکښې د ماښام نه
عالمان څکه په کاڼو باندې ولي
دوئ ملانو ویرولي د اسلام نه
دښمنان په اباسین باندې لاهو کړې
خدایه وساتې وطن د بد انجام نه

زۀ شاعر یم نور به څۀ وکړم اقباله
د مشرق د غونډې مونډې زنې خاله

***

✷

اے پـه زړۀ سـنګینې لېونــی زمـانې واوره
مـا کـه سـیتار بـیا مونـدو نـو بـیا تـرانې واوره

***

Pukhto.Net

✹✹✹

زړۀ چې مات شي نو بیا څۀ شي ته محتاج وي
د چُور شوې آئینې به څۀ علاج وي

خدایه ما په محبت کښې لېونے کړې
بې جنونه به د مینې څۀ معراج وي

نور به څۀ وکړي فکرونه به مې شور کړي
که د وخت د خاموشۍ دغه مزاج وي

زۀ ژړېږمه او خلق راته خاندي
د دې کلي به هم دغسې رواج وي

دا دشتونه په خلوص باندې ماړۀ کړه
اباسینه په وطن کښې به دې راج وي

———***———

Pukhto.Net

***

د جانان ځکه هر نظر کور* دے
زما په سترګو کښې د نمر کور دے

د پېنزېبونو نه دي زړۀ صبر کړه
زما رسا د غرۀ په سر کور دے

ستا ټولې ګوتې د کالو نه ډکې
منګول دي نه ده د زرګر کور دے

اوړے مي تل په دیر او سوات تېرېږي
زما په ژمي پېښور کور دے

چې ترینه سر ځوک سلامت نه شي وړے
د جولاګي که جادوګر کور دے

* ړوند، شمکور.

Pukhto.Net

لکه ګهړۍ په خپل مدار ګرځم کښې
زما د ټول عمر سفر کور دے

چې ترې د اوښکو سېلابونه راځي
زما ګوګل د سمندر کور دے

لکه غوټۍ دے په مېنځ تق چاودلے
زما د زړۀ پرهر پرهر کور دے

چې په نامه د پښتونخوا يادېږي
د اباسین په هر ډګر کور دے

***

غرځنې

زۀ د خپل احساس سېلو زېلے زېږ ووم
مېنې داسې را ژوندے کړم لکه مړ ووم
محبت لکه هیره خراش تراش کړم
زۀ کۀ هر څو غرځنے ووم شاړ شبړ ووم

***

Pukhto.Net

***

ما له د حُسن د سپرلي نه انتخاب راکړه
يوه شپېلۍ راکړه او بل راله رباب راکړه

واعظه ته پرې په دلو دلو عذاب راکړه
ساقي خراب شومه يو دوه ګوټه شراب راکړه

اوس د يادونو د موسم له سور انګاره راغلم
لږ غوندې څائے راله په سيورې د نقاب راکړه

د کلي خلق راته ټول په تماشه ولاړ دي
سُور لازمي نۀ دے خو پاڅه يو ګلاب راکړه

د سپرلي شپه ده قلارے دے، د سپوږمۍ رڼا ده
نن به ئې لولمه د يار د مخ کتاب راکړه

شکر ګذار يمه په دومره بې پاياوه مينه
ماله د دغې اباسين زغملو تاب راکړه

***

Pukhto.Net

* * *

ډېر که وینځي سروکے
رقیب قجیر دے تهوکے

ژوند مې ریښې ریښې دے
سم لکه زوړ زړوکے

یار کېمل خېل په خوئ کښې
زۀ د شینګرۍ وړوکے*

په خوب کښې ما تښنوي
د چا رېښمین ښتوکے

په اوګو بار ګرځووم
تل د ګناه پنډوکے

---

* کېمل خېل جنګ بېروي او د شینګرۍ (یو کلے) ماشومان ډېر ادب ناک

Pukhto.Net

دا د جانان وروزه ده
که نهٔ کوچنے لرُوکے[×]

زهٔ په سپلمۍ کښې ګبین
ته د حلوا هډوکے[*]

که دې غاښونه برېښې
همېشه خوره تروکے[*]

زهٔ اباسین د پښتو
تهٔ د باران ډنډوکے

———***———

× وړوکے لوړ.
* دوه متلونه.
* تریوکے یا تروکے، یو بوټے. چې کله د څهٔ تریو ښیز خوړلو سره غاښونه برېښي او د دغه بوټي یو دوه پاڼې وجویې نو ببخي روغ شي.

Pukhto.Net

دا د جانان وروزه ده
که نۀ کوچنے لړُوکے ×

زۀ په سپلمۍ کښې ګبين
ته د حلوا هډوکے*

که دې غاښونه بربېني
همېشه خوره تروکے*

زۀ اباسين د پښتو
تۀ د باران ډنډوکے

***

× وړوکے لور.
* دوه متلونه.
* تريوکے يا تروکے، يو بوټے. چې کله د څۀ تريو څيز خوړلو سره غاښونه بربښي او د دغه بوټي يو دوه پاڼې وژوېي نو بېخي روغ شي.

Pukhto.Net

(۲۸ مئی ۱۹۹۰ء)

(د کوټټې پښتو عالمي کانفرنس ته د تګ او رسېدو په وخت)

څهٔ داسې د خلوص سيلۍ را الوځي چاپېره
ما وليده په لارو کښې دشتونه ګلزارونه

د مينې او خلوص نه ډکه پکه ناسته پاسته
خبرې ئې وړمې نولي او زړونه ګلزارونه

د کوټټې د ښکلا به درته کومه کومه وايم
په هر طرف چې ګورې منظرونه ګلزارونه

تر اوسه سياست رايوځائے نه کړو هائے افسوس دے
ادب به مو يو موټے کړي ذهنونه ګلزارونه

د لر، بر او د سوېل نه کړه دا تورې کرښې ورانې
اے ربه! پښتونخوا کړې ګلزارونه ګلزارونه

***

Pukhto.Net

***

انګور سره ياري ده که د بنګ سره ياري ده
د مستو خو د ژوند د هر يو رنګ سره ياري ده

بورا په تورو شونډو د ګلونو بوسې اخلي
د شمعې چې په ډاګه د پتنګ سره ياري ده

ګلاب چې په چمن کښې واز ګرېوان خاندې بلبل ته
د حُسن د بادشاه چې د ملنګ سره ياري ده

دا څکه ګور او ګور او پېښور درې واړه يو دي
زما د باباګانو د اورنګ سره ياري ده

جبين له غوارې ستورې او سپوږمۍ د غارې هار له
زما د يوه داسې شوخ و شنګ سره ياري ده

ګلونه مړاوي کيږي د پښتو په ګل دره کښې
ستا څنګه اباسينه د غورځنګ سره ياري ده

ته اے د پښتنو پښتونه خدايه رامدد شې
د ژوند په اباسين کښې مو نهنګ سره ياري ده

۱۹۹۸ء

***

Pukhto.Net

٭٭٭

ځوک چې زهر ګام په ګام د خپل مزل خوري
دے به قند د محبت لۀ کوره تل خوري

اصیلان په محبت باندې پوهیږي
کمینه خلق د خپلې لارې مل خوري

زما قام د جهالت نه په امان کړې
یو بخرے په میلونو لوئے ځنګل خوري

سبل چنچنې د زمري ځرمن وکاږي
دا جونګړه به یو ځل دغه محل خوري

ځوک چې تشه ککرۍ لکه حباب وړي
د نرۍ سیلۍ څپېړې په ګوګل خوري

چې مدام له د غفلت په خوب اودۀ وي
ډمامه غوندې په سر باندې وهل خوري

Pukhto.Net

اے زما د پښتنې مسلک يارانو!
سمسور باغ راله په توره خُله مُغل خوري

رهبرانو راله قام داسې تالا کړو
لکه ونه چې خپل لاندې چاپېرچل خوري

دشمنان به اباسين کښې لاهو کيږي
مينه وال به شيريني ستا د غزل خوري

کال ۱۹۹۸ء

———***———

د هوا په چپو

د ځيګر واره پرهرونه مې راياد کړي راته
څوک چې دمينې دوه لفظونه هم ارشاد کړي راته
چې د هوا په چپو مستې ښاپيرۍ را درومي
د دې اولس بچې به مې برباد کړي راته.

———***———

Pukhto.Net

✸✸✸

تهٔ راشه ورته ګوره په کوم حال دي پښتانهٔ
په خپله بربادۍ باندې خوشحال دي پښتانهٔ

مدام د جهالت په اور کښې سوزي لېوني
هر څو که په غېرت کښې بې مثال دي پښتانهٔ

زور کوي لوندې ته چې ئې وچې ته راکاږي
والله چې زړهٔ مې وچوي د کمال دي پښتانهٔ

یووالے اتفاق ورسره نشته هائے افسوس
د مچ مېږو نه زیات که آل په آل دي پښتانهٔ

خپلو کښې د شګو غوندې نه رایو ځائے کېږي
دشمن ته چې را یو شي نو دېوال دي پښتانهٔ

په پټو سترګو ځان په اباسین لاهو کوي
بې شکه چې د غرونو په مثال دي پښتانهٔ

کال ۱۹۹۸ء

———✸✸✸———

Pukhto.Net

✹✹✹

مخ راڅرګند کړه د پردې نه ووځه
اظهاره نن خو مې د خلې نه ووځه

مونږه د عقل فلسفې نه منو
د لېونو د بنارېې نه ووځه

سړو ته پرېږده د سړو خبرې
پښتنې! پاڅه د حجرې نه ووځه

غوښتل د مینې په مذهب کښې نشته
د عاشقانو د پرې نه ووځه

ولې زما نشه کښې خار اچوې؟
بدمسته څه! د مېکدې نه ووځه

د زړۀ کنډر دې راله کنډ کپر کړو
سلګۍ ظالمې د سینې نه ووځه

زۀ به دې هاله لامبوزن ومنم
د اباسین د دې چپې نه ووځه

———✳✳✳———

Pukhto.Net

***

مدام چې توره په مرۍ، د هر یو یار راکاږي
چې داسې خلق خو، سرے په سر د دار راکاږي

حالات زما د لېونتوب امتحانونه اخلي
زما د ګوتو نه تصویر زما د یار راکاږي

هغه به څۀ د احساساتو نزاکت پېژني
دا خپل ضمیر چې لېتي پېتي په بازار راکاږي

زما له خُلې به ژبه ورې لمبې نۀ را اوځي؟
چې زمانه راله احساس په سور انګار راکاږي

چرته یو نیم پکښې د قام په زړۀ کښې ځائے ومومي
ګنې په لاسو باندې کربښې هر فنکار راکاږي

نور به څۀ وکړي خو لږ نور به مې هم وځلوي
لکه زرګر مې په هډونو تېه کار راکاږي

Pukhto.Net

خلق ئې څۀ رنګه دعوې د ولايت ومني
دغه چې تنده په درشل د هر دربار راکاږي

"د خپل مقام د تعين په معنه نۀ پوهېږي
د اباسين په مخ چې کرښې کوم هوښيار راکاږي"

***

(دا مقطع ما ته ښاغلي محمد سعيد سعيد د غزل ليکلو دپاره راکړې)

مدهوشي

چې صحراګانو ته دې وويستمه
وحشته اوس راله څۀ لار پېدا کړه
ساقي ستا جام راباندې نه چليږي
چرته تصوير زما د يار پېدا کړه

***

Pukhto.Net

✸✸✸

دې خپل سوچه، سپېڅلې، سپين، ساده، نيت سوے يمه
خلق نفرت سوزوي زۀ محبت سوے يمه

کړمه خوږو خوږو يارانو لېونے سپېلنے
زۀ د زېبا ګلونو نګهت سوے يمه

مئين مې څکه اوس ايرې د زړۀ په پېڅکو کښې وړي
چې د لمبه ښائست عبادت سوے يمه

چې د حالاتو غرغنډې رانه چاپېره چورلي
لکه څټکورے د هر لور نه غربت سوے يمه

که ستا په سر باندې منګے زما په سر چاټې ده
ته مې ستې کړلې خو زۀ هم ثابت سوے يمه

تل د حالاتو لوغړنو سترګو نه يم سوے
د خپل غندل احساس نزاکت سوے يمه

Pukhto.Net

په ما کښې خپله هم لمبه ځواني پرته ده
لکه ګوګړ په معمولي حرارت سوے يمه

ملګري وائي چې اوبۀ د اباسين بليږي
زۀ که چينار ووم خو د سروې قامت سوے يمه

———***———

نعمت

زړۀ به مې صبر شي د خپلې خلې نه لاړه راکړه
په دومره اوږد سفر ځې نو لږه غاړه راکړه

څوک چې نفرت کړي نفرتونه په هغو پېرزو کړه
ربه! د مينې نعمتونه ماله واړه راکړه

———***———

Pukhto.Net

ایمال*

چې د مزدور لالي د مخ نه مې ایرې چنیږي
چې د دهقان مسکین په پوندو کښې منګوڼ˟ لنګیږي
چې د یخنۍ نه د مالي غریب بچي شوشکیږي×
د حق پرستو د تنو نه ککرۍ بئیلیږي
د تهذیب پنجې د وګړو په مرۍ ښخیږي
ټول انساني قدرونه سپک شي له نظره لویږي
چې د نرخونو د اسمان سره خبرې کیږي

جمهوریت ته په دې خاوره کښې رنځور وایمه
ملګرو پرې مې ږدئ رښتیا خو به ضرور وایمه

چې جاهلان د زمانې شي سرداران د وطن
پاتې به چرې سلامت نهٔ شي ګرېوان د وطن
په انسانانو راګډ شوي دي لېوان د وطن
زمکه خو زمکه ده چې وئې خوړ اسمان د وطن

---

* ګلیشیئر، چړې، کله چې د غرهٔ نه واوره راخوېنږي نو د ځان سره وئي، بوټې او کاڼي رغړوي.
˟ کتمل.
× ژامې ګړېدل، لاس و ښپې رپېدل.

Pukhto.Net

په اور کښې سوزي نن د پوهې خاوندان د وطن
بې له فنکاره بل څوک نشته دے درمان د وطن
لوګے لوګے شمه، ستي شمه، قربان د وطن

اولس خشاک ګنم وطن ته به تنور وايمه
ملګرو پرې مې ږدئ رښتيا خو به ضرور وايمه

دا په لکونو مريضان دا په کروړونو وږي
پراته په وينو کښې جب جوب لګيا دي پوندې مړي
د لوږو تندو نه ئې سوي دي اينې او سکي
د دوئ سکون له د وسلې هومره پېسه نه لګي
احمق انسان څي د بارودو په لور جګي جګي
سپوږمۍ نه کانې شکې راوړي راشي وږي تږي
يو دندو کار دے اوربدونکو له هم زړونه کوږي

دې ته به زۀ د روحاني دنيا ناسور وايمه
ملګرو پرې مې ږدئ رښتيا خو به ضرور وايمه

ما په نهرو لوږو تندو ضمير ويښ ساتلے
زۀ بېدار شوے يم چې کله مې تيندک خوړلے
زۀ غرځنے يمه ساده باده يم سپين سپېځلے
ما د بنۀ سالې پښتنې ابۍ نه تے رودلے

Pukhto.Net

د زړهٔ چاودون سره مې ځان ته يو منزل ټاکلے
ما د وطن د کاڼو بوټو سره پت پاللے
زما په سر کښې منصورې خيالونو موج وهلے

که څوک مې سر قلم کوي يمه مجبور وايمه
ملګرو پرې مې ږدئ رښتيا خو به ضرور وايمه

کال ۱۹۹۵ء

———***———

Pukhto.Net

✹✹✹

ګل به وي، نسیم به وي، دلبر به وي
زړه چې ویلي کېږم نو سحر به وي

پام کوه جانان د یؤ نه زیات نه شي
زړۀ به دې کعبه نه وي مندر به وي

سر ئې د تنې نه جا بېل کړے دے
چرته څوک ولي یا سُخنور به وي

څوک چې د هنر کالے په کور لري
سوال نه پېدا کیږي چې نهر به وي

دومره نزدېکت مې بې وفا نۀ کړي
یاد به دې خفه وي مرور به وي

سر تندے چې نه لګي د ښکلي یار
خدائے زده چې ازار دے که نظر به وي

شعر د ورېمي غوندې بې واکه وي
یا د اباسین غوندې زور به وي

———✹✹✹———

Pukhto.Net

✸✸✸

زما په زړهٔ باندې تصویر د یار وخکلے پروت دے
لکه د سرو ګلو د باغ به مینځ کښې ځلے پروت دے

که رابېدار شو نو دنیا به ترېنه خوب ونهٔ کړي
د مینې درد مې په سینه کښې خوبولے پروت دے

دا د شړشمو په اډیٔ کښې د غاټول ګلونه
که نهٔ شلېدلي لوپټه کښې چرته ښکلے پروت دے

دا خو په ما باندې قسمت مهرباني کړې ده
ګنې د دوه سترګو لیدو ته دې تړل کلے پروت دے

په اباسین به الله داسې ورځې نه راولي
چې پسرلے دے په وطن کښې او دے غلے پروت دے

———✲✲✲———

پټمے، وټ

Pukhto.Net

***

چې انجام به څۀ وي دا خو لا اغاز دے
خپل سپېځلے لېونتوب زما اُستاز* دے

په پَردو دننه سترګې غړوومه
هر یو راز وینم چې ښکلے مې همراز دے

چې په کومه کښې اوس ډز راباندې وشۀ
هم هغې ونې ته بیرته مې پرواز دے

یا سَر غواړمه یا سَر قربانوومه
محبت کښې زما دغه یؤ انداز دے

هیڅ اثر پرې اباسین د اوښکو نه کا
د قاتل جانان زړګے له کُوټو* ساز دے

***

* استاد.
* کُوټ بنګار.

Pukhto.Net

❋❋❋

سور تاړاق* دے چې په هر يو لوري ګرځم
اوس د خپل وجود په سيوري سيوري ګرځم

د سپوږمۍ په شپه ترې هسې ځان خفه کړم
چې پېنزېب راپسې شاته شوري ګرځم

رابنکاره شه چې د خلقو پام بدل شي
په کوڅه کښې راته خلق ګوري ګرځم

په سور هاړ کښې لوخې ٭ ښېپې په سرۀ غرمه کښې
ستا د مينې لېونتوب مې زوري ګرځم

اباسينه په لمنه مې داغ نشته
د هر خوا نه تهمتونه اوري* ګرځم

———✻✻✻———

* سور نمر، سوراړا.

٭ ښېپې ابله، لغړې/ بربنډې ښېپې.

* وريږي.

Pukhto.Net

***

داسې مې ژوندون لمبه لمبه سوزي
څرنګ چې په دشتو کښې وابښهٔ سوزي

ټول عمر پردو غمونو وخوړم
خدائیګو که په ځان باندې مې زړهٔ سوزي

اور د محلونو نه را اوري چې
دې کښې به زما جونګړه نهٔ سوزي؟

ګوره د شین سترګو نظر ماتې له
لر دي او که بر دي پښتانهٔ سوزي

خبر که اباسین دې غرغنده کړلو
عمر له په وچو کښې لواندهٔ سوزي

***

Pukhto.Net

✸✸✸

په وړاندې لاړمه وختونو کله بیَرته ځمه
اورونه بل دي په اورونو کښې به چرته ځمه

په یو حالت کښې بې منزله قدم نه اخلمه
په هره لار چې مې بوځې خو سمندر ته ځمه

زۀ خنجر نه یمه چې نوي پرهرونه کنم
هغه دارو یمه چې غبرګې د پرهر ته ځمه

عظیمه خدایه! په تش لاس جنګ کښې برے غواړمه
غشي لینده راسره نشته دے سنګر* ته ځمه

ته د هوس تندې وهلے ئې سایې لټوې
زۀ د احساس واورو زېړلے یمه نمر ته ځمه

* مورچه، د جنګ میدان.

Pukhto.Net

چرته چې خلق په کلونو يو بل نۀ شي ليدے
موريٍ! دعا راته کوه زۀ پېښبور ته ځمه

بې اباسينه راته بله لاره نۀ ښکارېږي
که ملاکنډ ته راتاوېږم که خېبر ته ځمه

***

راز

ستا اوازونه مې په غوږو لګي
لکه سازونه مې په غوږو لګي

تول نقابونه مې له سترګو تښتي
پټ پټ رازونه مې په غوږو لګي

واعظه ستا خبرې کله اورم
يو څو لفظونه مې په غوږو لګي

***

Pukhto.Net

✵✵✵

ګل ئې ګنمه ګلستان خو نۀ دے
ياره! تصوير دې ستا په شان خو نۀ دے

زړګے مې هسې بې موسمه يخ شو
سترګې مې وګوره باران خو نۀ دے

وې به زما خو پرې اختيار نۀ لرم
دا زما ځان څۀ زما ځان خو نۀ دے

په جهنم کښې هم تېرېږي ژوندون
د چا په ياد کښې دومره ګران خو نۀ دے

جمهوريت که ډېر ساهو نظام دے
زما د فکر ترجمان خو نۀ دے

چې ګناه پېژنم بيا هم کوومه
دا زۀ پخپله يم شېطان خونۀ دے

د غليمانو هسې ښېپې رپيږي
يو اباسين دے څۀ کاروان خو نۀ دے

✵✵✵

Pukhto.Net

✸✸✸

لپې لپې زهر خورمه لا ژوندے یم
راشه راشه د یار غمه لا ژوندے یم

ځان یوازې نۀ پرېږدمه لا ژوندے یم
تۀ به څې رانه په کومه! لا ژوندے یم

اے د کاڼي جوړ صنمه لا ژوندے یم
که راتلے شې دوه قدمه لا ژوندے یم

اے محبوبې! هسې مه وار خطا کېږه
مړ دې نه یم له ستمه لا ژوندے یم

تیارېږم د منزل په لوري زغل ته
هسې پروت یمه بې دمه لا ژوندے یم

خبردار شومه د مینې د انجام نه
په خندا به دار له ځمه لا ژوندے یم

Pukhto.Net

سور انګار یمه وړومبي محبت ووي
په ایرو دننه یمه لا ژوندے یم

اباسین د غرغنډو دپاره مرګ دے
د حالاتو جهنمه! لا ژوندے یم

———***———

مور

د زړۀ په غرۀ کښې مې چینې د محبت رازیږي
په مخلوقاتو مې د مور په شانې زړۀ خوږیږي
د کائنات ذره ذره کښې زرخیزي دومره ده
په یو سپق کښې په زرګونو زنده سر وسیږي

———***———

فرد

خبره د یوې دوه ورځو نه د زندګۍ ده
د درد او د انسان رشته بې کچه پخوانۍ ده

———***———

Pukhto.Net

***

نازونه وړم خو نازنينه غواړم
د مينې وږے يمه مينه غواړم

د تضاداتو نه خوندونه اخلم
غبرګه توده او شپه واورينه غواړم

د مرګ د تور کومې نه نۀ وېرېږم
خو د ژوندون قيصه رنګينه غواړم

چې تول ذهنونه رڼاګانې نولي
دنيا دې دا رنګې حسينه غواړم

که مې د مرګ نه محبت ژوندے شي
زندګي نوره هم سنګينه غواړم

تُوره ټوپک راسره خپل پراتۀ دي
يو ښکلے اس سره د زينه غواړم

Pukhto.Net

چې دې د تورو زلفو تور اخلمه
د زړهٔ خبره به دې سپینه غواړم

د خوشحالۍ نه مې زړګے ونه چوي
محبت چغې کړې چې وینه غواړم

د دریابې جانان به څهٔ وایمه
لکه اوبهٔ له اباسینه غواړم

***

زما پښتنه

د اداګانو په باب ده اور وریزه پېغله
په ښکلاګانو کښې ده ډېره غوریزه پېغله
حیا بې شانه لري، لکه اوتره هوسۍ
بادره هم دومره ده، لکه غرئیزه پېغله

***

Pukhto.Net

حمزه بابا ته چیتی

د پښتو ژبې او ادب په مخ کښې خیر حمزه
زما د قام د مستقبل د خوب تعبیر حمزه
تا د شلمې صدۍ ګونګ پښتون له ژبه ورکړه
د دې پېړۍ په باباګانو کښې امیر حمزه

په تیتو سترګو غلي غلي ستا انځور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

جګه شمله، دنګه غړۍ، په زړۀ فقیر بابا
ستا د شعرونو نه جوړ شوے ستا تصویر بابا
زۀ دې د فکر د الوت په اندازه پوهېږم
دا به راوینښ کړي د اوده پښتون ضمیر باب

خو چې پښتون د بې حسۍ په اوږو سور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

ستا ابشارونه د ګلرنګو وینو ډک بهیږي
ستا د اولس د ککرونه منارې جوړیږي
مونږ د وطن په ځائے د تن خدمت ته ملا تړلې
زمونږ سپېځلي ایمانونه په پېسه خرخیږي

Pukhto.Net

چې د خېبر په سر ښکاره شمه سور اور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کورته ګورم

د پښتانۀ د لاسه څۀ په پښتانۀ نۀ کېږي
چې پېښور کښې وسېدو ته مې هم زړۀ نۀ کېږي
زما د قام ځلمي دې "شمعې" "پلوشې" ستي کړۀ
ته اندازه وکړه چې دلته اخر څۀ نۀ کېږي؟

په حېرانتيا باندې دې يؤ يؤ آدم خور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

اخر دا ولې داسې کېږي خاموشي ولې ده؟
زمونږ د ذات په مشادو کښې دوه رنګي ولې ده؟
زما د قام د مشرانو عقل چرته لاړو؟
د دې ځوانانو په مخونو مايوسي ولې ده؟

غندل غندل ځوانې دلېري او زۀ پورته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

ستا د اولس د روښان فکرو تخيل سوزي
داسې لمبې راپورته شوې چې هر ګُل سوزي

Pukhto.Net

زما خو ژبه سیاست دے سر لوړي ئې غواړم
نن د ادب او سیاست تر مېنځه پُل سوزي

چې د پښتو ابۍ د مینې ډک پېغور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

چې په کابل کښې د خوبانو ژبې تتې شولې
بابا د ډېرو شاعرانو ژبې تتې شولې،
ټول د غفلت نشه کښې ډوب دي په کاواکو سر دي،
د پښتونخوا د واکدارانو ژبې تتې شولې،

څنګه به زړۀ د خپل اولس په مرۍ لور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

تا تصویرونه جوړول او زۀ بتان تراشمه
ستا د فکرونو رغېدلے ترجمان تراشمه
زۀ د وختونو فلسفې له ځنه سترګه کووم
زۀ به تر مرګه مې څهره د خپل ارمان تراشمه

وخته تا واورېده کنه؟ زۀ به دې زور ته ګورم
زړۀ مې راډک شي چې دې خپل لُوټ شوي کور ته ګورم

***

Pukhto.Net

***

ستا د کور خوا له مې ځکه هر قدم ځي
دا دستور دے چې په ګل پسې موسم ځي

د زړۀ راج دے په همه ؤ اندامونو
چې بادشاه چرته کښې ځي اولس به هم ځي

دې له ژاړمه چې سترګې راله ښکل کړې
ستا د شونډو نه زما د شونډو نم ځي

د ښائست پېرے مې ناست دے په ګوګل کښې
نۀ په دُود ځي دا بلا او نۀ په دم ځي

په پردو لارو قدم په عمر نه ږدي
اباسین په خپله لاره باندې سم ځي

***

Pukhto.Net

***

ما له دې ژوند لکه مزدور غوندې نيمګړے راکړو
يو تبرګے دې راکړو بل دې راله پړے راکړو

د زمري زړهٔ دې راکړو، سترګې دې د باز راکړلې
بل دې جانان راله هوسۍ غوندې وير زړے راکړو

وچ خو لاوچ دې چې په وچو کنبې لواندۀ هم سېزي
خېټه مې نه ده سم تنور دې لمبه کړے راکړو

بې شانه حُسن، تنګ ټکور او شرابونه وېړيا
بيا خو مې پرېږده چې دا زړهٔ دې ميرات مړے راکړو

د ځان ځانۍ له سپېره رنځه دې بچ و ساتلم
شکر ګذار يم طبيعت چې دې ځانګړے راکړو

***

Pukhto.Net

***

دا بدرنګي به د دنیا نه ښائستونه سیزي
داسې لمبې راپورته شوې چې ګلونه سېزي

زما بچې د خپل ماحول نه زده کړه داسې کوي
روپۍ سنبال ساتي په کور کښې کتابونه سېزي

د هغو خلقو نه د خلقو سترګې څنګ نۀ سوزي
څوک چې د وخت په تنارۀ باندې ځانونه سېزي

د ابۍ مرګ پرېږده کۀ دغه عزرائیل بلد شو
نن ئې حجرې وسوې سبا به جوماتونه سېزي

هغه اولس ته داستانونه د تاریخ وایمه
څوک چې د خپلو باباګانو تصویرونه سېزي

***

Pukhto.Net

❋❋❋

که مې تهٔ وباسې زهٔ به راځم بیرته
ما د خپل زړګي نه مه بوځه بهرته

که ئې نه لولمه بیا ګناهګارېږم
د ښائست کتاب دې ایښے راته بیرته

د خوبونو نه مې چرې وتے نه شې
ستا تصویر مې لګېدلے د کټ سر ته

چې د چغو اوازونه مې څوک نهٔ اوري
چې زړګے مې ډک شي وخېژمه غر ته

د موجونو غورځنګونو اباسین یم
پرخه نهٔ یمه چې وچ به شمه نمر ته

———***———

Pukhto.Net

٭٭٭

خپل د عقېدې کلے ودان لرم
زۀ په محبت باندې ایمان لرم

زۀ به خپله مېنه کښې اخته یمه
زمکه لرم، کر لرم، باران لرم

یم که په جونگړه کښې، بادشاه یمه
ځانله یو دوه درې لوښي اسمان لرم

هیڅ د دشمنانو حاجت نشته دے
دا دشمني لره ده چې ځان لرم؟

خلق زما حق خبرې نه مني
ځۀ په ملنگۍ کښې دشمنان لرم

یو د سمندر غوندې زړگے لرم
بل د اباسین غوندې جانان لرم

---٭٭٭---

Pukhto.Net

***

محبت کول کۀ هر څومره اسان دي
د دې عقل سره ژوند تېرول ګران دي

یو خاورین وجود لرمه ګناهګار یم
خو په سر کښې مې خیالونه د اسمان دي

دوئ چې څۀ کوي د دې علاج بۀ څۀ وي
خدایه دا دې هغه ښکلي انسانان دي

ستا تصویر زما په وینو مکمل شو
اوس زما په مړاوو سترګو پورې خاندي

درنده ؤ کښې زمرے، مرغو کښې باز دے
پښتانۀ د انسانانو باچایان دي

دا دي تول د اباسین غاړې ته ناست دي
که حسین دي، که مئین، که رقیبان دي

***

Pukhto.Net

مقتل

زۀ په خپل کټ پوزي کښې پروت وومه اسمان مې سارۀ
يوه شغله راغله زما په ګرېوانه غوټه شوه
يو ښائسته ښکلي سپين رېري غبر کښې ونيومه
پورته په ويرو فضاګانو کښې په بره لاړو
هلته ئې زور سينه کښې راکړو وې ئې مړ دې کړمه
ما وې قصور زما راوښايه ګناه مې څۀ ده
وې ئې انسانه! ته په خپله د خپل ځان قاتل ئې
دخپل عمل په توره ځان په هر قدم غوځوې
ستاسو عمل ستاسو دښمن دے د دښمن څۀ حاجت
تاسو پخپله له دنيا قصاب خانه جوړه کړه
وې ئې ته ګوره دې اوبو ته څومره ښکلې ښکاري
دغه اوبۀ چې بې د دې نه زندګي چرته ده
خو ته لګيا ئې دا اوبۀ دې زهرژنې کړلې
دغه ښائسته او ګلورينې فضاګانې وينې؟
انسانه! ستا د لاسه اور دے لګېدلے په دې
دغه لوګي چې په ماحول لکه څادر خوارۀ دي
دا ستا د لاسه دي انسانه لږ په هوش کښې راشه
دا ونې بوټي چې د ژوند دسوکالۍ سوب دي
ته ئې په دواړو ژامو خورې او څۀ پروا نه کوې

Pukhto.Net

الله چې واړه مخلوقات رازېږولي دلته
د دغه ټولو يو شان حق دے په دې هر څۀ باندې
خو تاله عقل ئې درکړے دے د دې دپاره
چې هر ژوندي له پکښې خپله خپله برخه ورکړې
خو ظالمانو! انسانانو، جابرانو د وخت
د ميم زرما ټوله زما' د لاندې ژوند تېروئ
تاسو زرکان او تاروګان په ټوپکونو ولئ
د ځنګل ښکلو ځناورو ته پړکې لګوئ
کُړکو، دامونو او لټونو کښې ئې ښپې ماتوئ
د دوئ نسلونه د دنيا له ګلستان وَرکوئ
چې په ګورتونو کښې ساګانې له چنچڼو اخلئ
چې د ګډورو ککرۍ پرتې وي چينګې داړې
چې د ډنګرو کلک هډونه په تبرونو وهئ
تک سرۀ غوښن پتونان ښکاري اوېزان هر ځائے کښې
مهيان چې ووينئ نو سمه پرې غدۍ ګډه کړئ
د ښکلو زانو قطارونه په ګولو ورانوئ
چې ربز مربز کړئ د غټ سترګو غزالو سرونه
په نۀ خبره د چرګانو چمغړق ماتوئ
دا ټولې غوښې ستاسو کومې ته ورځي ورکيږي

Pukhto.Net

د دې دنيا نه مو مقتل قصاب خانه جوړه کړه
په دې وَنه شوه بيا مو ښکار د بنيادم شورو کړو
د روړ عزيز غوښې توږل مو مشغله جوړه شوه
په کومه خاوره چې انسان په طمطراق ګرځېدو
څۀ به ډاډه، په منډو منډو به چاق چاق ګرځېدو
اوس چې قدم ږدي نو د ښپې دالوتو ويره ده
په هر يو ګام باندې د سر توئېدو ويره ده

———***———

Pukhto.Net

***

څومره ساه وخکلي ناست يُو
دواړه غلي غلي ناست يُو

ډکې سترګې وچې شونډې
په ګودر د کلي ناست يُو

د سپوږمۍ په ماسخوتن کښې
د ارمان په څلي ناست يُو

تول مئين خيرن خيرن دي
مونږه سپين سپېڅلي ناست يُو

د يو بل سترګو ته ګورو
شوګيرو وهلي ناست يُو

دالفت په جوارى کښې
لکه داؤ بائيللي ناست يُو

خوشبوئي ده، موسيقي ده
خدائزده چرته تلي ناست يُو

Pukhto.Net

ویړ جهان دي خُلې ورکړې
مونږه خُله ګنډلي ناست یُو

جدائي راته یادیږي
څکه زیږ زیبښلي ناست یُو

اباسين چپې چپې دے
ورته ښکلي ښکلي ناست یُو

___***___

الفت

چار چاپېره په ماحول کښې څومره زوږ دے
وایه وایه ستا خبرې ته مې غوږ دے
محبت راسره ډېر دے لویه خدایه!
خو دا عمر د الفت دپاره لږ دے

___***___

Pukhto.Net

✸✸✸

په ژوند کښې هغه وخت د کار شي سړے
د بنیادمو چې پکار شي سړے

خوبي ئې څۀ ده چې مېوه نۀ لري
څۀ کۀ په قد باندې چینار شي سړے

چې د وطن په نامه سر نۀ شیندي
د دې نه ښۀ ده چې مردار شي سړے

د دومره حُسن سره دومره مینه؟
زړګے مې غواړي چې دړ زار شي سړے

د خُلې خبرې وي د خُلې خبرې
سړے هغه چې په کردار شي سړے

هغه به څۀ رنګې ګودر ته رسي
چې اباسین ته ورګذار شي سړے

—————✳✳✳—————

Pukhto.Net

✸✸✸

پتنګ د ځان پېژندګلې له په لمبو پسې ځي
رڼا تېره توره په لاس کښې په تيارو پسې ځي

څوک چې لاسونه تپوي او قدمونه اخلي
زما اولس په پټو سترګو په هغو پسې ځي

ملګرو کرښه به راکاږو سپيناوے به کوو
چې په کُرسو پسې څوک ځي که په پښتو پسې ځي

هغه سړے به خامخا چرته لېوان ماتوي
څوک چې د غرونو په طرف په لېونو پسې ځي

چا چې بلبل په سترګو هم چرې ليدلے نه وي
نو مجبوراً به د زاغانو ترانو پسې ځي

اوس به تاريخ په اوښکو، وينو باندې نه ليکمه؟
چې د شملو ښاغلي نن په لوپټو پسې ځي

Pukhto.Net

که څۀ کمال لرې نو سر کاږو ته ټینګ ونیسه!
دلته کښې خلق ژوندي نه مني په مړو پسې ځي

د اباسین غاړې له راشه چې زړګے دې یخ شي
اوبۀ په ترې پسې نۀ، ترږے اوبو پسې ځي

___***___

حسن

وصال کښې هم عادت مې نۀ بدلیږي لا تر اوسه
زما په ګرېوانه اوښکې بهیږي لا تر اوسه
چې ذکر ستا د حسن په محفل کښې چرته راشي
وښتۀ مې په وجود باندې ودرېږي لا تر اوسه

___***___

یو شعر

کۀ په راز د کائنات باندې خبر شوې
د خپل ذات د تقاضو مخې ته غر شوې

___***___

Pukhto.Net

***

دا وربخې راتاؤ شوې د سپوږمۍ نه
که پلؤ دې مخ رانیسي د شوخۍ نه

بیا زما سارۀ آهونه در په یاد شو
که نۀ شونډې دې ریږې د یخنۍ نه

چې پرون مې ترې د حال پوښتنه وکړه
پسته نور ئې څۀ ونه وې د سلګۍ نه

که دې مخ زما نه پټ کړلو پناه شوې
لوپټه خو دې راځانګې د بلۍ نه

بس دے نور دې څۀ راپورې دې قلار شه
لاس مې پورته کړه قسمته د مرۍ نه

ستا د زلفو تار د زړۀ په رباب سُر کړم
څۀ خوږې سندرې اورم د ځوانۍ نه

Pukhto.Net

تش يادونه دې اشنا په ګوتو راغلۀ
لکه پاڼې چې شي رنګ د لولکۍ [1] نه

هسې نه چې د طوفان شکل اختيار کړي
زۀ ويرېږمه د خپلې خاموشۍ نه

ګله تابه پاڼې پاڼې کړي خبر شه
اباسين کله ويرېږي د سيلۍ نه

______***______

يو شعر

ډالۍ د ترمو اوښکو جام راالېږي
په خپله نۀ راځي سلام راالېږي

______***______

[1] تاروګے، پرپرکے

Pukhto.Net

***

په دنیا کښې د جنت نه خبردار شوم
ایله اوس د محبت نه خبردار شوم

په خوړلن کښې د خوږلت نه خبردار شوم
د جانان د نزدېکت نه خبردار شوم

ډېر لاسونه مې ګرېوان ته را اوږده شول
لکه ګل دخپل صورت نه خبردار شوم

تېزندي چې مې مرۍ ته شوه رالنډه
د ګناه او معصیت نه خبردار شوم

د نفرت پیکه پیکه اینګولي* نۀ خورم
چې د مینې د نعمت نه خبردار شوم

* ترکاري، پخکړے، شوروا.

Pukhto.Net

د ښائست په هر یو پاټکي⁂ شوم اټاله*
یاره اوس دې د قامت نه خبردار شوم

د انسان د عظمتونو ثنا خوانه!
په هر کار کښې د مهلت نه خبردار شوم

اوس په ویره باندې نوم د مینې اخلم
چې د عقل د حېرت نه خبردار شوم

د انسان په بې ارزې باندې ژړېږم
د تهذیب او ثقافت نه خبردار شوم

ملغلرو ته په سپکه سترګه ګورم
چې د اوښکو د قیمت نه خبردار شوم

ستا قربت او جدایي په ځان اخته کړم
اباسینه د وحشت نه خبردار شوم

———***———

⁂ زینه، د پوړۍ د یوې یوې ښپې اېښودلو ځائے.
* حېران، ګوته په خُله.

Pukhto.Net

❋❋❋

ستا مئين چې ځان ستي کړو په سور تل شو
خو اخر ئې ستا د زلفو سيورے خپل شو

خپل غرور مې خود پرست د زمانې کړم
ستا ښائست مې د جنون په ژرنده دل شو

حېرانېږم چې تر څو به داسې خم وي
زما ژوند شو او دا ستا د زلفو ول شو

د جهان نه به نفرت له مونډه غوښ کړم
که رقيب مې په خلوص د لارې مل شو

د ښائست تنده مې بيا هم نۀ ماتيږي
که ژوندون مې د ګلاب د ګلو ټل شو

ځان دې وسېزو د سوز يوه ټپه شوې
اباسين دې تمامې غزل غزل شو

***

Pukhto.Net

✸✸✸

خدائے ته وګوره ما لږ بوځه رڼا له
اے د سپینې پاغوندې د زنې خاله

وږمې دلته هم را درومي ستا لۀ شاله
ګنې زۀ در اوړېدے شم لۀ دېواله

خپلې اوښکې مې یادېږي مودې وشوې
څۀ بانه راله را وګوره ژړاله

ستا په اوښکو مې د زړۀ داغونه شنۀ شول
شینکے راغے بس دے تم شۀ پشکاله

ګله شونډې دې راپرانیزه ما ویښ کړه
په ازغو کښې درته پروت یمه پر کاله

اوس د تندر سوال کوه چې سر ئې خور شي
په کنډر پسې مې مۀ راوړه کوداله

اباسینه ګنګرې په سر واخله
څو ټیکونه خو به راوړې پښتونخوا له

———✳✳✳———

Pukhto.Net

٭٭٭

عبادت دے که د مینې انتها ده
په عمرونو چې مې نهٔ وخې له یاده

ما ته ښکلے وائې ګله ستا رضا ده
ستا خلوص دے، ستا پېرزو ده، ستا ښکلا ده

تور تمونه دي هر لورې ته غوغا ده
ستا ښائست مې په تيارهٔ ژوند کښې رڼا ده

تر هغې به محبت کوومه خدايه
چې تر څو پورې زما وجود کښې ساه ده

په توکل باندې اسمان ته رسېدے شې
ما يوه خبره زده کړه له فرهاده

چې نفرت کوي په ځان وي بدګمانه
محبت کووم له ډېره اعتماده

Pukhto.Net

واعظانو دا په کومو کندو سر يئ
محبت کول په کوم مذهب ګُنا ده

دا خوارۀ وارۀ وېښته دې لږ راټول کړه
پرېوتې* سمسوره وُنه کړي برباده

نور د هر یو شي قیمت شته په جهان کښې
یوه مینه بې بدله بې بها ده

___***___

وینه

سپینه! یوه خبره سپینه کوه
یا خو نفرت کوه یا مینه کوه
هاله به ورسې د زړونو تل ته
سوچ په شوګیر لیکل په وینه کوه

___***___

* پرېوته، پروته، یو بوټے چې په دېوالونو او ونو باندې خورېږي.

Pukhto.Net

راشه ابدالي بابا

(۲۲۰ تاسیس)

ګل په کانو لګي صنوبر په کانو لګي
ستا د پښتونخوا د غرونو سر په کانو لګي
هلته به د جنګ او جدل کومه مرحله وي
چرته چې د امن پېغامبر په کانو لګي

اوس دلته کښې هر سړے د بل په غوښو پائي
خلق د غلیم د ترقۍ سندرې وائي
سرۀ خُلۀ ماشومان په ډېرانونو رزق ګوري
وایه کنه! دا ستا د بچوړو سره ښائي؟

دلته د خپل رور د لاسه خاورې شو ایرې شو
مونږه د مذهب په نامه خلاص له عقیدې شو
مینه خلق نۀ پېژني زرو ته سجدې دي
ګرانه بابا جانه د مرګ خلې ته ورنزدې شو

ساه ئې په مرۍ کښې ده ایله ترهنه دم خیژي
نن دې د ملالې نه د وینو ورېم خیژي

Pukhto.Net

ستا د ختکو پتې زرغون کړي مائنونه
اوس د انارونو د ښاخونو نه بم خېژي

دې د مايوسۍ په غره کښې څۀ لاره کېدے شي
ماته هم چل وښايه چې څۀ چاره کېدے شي
زۀ د قام په شونډو کښې شوخي د سپرلي غواړم
دا که مې د وينو په ورورستۍ داره کېدے شي

ستا قلم او تُوره دواړه هغسې تېره دي
دلته د ضمير او د احساس مېړونه مړۀ دي
زۀ هم يو پښتون يمه شاعر يمه حساس يم
غرېو څکه نيولے يمه چغې مې په خُلۀ دي

څوک به څۀ شي په ارام چې بدن سوزي
د وطن نه لوګے خېژي وطن سوزي
مونږ دخپل دوتر بدبخته زميدار يو
د محنت فصل مو تل په درمن سوزي

Pukhto.Net

د چمن ورې ورې تنکۍ غندلې
سبا کله سمسورېږي چې نن سوزي
په هر دور کښې د ړوند ملا د لاسه
زما فکر، زما سوچ، زما فن سوزي

داسې ښهٔ ئې په تیارو کښې لاره وینې
اباسینه په رڼا کښې دې تن سوزي

***

Pukhto.Net

✸✸✸

ستا په ښائست به يو بهير جوړووم ياد ساته
د دې خپل درد نه به تصوير جوړووم ياد ساته

زما عظیمه بابا جانه! د خپل سر په بیعه
دې پښتنو له به تقدير جوړووم ياد ساته

د چا کوڅه کښې به ئې داسې بې اسرې نه پرېږدم
خپل هر ارمان له به زنځير جوړووم ياد ساته

ستا په پړونې مې قسم دے پښتنې محبوبې
ستا د دشمن کره به وير جوړووم ياد ساته

نو ابه ستا دير خو دې خدائے په اباسين لاهو کړي
زۀ به په خپلو وينو دير جوړووم ياد ساته

———✳✳✳———

Pukhto.Net

***

ربه دا خو ته‌وله ستا مهرباني ده
ګني ما سره نور څۀ دي خو ځواني ده

دا زما په خپل احساس کښې پسرلے دے؟
په بهر دنيا کښې څومره ويراني ده

کائنات راته د خوب په شانې ښکاري
لا تر اوسه مې په سر کښې حېراني ده

هر ژوندے په محبت باندې پوهېږي
دا جذبه لا چا وئيل چې انساني ده

نور هر شے د اور په بيعه دے خرڅېږي
د خولو، وينو او اوښکو ارزاني ده

چې د کفر سترګې ټيټې شي له شرمه
د دې دور عجيبه مسلماني ده

Pukhto.Net

خامخا به د الوت وزرې غواړم
دا جذبه چې دې راکړې اسماني ده

لېونے ئې چې پردي غمونه ژاړې
اباسینه ګورې نه! چې ځان ځاني ده

______***______

جانان

دا حجاب په مینځ کښې ولې د سجدې دے
رب د غاړې د رګونو نه نزدې دے
چې په لاره باندې ځم ښکالو ئې راشي
شاته وګورمه زر چې راپسې دے

______***______

Pukhto.Net

✸✸✸

اسمان زمونږ وربخې وخوري بارانونه نيسي
دا مړاوې څانگې به تر څو پورې گلونه نيسي

په گرېوانه کښې سر دننه کړم نو وواېمه
ازغي لا ښۀ دي چې زمونږه گرېوانونه نيسي*

تل ورته گورم خو رخسار مې ورله ونۀ ليده
پلۇ ترې لرې کړي خو زر ورته لاسونه نيسي

موسمه بيا د انتظار سيلۍ راگډې نۀ کړې
نرې پوټکي٭ مې د شونډو پرهرونه نيسي

روح مې د حسن د شغلو زغملو چرته کښې دے
چې په گوگل کښې مې اوتر دے دېوالونه نيسي

ستا اباسين په تورو غرونو کښې هم لارې کوي
دا زمانه به ورته څو پورې بندونه نيسي

✸✸✸

* د ازغو ونې هم وي
٭ پوستکي، پټونه، پاړونه

Pukhto.Net

✸✸✸

که هر څو ئې د يادونو سپورے تت دے
د جانان غونډې يو کس مې په محلت دے

زۀ ئې څښمه ازغکے دے که شربت دے
رارسيږي به چې هر څۀ مې قسمت دے

تۀ ښائست لرې ما کړے محبت دے
يو غرور په مونږه دواړو کښې نسبت دے

غزَوَه دې خپلې ښېپې په خپل څادر کښې
اے زړګيه مستي مه کوه غربت دے

د نائښي د سينګار حاجت ئې نشته
ستا ښائست چې څومره خور وي غنيمت دے

تۀ دې حُسن زۀ مې ژوند بچ کول غواړم
ما ته ستا نه زيات د مينې ضرورت دے

***

Pukhto.Net

✹✹✹

د عالمو نه ښېښي يم زړهٔ چاودونے
دګودر په غاړه ناست يم ژړغونے

د څیګر نه مې د زړهٔ ایرې چنیږي
محبت رانه جوړ کړے چنه وونے

د اولس غم کښې مې لاړې نهٔ تیریږي
دې غمونو راله ستغ نیولے ستونے

په وطن باندې جګړ دے رنګ په رنګ شو
چا نه ئې یوړله شمله چا نه پړونے

چې انګار چرته کښې وینې ورته رسي
خپل مزاج رانه ساز کړے اور لړونے

اوس بهٔ واړه پرهرونه ناسور کیږي
مسیحا پروت دے په لاره کښې مرګونے

Pukhto.Net

زۀ د خپل وطن د خاورې حلالي یم
خیال مې نۀ شي راتلے زړۀ ته حرمونے

دا به هر سره* لاهو په اباسین کړي
دا غوبارے؛ د تهذیب د غربت کُونے*

***

یو مولانا ته

دا تۀ چې راته وائې په ما ګرانه مولانا
کتاب کښې خو دا نشته وے له ځانه مولانا
د کوز جومات نه مینځ ته او د مینځ نه بر جومات ته
د چنې نه ملا شوې د ملا نه مولانا

***

* تول، هر څۀ
؛ یومچ د ډنګرو په وجود کښښې چک ولګوي نو ښاروي وار خطا لګی اوچته کړي او زغلي
* یو چینجے چې د ښناورو په وجود پورې کلک ننبلي او وینې ښبي

Pukhto.Net

د زړهٔ غږ

دا تهٔ چې ما ته سپوږمۍ، ګل وائې، لولکه وائې
زهٔ سور ګلاب يم که راځې نو په ازغو به راځې
سپينه سپوږمۍ يمه چې لاس به دې را ونهٔ رسي
لکه لولکه به ستا ګوتې خامخا رنګووم
ستا دنګه غاړه د چينار په شان ځواني وينمه
ستا ښائستونه مې په شونډو زلزلې راولي
منم ښائسته ئې! زما خوښ هم ئې خو داسې نهٔ ده
ستا جګ برېتونه ما خپل ځان ته راښکودلے نهٔ شي
په ما پسې به د سپين ږيرو ننواتې کوې
نور مې هيڅ هم نهٔ دي پکار خو سرهٔ جوړه به راوړې
لړه نکريزه، څو بنګړي او دنداسه به راوړې
ګله که ته هوس پرست ئې وجودونه ګورې
بيا دلته څهٔ کړې ښار ته لاړ شه بازارونه ډک دي
هلته د حُسن بها دا نهٔ ده چې زهٔ ئې وايم
هلته د زړهٔ په غږ هيڅ څوک غوږونه نهٔ ګروي

***

Pukhto.Net

✹✹✹

نن لکه د ژرندې په مثال راباندې تېر شو
ورځ راباندې واورېده که کال راباندې تېر شو

هسې نه د قام د مستقبل سترګې کړې شي
شرے* د رواج ؤ آل په آل راباندې تېر شو

ژوند په ژبه ورو سرو لمبو کښې تېرو ومه
خيال دې ګام په ګام لکه شمال⁂ راباندې تېر شو

زۀ که هر څو کلک لکه د غرۀ وومه ګلپاڼې
ستا هر يو ستم لکه ايمال* راباندې تېر شو

دا د وطن کومه ګل دره ده کوم مقام دے
باد ؤ که د وسپنې رېګمال راباندې تېر شو

---

* يو رنځ چې پکښې سترګې په مړلو کړېږي
⁂ نرمه، پسته او خوږه سيلۍ.
* ګلبشينر، چړې، په غرۀ کښې چې کله واوره خونيږي نو د ځان سره ونې بوټې او کاڼي هر څۀ وړي.

Pukhto.Net

اوس دې تش تصوير ته وړدې شپې سبا کوومه
دغه جدائي وه که وصال راباندې تېر شو

ډوب ګرځمه هسې د خولو په اباسين کښې
چاته څۀ معلوم دي چې کوم حال راباندې تېر شو

***

من الايمان

چې په اولس باندې ايله قدر له غم راشي
زما د زړۀ په دوارو سرو سترګو کښې نم راشي
څړيکې ئې زۀ محسوسومه لکه برېښ د اسمان
چې د وطن په نرۍ ملا کښې چرته خم راشي

***

زۀ

شته من يمه يارانو دومره هم بې وسه نۀ يم
جانان راله د اوښکو امېلونه جوړوي
اشعار زما د واک خبره نۀ ده الهامي ده
الفاظ راځي پخپله تصويرونه جوړوي

***

Pukhto.Net

***

ښکالو دې نشته د قدم څۀ انګازه نشته دے
لکه تصویر راته د هيڅ شي اندازه نشته دے

د تلو راتلو نه هډو څوک منع کولے نۀ شم
کور مې کنډر دے په کوڅه کښې دروازه نشته دے

جوړې وختونو محبت په مشينانو دل کړۀ
چې د مئينو د جنون څۀ اوازه نشته دے

په بنيادونو کښې ئې مونږه وينې زوې توئے کړې
دا ابادي به څنګه رسي قوازه نشته دے

په ښار کښې مړي بې حسابه دي ژوندي قحط شو
د لمبولو چې څوک نشته جنازه نشته دے

په خپله لاره باندې ځې د چا پروا نۀ کوي
په اباسين باندې د هيڅ يو شي پاڼه نشته دے

۱۹۹۵ء

***

Pukhto.Net

✹✹✹

ما د خولو، وينو او اوښکو اوبۀ خور کړے دے
ما تول عمري د محبت د ګلو کر کړے دے

زۀ چې پرېوزم نو اسمان به وي برجق * لۀ ستورو
چې روزانه مې زړۀ چاودون لکه د نمر کړے دے

په انسانانو باندې ظلم ــ کاڼي وژړول
زماسنګين زړګي هم نۀ لکه د غر کړے دے

د مور او پلار نه ئې رابېل کړم مسافر ئې کړمه
ملګرو ما باندې پښتو بي بي منتر کړے دے

فرښته راغله ما له ئې شونډې په رخسار کېښودې
وائي چې څنګه دې دا دومره لوئے سفر کړے دے

ما په يو سر لکه زمرے مقابله کړې ده
تا د ګيدړ غوندې په ما پسې لښکر کړے دے

---

* ډک.

Pukhto.Net

اوس په اختر کښې هم مبتلې* جامې اغوندمه
چې د اولس په ګرېوانه کښې مې نظر کړے دے

زۀ د جلال او د جمال رنګونه ټول پېژنم
ملاکنډے یم خو ګذران مې په خیبر کړے دے

حقه خبره مې د دار په تخته هم کړې ده
په زمکه ناست یم د اسمان سره مې شر کړے دے

زۀ په خوږه خوږه ټول عمر له تېروتے یمه
ما د خپل سر په دشمنانو هم باور کړے دے

چې خپلې ژبې ته دښمن غوندې په سپکه ګورې
پښتُونه! ستا دې بې ننګئ خو راله غوَر کړے دے

د اباسین مخې ته غرونه غاړه نه ټینګوي
ما د شین کاڼي د زړګي په کور کښې ور کړے دے

***

---

* زړې، استعمال شوې، سولېدلې

Pukhto.Net

٭٭٭

ازادي غواړم خو لۀ بنده تېښته نۀ غواړمه
مرګے مې خوښ دے خو لۀ ژونده تېښته نۀ غواړمه

زما ملالې محبوبې دغسې ډاډ راکوه
زۀ د وختونو لۀ مېونده تېښته نۀ غواړمه

د محبت او د پښتو د دوؤ پلونو مينځ کښې
مدام دلبرم په دې ژرنده تېښته نۀ غواړمه

ما د پښتو بي بي په شال باندې قسم کړے دے
تۀ که ځې ځه! زغله بې خونده تېښته نۀ غواړمه

سړے چې مړ شي هسې هم د تېښتې لار بنده شي
په ژوندانۀ له خپله عنده تېښته نۀ غواړمه

د ژوندون پېښې دي زما د تجربو محتاجې
ګنې د لښتې له مړونده تېښته نۀ غواړمه

٭٭٭

Pukhto.Net

❋❋❋

چرته چې هم د مينې سپکه وشي
هلته د اور باران په زمکه وشي

ژوندون ته داسې بې اسرې پاتې يم
لکه سوالګري نه چې ورکه وشي

د ظالم لاس چې ماتولے نۀ شم
زما له خپله ځانه کرکه وشي

چې په پښتو ژبه خبرې اورم
د زړګي سود مې پرې له ټکه* وشي

چې محبت ته پرې ښېګړه رسي
پۀ ما دې هر ظلم بې شکه وشي

زما پۀ زړۀ باندې پولۍ راخيژي
چې ستا پۀ مخ باندې ځوانکه وشي

* سمدستي

Pukhto.Net

چې بنيادم كړي د ډنګرو پېښې
څنګه علاج ئې بې كوتكه وشي

محبت داسې جخته غاړه راكړه
لكه چې بوټي ته سپايكه* وشي

پۀ اباسين كښې اسماني خواږۀ دي
پۀ بنيادم ئې تاثير څكه وشي

______***______

فرد

ژوند ته كه غزيږي نفرتونه كال پۀ كال
څانګې څانګې پروت دے محبت پۀ هر دېوال

______***______

فرد

چې په رڼا پسې مري كور كښې يو ليتكے نۀ لري
بيا هم په خلقو باندې كار دغه سړے نۀ لري

______***______

* دوه خوخې، اړانه

Pukhto.Net

شلمه پېړۍ

د پښتو لیلی مجنون یم | زۀ د دې صدۍ پښتون یم
زما سترګو ډېر لیدلي | زما غوږو اورېدلي
پښتانۀ قهرمانان ډېر | لکه غرونه مشران ډېر
چې هېبت ئې په دښمن ؤ | محبت ئې په وطن ؤ
د حجرو جرګو ښاغلي | ګرځېدل شمله وخکلي
د علمونو خزانې وې | د دوۍ سر کښې زمانې وې

(۱)

یو سپېځلے باچا خان ؤ | دے د قام فخر افغان ؤ
باچا خان مرد آهن ؤ | نۀ په سر نه په بدن ؤ
چې د صبر یو مثال ؤ | دغلیم توري ته ډال ؤ
په زندان به زنداني ؤ | خو موجود په هر کندي ؤ
دے د امن پیامبر ؤ | د اولس دزړګي سر ؤ
اتفاق ئې لوئے ارمان ؤ | د پښتون قام نه قربان ؤ
دا چې ثومره بېداري ده | دا د دې ملنګ خواري ده
په خانۍ کښې هم ملنګ ؤ | د چینار په شانې دنګ ؤ
د خوشحال غوندې سردار ؤ | د رحمان غوندې خاکسار ؤ

Pukhto.Net

(۲)

بـــل حـــمزه د غزل پـــلار ؤ — د پښتو د بـــاغ مالـيـــار ؤ
د ســلـوک پـــه لار روان ؤ — چې رهبـر ئې باچـا جان* ؤ
ســـر تر ښپو غـــزل غزل ؤ — د ادب د ځـــنـــې ول ؤ
که د لواړگـي غرځنـــــے ؤ — د پښـــتو د بن زمـــــرے ؤ
په هر صـــنف ئې لاس بـــر ؤ — د علـــمونو سمــــنـــدر ؤ
د قديمـــو اخـــرين دے — د جـــديدو اولـــــين دے
قلندر وائي چې پـــل دے — د زړو تر نـــوو تـــل دے
زۀ حېـــران د دۀ قسمت ته — لاړ پښـــتو سره جـــنت ته

(۳)

بـــل د نـــر بـــابـا بچے ؤ — غنـــي خـــان يو شـاه زلمے ؤ
لېونتوب کښې فلـــسفي ؤ — فلـــسفه کـــښې لېـــونے ؤ
د خپـــل رب په مينه مست ؤ — د ادب په مـيـــنه مـــست ؤ
شاعـــري چې څۀ ته وائـــي — هـم هغـــــه په دۀ کښې پائي
د تاريـــخ يو ژونـدے باب ؤ — وړومـــبے سر د انقـــلاب ؤ
ډېر بـــې رويه بـــې ريـــا ؤ — لکـــــه گل پـــه زړۀ صـــفا ؤ
چې د خيال په اس به سور شو — په ملکونو کښې به شـــور شو
د وختـــونو جـادوگـــر ؤ — د پـــښتو د تـــنـدي نمر ؤ

---

* سيد عبدالستار شاه باچا، د حمزه صېب پير.

Pukhto.Net

(۴)

اے بدبـــخته پښتون قامه اے په زړۀ ذهـــن غـلامه
دا صـــدی، هم درنه لاړه اوس پــه چغـو چغـو ژاړه
نه دې خپـــل کړۀ کتابونه نه دې پر ښـــول رواجــونه
جهالت درباندې سور دے په اورونو کښې دې کور دے
نه د دین نه د سادین شوې خو لاهـو په اباسیـن شوې
باچا خــان درتــه تروته شو حمـــزه خـان درته کوتـ، شو
یه بـې سترګو بې زبــانه بې نوا لــۀ غنــــي خانه
داسـې ختـې دې لــرلې خـو بیـا هم نه پوهـېدلې
دا د حســن منـــارې وې دا مـــینې فـــوارې ږې
ستا زړګے د مـینې کـور ؤ خبـــر نه وومه چې ګډ ړ ؤ
اے بدبخته پښـــتون قامه اے په زړۀ ذهـــن غـلامـه
دا صـــدی، هـــم درنه لاړه د خپل کور خبـرونه غواړه
"ستا زړګے وچوه پــښتونـه زړۀ مې چاودے دے له تانه
خوئ خصلت دې د غلام دے نــشه زیـــاته د باچا نه"

(۵)

چې څۀ وشو بسۀ خبـر یئ اوس هم وخت درنه تېر نۀ دے
ټوپک پرېږدئ قلـم واخلئ ننګ ټوپک، غېرت قلم کړئ
د کتاب نــه څان خبـر کړئ د نصاب نه څان خبر کړئ
بس دے ډېر سوالونه وشول د جواب نه څان خبر کړئ
مهــذبه دنـیا ګـورئ ده پــه کــوم ډګر روانه؟

Pukhto.Net

✹✹✹

زما حلق به شي سېراب له کومې چارې
د چینو نه راووځي د وینو دارې

پسرلیه! ما د هار غرمو ته پرېږدې
ستا ښائست دے زما مل د نیمې لارې

زۀ پښتون یم زمانې! زۀ پېژندے شم
که په مخ دې راله ښخې کړې نوکارې

زۀ یوازې نۀ یم مینې راسره ئې
د احساس د سرحدونو څوکیدارې!

محبت او ښائستونه سره جوکي*
اوس زما د وطن جونه شوې هوښیارې

سر د قام شولو او روح مې د اسمان دے
زړۀ او سترګې مې دي ښکلو ته وزګارې

چې تر څو پورې خېبر په څائے ولاړ دے
اباسین به چرې هم نه شي بې لارې

* جوکل، تلل، وزن کول

Pukhto.Net

✸✸✸

زما اولس په مرګي حال دے اخر څۀ به کېږي؟
نن بيا آغاز د نوي کال دے، اخر څۀ به کېږي؟

ټول چاپېر چل حلال دے اخر څۀ به کېږي؟
قلم مې توره کاغذ ډال دے، اخر څۀ به کېږي؟

په دې حالاتو کښې چې زړۀ نۀ خورم نو څۀ به خورمه
کور مې دهر څۀ نه کنګال دے، اخر څه به کېږي؟

ورور ته د قام زخمونه ونيسمه وژاړمه
مخ رانه واړوي کمال دے، اخر څۀ به کېږي؟

هر سړے خپلو پرهرونو کښې چينجي لټوي
دا وطن نۀ دے، هسپتال دے، اخر څۀ به کېږي؟

په حقه لاره باندې بوتې* برامتې⁂ ډېرې دي
په ثوابونو کښې وبال دے، اخر څۀ به کېږي؟

---

* ډاکه، لوټ مال.
⁂ اغوا، تښتول، بونګه کول

Pukhto.Net

په تول وطن د غل باچا داسې بازي ګرمه ده
غل د باچا نه هم خوشحال دے، اخر څۀ به کيږي؟

لږ د نشو له خوبه پاڅئ سترګې وغړوئ
ځوانانو! تاسو ته مې سوال دے، اخر څۀ به کيږي؟

چې دا تنکي تنکي غندلې په کودالو وهي
خپلو ماليانو ته مو خيال دے، اخر څۀ به کيږي؟

دا د ګلاب غوندې ځلمے چې تيندکونه وهي
نن ئې خرخ کړے د مور شال دے، اخر څۀ به کيږي؟

لکه انګې به درته خپل اواز به بيرته راشي
ختې کوه نو! دهرمسال دے، اخر څۀ به کيږي؟

د محبوبې بنائسته غمونه مرور ساتمه
غم د انسان مې په زړۀ نال دے، اخر څۀ به کيږي؟

ستا اباسين ته هسې هم بندونه نۀ ودريږي
رانزدې شوے پشکال دے، اخر څۀ به کيږي؟

په نوروز ۱۳۷۳ھ ۲۲ مارچ ۱۹۹۵ء

***

Pukhto.Net

***

په دار خېژمه اشنا صليب مې خوښ دے
که هر څۀ دي خو دا خپل نصيب مې خوښ دے

زندګي مې څکه ورانه ماشوره ده
چې د زلفو ګډوډه ترتيب مې خوښ دے

چې زما په رنګ د يوې لارې سړے دے
دغه وجه ده چې خپل رقيب مې خوښ دے

په قلم چې ئې قامونه بېدارېږي
صرف هغه يو شاعر اديب مې خوښ دے

په ژوندون کښې چې حرکت د چا په زور دے
که مزدور دے که دهقان غريب مې خوښ دے

چې لفظونه ئې روحونو ته تېرېږي
دا بې رويه بې ريا خطيب مې خوښ دے

***

Pukhto.Net

❋❋❋

لکه یتیم اوتر په هر یو لور ګرځمه
ځوانه ځوانۍ کښې بې اسرې د زړۀ په زور ګرځمه

تلې مې سوزې، ښپې مې وینو باندې روږې بوږې
مزل مې ټول ازغې ازغې دے که په اور ګرځمه

خوشې ښېدیا، شګې خوټکیږې، د هاړ سرۀ غرمه ده
ښپې ابلې ښپې په تن لغړ په سر سرتور ګرځمه

که چرته نخښه د جانان راله په ګوتو راشي
زړګیه پرې مې ږده لټون کښې ئې لړ نور ګرځمه

مودې شوې تېرې چې په زمکه مې قدم نۀ لګي
ستا د لمبه لمبه نظر په اوګو سور ګرځمه

لکه سوالګرے په کوڅه کښې غلے نۀ ودرېږم
زۀ اباسین یم ستا په کلي کښې په شور ګرځمه

❋❋❋

Pukhto.Net

***

يو د محبت بل د پښتو په مينځ کښې وسوم
داسې چې د نمر اود لمبو په مينځ کښې وسوم

اے د قامولۍ او د پښتو علمبردارو!
زۀ په نوم د امن د ګولو په مينځ کښې وسوم

زۀ د قام د ذهن قدرتي صلاحيت يم
څۀ پۀ بې دردۍ د پښتنو په مينځ کښې وسوم

نۀ مې زړۀ رڼا شو، نۀ مې ذهن منور شو
زۀ د جوماتونو او حجرو په مينځ کښې وسوم

ګونګ شومه په ژبه په شته خُله کښې بې اظهاره
عمر له د خپلو ولولو په مينځ کښې وسوم

نور قامونه ګوره چې په کوم ډګر ولاړ دي
زۀ له بدبختۍ د تربګنو په مينځ کښې وسوم

***

Pukhto.Net

✸✸✸

زهٔ په انجام د خپل تنکي ارمان ویرېږم
ستا په وفا باندې شک نهٔ کووم په ځان ویرېږم

بیامې د سترګو په کندې کښې سوکړه ماته شوله
بیا مې د زړهٔ کوټه راڅاڅي په باران ویرېږم

زهٔ خود زغم په خونړو پنجو کښې ژوند تېرووم
رانه ئې ونهٔ خوري دردونه په درمان ویرېږم

د پښتنو په مېنځ کښې کربښې لا ژورې شولې
اوس په وجود د ټول عظیم پښتونستان ویرېږم

زړهٔ مې رېبړي دا حالات څهٔ بې پښتو غوندې شو
چې په سپېڅلي ستر مقام دخپل افغان ویرېږم

تاریخ ګواه دے پښتانهٔ خپل مشران قتلوي
رهبره هسې په چا نهٔ کووم ګمان، ویرېږم

Pukhto.Net

په کائنات کښې بې له موره کوم يو ذات عظيم د ے
ځکه د خپلې پښتونخوا په ګلستان ويرېږم

نن پېښور په اباسين کښې ډوبولے نۀ شي
چې د تور مخي نيت ته ګورم په مردان ويرېږم

***

غم

د طوفان نه وېره نۀ شي د غوړاسکي
د زړۀ بتر* نړوي داوښکو څاڅکي
غم چې زړۀ ته ور داخل شي بيا دې وژني
پلک د وسپنې ټوټه وي بې د لاسکي

***

* په کلو کښې د نغري/چرګۍ نه چاپېره د دُرمو دېوال چې ختې پرې تپلے شوې وي، جارګے.

Pukhto.Net

دأستاذانو استاذ*

چې په هنر ئې دي سمسور څنه وربل د غزل
ناظر پخپله داسې دے لکه غزل د غزل

د زړۀ په وينو ئې پاللي دي سرمست خيالونه
د دۀ انګڼ کښې سر وهلے دے غندل د غزل

چې په سازونو په وږمو کښې پټ پټوني کوي
کليم، شفيق له ئې جوړ کړے تاج محل د غزل

د خپل زړګي پرهر ئې تل دے په ازغو ګنډلے
دۀ د پښتو شمله کښې اېښے دے سور ګل د غزل

د هنر تږو له خوارۀ آبِ غزل ورکوي
د دې چينار خوا کښې چينه ده په ځنګل د غزل

دا که خاطر دے که خيبر دے که کوثر که ساحل
څومره سيانۀ زرګر جوړ کړے دا چارګل د غزل

---

* اروابناد ناظر شنوارے، دا نظم د هغوئ په ژوند ليکلے شوے او د هغوئ پ.. درناوي کښې د خيبر پښتو ادبي جرګې په يوه غونډه کښې پۀ لوارګي (لنډي کوتل) کښې واورولے شو.

Pukhto.Net

کله ور ډوب دے په وحدت کله کثرت سنجوي
د تصوف خوبونهویني په څنګل د غزل

د پښتونخوا سترګې خوږې دي په شمله د ناظر
که د غزل بادشاه حمزه دے، دے اتل د غزل

خودسر لفظونه ورته ټول لاس په نامه ولاړ دي
سرکش خیالونه ئې ښکېل کړي په درشل د غزل

د پښتني مسلک یاري ئې همېشه پاللې
په عقیده ئې هسک ساتلے بېرغ تل د غزل

داسې ناظر استاذ ځلمو ته د خېبر ولاړ دے
د دهٔ له مخې تېرېدے نه شي خلل د غزل

هر یو نظر ئې د امید اور اورکې رانولي
د دهٔ په مخ ګردونه ښکاري د "مزل" د غزل

د شاړ خېبر د غورځنګونو د مستۍ له قبضه
د اباسین په ملاکنډ کښې پت پالل د غزل

***

Pukhto.Net

✵✵✵

برخه زماد زړۀ په درنګ نۀ لرې
چې اداګانې شوخ و شنګ نۀ لرې

دا دومره تېزه خوشبوئي د څۀ ده؟
امېل په غاړه د لونګ نۀ لرې

زما زړګیه درنه ډېر خوشحال یم
هډو پروا د نام و ننګ نۀ لرې

هاله به پوهه شې د سپرلي په خوږو
چې دې خزان ته زړګے تنګ نۀ لرې

چې د رسمونو بند دې ونۀ شلوو
اباسین نۀ ئې چې غورځنګ نۀ لرې

✵✵✵

Pukhto.Net

***

اظهار مې چرې هم په خلې نۀ راځي
ما له د مينې چل په دې نۀ راځي

چې بې وعدې شي بې بانې نۀ راځي
بيا راله چل هم د ګيلې نۀ راځي

دا ستا لوظونه راته داسې ښکاري
تصوير ته وايه! چې راځې؟ نۀ راځي

د وړوسترګو نظرونه ئې خوري
باګرام ته څکه پښتنې نۀ راځي

د زړۀ علاج به مې پخوا کړے وُ
د درد د څړيکو څۀ نامې نۀ راځي

څۀ په کافر زړۀ اوړېدلے يمه
توبې اوباسمه توبې نۀ راځي

د اباسين چې څۀ زړۀ غواړي کوي
زۀ غرځنے يمه قيصې نۀ راځي

***

Pukhto.Net

❋❋❋

حسينان خو په دلو دي په نړۍ کښې
يو مئين راپېدا کېږي په پېړۍ کښې

ژوند د اوښکو سمندر کښې داسې سوزي
لکه اور وي لګېدلے په بېړۍ کښې

خامخا به مې د هجر تبه شلېږي
ما هم نن کاڼي تړلي په چيرړۍ کښې

ستا د سوړ مزاج د هجر په ځلو کښې
زړۀ مې تود شي د يادونو په شړۍ کښې

چرته مات نۀ شي سينه پورې ئې جخت کړه
دا منګے چې دې نيولے په غړۍ کښې

Pukhto.Net

د خپل زړۀ دا یاقوتي تو‌تې پیئمه
ستا د سپینو سپینو اوښکو په لړۍ کښې

راشې، لاړه شې، بیا راشې، بیا په تلو ئې
شل مزاجه دې بدلیږي په ګهړۍ کښې

اباسین به خپل ګریوان څنګه راټول کړي
ستا د مستو اننګو په ګل ژړۍ* کښې

________***________

جذبه

څومره دې زور راکړلو څومره دې ځواني راکړله
خدایه دا څۀ په لېونتوب کښې دې خاني راکړله
اوس به وزرې الوتو له خامخا غواړمه
پېدا په زمکه شوم جذبه دې اسماني راکړله

________***________

* د پسرلي په شورو کښې کېدونکي بارانونه چې سمدستي ورسره ګُل وغوړېږي، په خصوصي توګه د اشاړي او بادامو ګلونه.

Pukhto.Net

✵✵✵

ستا د هر ګل شو کولو ته هوس دے
په ګلونو کښې یو ګل دے چې نرګس دے

قافله مې د ارمان ساتي بېداره
دا دې شرنګ دے د بنګړو او که جرس دے

زمونږ وینې د چمن په شونډو خاندي
غندل و خاته سپرلےزمونږ نه پس دے

د یار اوښکه په ګوګل کښې دُردانه کړي*
محبت خو په دنیا کښې د طاوس دے

په کتو باندې هم چرې ثوک مړېږي
مړې! داسې راته مۀ وایه چې بس دے

هر اندام دې په زړها ژبو ګویا دے
ستا د حُسن عجیبه غوندې مئیلس دے

* وئیلے شي چې د طاوسونو جنسي اختلاط داسې وي چې د نر په سترګو کښې اوښکې راشي او ښخه ئې وڅښي.

Pukhto.Net

محبته! ډېر خوارۀ مې در پېرزو شي
زندګي مې در نه ځار شه دا مې وس دے

د مطلب په آئینه کښې ورته ګورې
که جانان دے، که وطن دے، که اولس دے

لا په سېر کښې مې پوهې نه ده رېشلې
اباسینه مزل پاتې یو په لس دے

———***———

یوشعر

دا شین لوګے چې د پښتو د ګل درې نه ووځي
د لېونو په شانې چغې مې د خُلې نه ووځي

———***———

Pukhto.Net

وروکے قیامت

یادګېرنه:- په دسمبر ۱۹۹۰ء کښې د پښور یونیورستۍ د جینکو یوه لارۍ د مرې په سېل روانه وه چې د اکوړې په خوا کښې ئې د بلې لارۍ سره ډغره ووهله. په دغه ډغره کښې ګڼ شمېر جینکۍ ژوبلې شوې. یو جینۍ او یو بېره پکښې په حق رسېدلې وو. دا نظم د دغه پېښې د تاثر لاندې په وجود کښې راغلے دے. ما ایله دغه وخت تعلیم پوره کړے ؤ. خو لا په هاستل کښې پروت ووم. په ټوله یونیورستۍ باندې د غم یو څادر خور ؤ.

نـــته رڼــــا وه نـــرۍ لــــړه پـــه مــــاحول خــــوره وه
لاد نمـــر ســـترګه پـــه چــراتړ رابښــکاره شـــوې نــۀ وه
نمـــــر هـــــم اودۀ ؤ پېښـــــور اودۀ، نوښــــــار اودۀ وو
څوک په جونګړه څوک محل کښې، څوک په لاړ اودۀ ؤ
چې لـــــه باګــرامه د بلــبلو یـــو ګـــڼ ســېل پورتـــه شـــو
پـــه ګډ پـــدو پـــه مکـــېزونو پـــه چغــــار بـــــاندې
پښــتنې پـــېغلې د ځوانــــۍ نشــــو کښــــې ډوبې پـــېغلې،
ســُـرکۍ ســـرکۍ انــارې شـــونډې غـــزالانې ســـترګې
سـرۀ اننګــې لکـــه پـــه کُچـــو کښــــې ګـــلاب ګـــډ شـــې
لکـــه دتُـــورو ســـپینې لـــېچې حنائـــې مـــنګولې،
پـــېچ و خـــم ونې چې د ســـروې زړۀ نیـــنې نیـــنې شـــي
لکـــه د ګـــل ســپړدې غوټـــۍ وې ســپرلې خــېزې غوټــۍ
د خوشـــبویانو شــــمالونه تـــرې هـــــوار چورلــــیدۀ

Pukhto.Net

چې د خندا نه به تېق و چاودې په شا واوړېدې
تا به ؤوې لښته د چندنو چرته ماته نۀ شي
چا په اومو اومو لاسونو باندې تمبل وهو
بوربه بوربه شونډې د ساز او ترنم نه ډکې
د پښتونخوا د سر درو د غرونو غاړو په لور
دا قافله د ګل وریښو په نازونو تلله
د نمر وړومبۍ ځيره په سر د اباسین ښکاره شو
دلته د حُسن قافلې داسې تیندک وخوړو
چې د چراټ غرونه هم وبوګنبدۀ
د خوشحال خان قبر هم وجړقبدو
دا حادثه نۀ وه قیامت ؤ ټول حالات بدل شو
هلته غندل غندل ښپې ماتې شوې لاسونه مات شو
دلته د کاڼي غونډې سخت کوټلي زړونه مات شو
د پرستان د هرې ګټې نه یو شور پورته شو
په ګل درو کښې غرغنډې وشولې اور پورته شو
لکه په شین فصل چې وشي د سکروټو بارانه
لکه د ګلو په ټل پرخه د سپرغو وریږي
دځنګل اور ؤ د هر بوټي نه چاپېره تاؤ شو
نری وړې تازه ډنډرې ئې په اور ستي کړې
اوپره اوپره سپینې ځنګلې ئې ریچې ریچې کړې.

Pukhto.Net

د پېنزېبونو ډکې ښېې په وینو رنګ بنګ شوې
د مور او پلار د ارمانونو ماڼۍ ړنګ ړنګ شوې

پېنزېب په چغو ژړا او کړه مېخکي مات شو
په مر مرینو لېچو شنهٔ او سرهٔ بنګړي مات شو

د تقدیرونو د کتاب نه مې ګیله پېدا شو
خدائے ته ظالم وئیل خبره د خِرد نه ګڼم

مودې ئې وشوې خو تر اوسه مې احساس رپې
قلم مې ګوتو نه ارتاؤ شي زما لاس رپې

هغه قیامت هغه دوزخ زما نه نهٔ هېرېږي
لامې تر اوسه هغه شور په ککرۍ کښې وسي

***

Pukhto.Net

***

زۀ للمه زمکه ووم اسمان شوې راته
وختونه ګران شولو نو ګران شوې راته

اول دې خاورو سره خاورې کړمه
بیا دې زرغون کړمه باران شوې راته

اوس دې کمے محسوسووم په شدت
ما وې آرزو ئې خو ارمان شوې راته*

درده! زما د ژوندانه په زړۀ کښې
داسې ورګډ شولې چې ځان شوې راته

سپوږمۍ راکوزه شه چې ښکل دې کړمه
لکه تصویر د خپل جانان شوې راته

د خپل ښائست لویې به اوس نۀ منې؟
زۀ ئې حېران کړم نو حېران شوې راته

زرګیه زۀ دې بت پرسته کړمه
ته رانۀ لاړې مسلمان شوې راته

---

* ونیلے شي چې د خواهش ځلور پوره، دي، خواهش ارزو، ارمان، حسرت.

Pukhto.Net

✹✹✹

نۀ پوهېږمه چې ولې په غورځنګ دے
ستا د سترګو په وسعت کښې مې زړۀ تنګ دے

ټول وطن دې په ساعت پېژندګلي کړي
ستا په شونډو کښې زما د وینو رنګ دے

خدایه! ستا په دې ښلور قونجه دنیا کښې
بې د مینې نه هر شے څومره بدرنګ دے

ما ته خپله څهره نۀ رابښائي پاکه
د دوران په آئینه ختلے زنګ دے

ګرځم تاله د سر سپورے لټوومه
وطن هم زما د زړۀ په شانې ړنګ دے

ستا د حُسن اباسین ته چې ور دانګې
لېونے سهي خو ووایه چې څنګ دے

______***______

Pukhto.Net

✸✸✸

سراب پسې چې زغلم بیابان راپورې خاندي
جنون چې مې ملګرے شو ګرېوان راپورې خاندي

د ټول عمر کړاؤ مې د غربت په درمن پروت دے
وربخ راسره ژاړي او اسمان راپورې خاندي

ګرېوان مې ؤشلېدلے یو ذره پرې خفه نۀ ووم
افسوس په دې خبره چې جانان راپورې خاندي

په ږیره ئې لاس راښکو مُلا نېغ جنت ته لاړو
په منډه رابهر شو وې غلمان راپورې خاندي

***

محبت چې د کوم ځائے نه نامراد راځي
په هغه زمکه به خامخا فساد راځي

***

Pukhto.Net

***

"ستړګې مې راډکې شي چې تۀ راته را ياده شې"
غبرګ لاسونه کېږدمه په زړۀ راته رایاده شې

کله چې نمر پرېوزي نو ستا په خيال کښې ډوب شمه
کله چې سپوږمۍ خېژي په غرۀ، راته رایاده شې

وګړي چې طوطي خوږې خبرې مېنا ټپنج وکړي
غږ چې په مونډي وکړي کارغۀ، راته رایاده شې

کور نه چې سحر وځمه ستا ياد مې ملګرے وي
ستړے چې داخل شم په کالۀ راته رایاده شې

غونډے مې ځيګ ځيګ شي وار خطا دې خدائے نه وغوارم
کله چې ولاړ يم په مانځۀ راته رایاده شې

داسې دې د ياد د اباسين چپو اخستے يم
وينښ شمه په خوب باندې اودۀ راته رایاده شې

***

Pukhto.Net

✹✹✹

راسره یو ګلعذار* په خوا کښې ناست وے
په شين غرۀ کښې د چينار په خوا کښې ناست وے

دا زړګے به دې اوس جوړ وے د ربښمو
کاش چې زۀ د کردګار په خوا کښې ناست وے

ته خفه وے ما دې سترګې ښکلولے
وار خطا دې خطاوار په خوا کښې ناست وے

وايم چرې دې د خوا نه خوزېدے نۀ
لکه خال دې د خسار په خوا کښې ناست وے

تا خوارۀ وارۀ وېښتۀ منګزولے
زۀ بېخي درته وزګار په خوا کښې ناست وے

ستا په تور باندې بې شکه په سولى شوے
خو چې تۀ راته د دار په خوا کښې ناست وے

* ائنګي، ښکلے، پې مخے، حسين.

Pukhto.Net

د ځنګل د ونو پاڼې مو خوړلے
مطمئن چرته د غار په خوا کښې ناست وے

د ښائستؤ نه به هاله کتارېږم
چې يؤ يؤ مې وار په وار په خوا کښې ناست وے

چې ګړګوزې* مو وهلے د يخنۍ نه
اباسين ته د آبشار په خوا کښې ناست وے

***

فرد

په دې وطن کښې هر يو کار بې سرپيتو به کيږي
زمونږ نه پس به خدائے خبر چې کومه لوبه کيږي

***

* رپېدل، ژامې رچېدل.

Pukhto.Net

***

دا دنيا راته مېدان ښکاري چاپېره
بل څوک نشته يو جانان ښکاري چاپېره

ستونړے ستغ د غرۀ په څوکه باندې پروت يم
زمکه چرته ده اسمان ښکاري چاپېره

ستا د غېږې نه چې ستا زلفو ته ګورم
يو لښکر دے راروان ښکاري چاپېره

شيش محل دے که په خوب کښې داسې وينم
چې دا تۀ ئې که مې ځان ښکاري چاپېره

يو ګلاب دے چې زړګے مې پرې راتول دے
ګنې څومره ګلستان ښکاري چاپېره

دا دې زنه، اننګي دي او که شونډې
که د خُلې نه دې ګلان ښکاري چاپېره

Pukhto.Net

دا زما د اولس متې دي خو مړې دي
دا چې ګل غوندې ځوانان ښکاري چاپېره

چرته خدائے به ئې مېړو پله راپېښ کړي
په دې غرونو چې باران ښکاري چاپېره

غرونه ډېر دي خو په ځائے باندې ولاړ دي
اباسین راته روان ښکاري چاپېره

***

ارمان

زړۀ مې راتول وے څۀ خفګان مې نۀ وے
ارمان مې دا دے چې ارمان مې نۀ وے

ما به د چا سترګو ته ژوند تېر وو
پخوا به مړ ووم که جانان مې نۀ وے

***

Pukhto.Net

حضرت امام حسین (علیه السلام)

وينه غورځنګ کوي مدام د محبت له زوره
د مرګ اواز مې د جانان عقيده نۀ کړه نوره
چې هوائي شي د بندېز هره پنجره ماتوي
روح چې پرواز کوي په حق پسې له خپله کوره
حسېن دنيا ته د رښتيا وئيلو چل وښودو
بې صداقته شوله هره چاره سپوره سپوره
د صداقت تنده ئې ماته کړه په خپلو وينو
د ژوندانۀ غبرګ ئې کړه په شهادت ټکوره

چې غلامي ئې د دوران چرې قبوله نۀ کړه
د مينې لاره ئې دنيا ته بې اصوله نۀ کړه

په اوچو شګو کښې د مينې دعوېدارپاتې شو
د محبت د چينې غاړې ته چينار پاتې شو

Pukhto.Net

په تور تمونو کښې ئې پېل کړۀ د رڼا رنګونه
چې راڅرګند ئې کړل د جبر د څهرې حدونه
دۀ په تش لاس د جنګ آغاز وکړو او وئې ګټو
دۀ د يقين په تېغ سورې کړۀ د جابرو زړونه
ټوټې ټوټې شې درې ورې شې خو ننګ نۀ پرېږدي
نۀ ښکته کېږئ په يو حال کښې پښتانۀ سرونه
جذبه چې وي د اوبۀ خور که غرغنډې وريږي
را زرغونيږي په مېرو کښې د ګلاب ګلونه

دغه مرام په حق پرستو ايمانونو شوے
په کربلا کښې بلاکر د ارمانونو شوے

اوس د وختونو د سوکړې پکښې څۀ کار پاتې شو
چې اباسين ته دې د فکر لاله زار پاتې شو

***

Pukhto.Net

✹✹✹

کړي خوشبویانې چې هر ځوک په دغه لاره راځي
ماله جانان د سرو ګلونو له ګلزاره راځي

ستا د خوږو خوږو خبرو جادو نهٔ ماتووم
ګنې خبرې کول ماله هم بې شماره راځي

یو د فطرت له مخه بل د ریاضت له مخه
مینه یو دم راځي او عقل په قلاره راځي

په محبت کښې د لفظونو معنې کمې ګڼم
ماله چې مینه راځي ماله بې اظهاره راځي

دا به ښهٔ نهٔ وي چې په سترګو کښې خبرې وکړو؟
والله چې اوس راله نور شرم له رېباره راځي

په محبت کښې مې د سر د بائېلات وېره ښکاري
چې اوښکې وچې شي پسې د وینو داره راځي

Pukhto.Net

هر ځۀ به پرېږدمه خو مينه پرېښودل نه کيږي
دې کښې يوې نه بله څېکه مزېداره راځي

د مېدانونو جل پرې ئې جل نيولې ښکاري
دا اباسين ځکه په منډه له کوهساره راځي

______***______

قيامت

ستا د نزديکت ضرورت ډېر محسوسووم
اوس د محبت ضرورت ډېر محسوسووم
ګورم چې د خپل زړۀ په دنيا کښې هنګامې
دلته د قيامت ضرورت ډېر محسوسووم

______***______

Pukhto.Net

✹✹✹

لکه واورو کښې د اور نه لرې تښتي
لېونے ئې چې د کور نه لرې تښتي

چې زړګے دې د کعبې نه بتخانه کړه
اوس په چا پسې د شور نه لرې تښتي

په تا سترګې پړسېدلې دي پښتونه!
چې د خپل ښکلي انځور نه لرې تښتي

چې ريښتيا وئيل دې خوار کړه په دروغو
اخر ځنګه به د ګور نه لرې تښتي

اباسينه ته پخپله زورور ئې
ته به څرنګې د زور نه لرې تښتي

✳✳✳

Pukhto.Net

***

نرے نرے اور بل دے لکه وړاندې څنګه ؤ
اوس هم هغسې چل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

انسان ته پکښې خلق د وحشي په نظر ګوري
دنيا هغه ځنګل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

نور هيڅ راسره نشته په څلور قونجه دنيا کښې
دا خپل زړګے مې خپل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

ستا ياد پکښې د خپلې ساه انګې په ببرته اورې
خالي خالي ګوګل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

بغېر ستا له تصوير مې اوښکې چا نۀ دې ليدلې
دا يو د هيرو غل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

پخوا به در الوتے وے تر تا پرده نشينه
وجود راسره مل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

دا ستا د اباسين زندګي څۀ ده پاکه ربه!
د غوښتو يو غوبل دے لکه وړاندې څنګه ؤ

***

Pukhto.Net

✵✵✵

ګل د ګلاب هم چرې ګلونو کښې ورکیږي
کله هغه سروه نورو جونو کښې ورکیږي

زۀ به د زړۀ ورکه په جومات کښې څنګه مومم
خلقو نه څپلۍ په جوماتونو کښې ورکیږي

ماته د زړګي په کلیواله لاړ څرګند شه
عقل باندېځے دے په ښارونو کښې ورکیږي

داسې نزاکت لري د ښکلو وجودونه
دومره **ملائم** وي چې لاسونو کښې ورکیږي

ما ورته محکم ساته غمونه په دلو دي
لاره د سړي نه ځنګلونو کښې ورکیږي

ټول دي اباسینه د جلال په ننداره دي
څوک چې لري سترګې غورځنګونو کښې ورکیږي

***

Pukhto.Net

شاعري

ګله ګله چې راګېر شم — د حالاتو په غوبل کښې
د چا ښکلي په وربل کښې — د ورېمو په کوټنۍ کښې
د ګلونو په ځنګل کښې — ته زما نه نه هېرېږې
شاعرۍ مه خفه کېږه — ته زما د زړۀ ارام ئې
نه زما نۀ ئې، د قام ئې — د نړۍ د خاص و عام ئې
ګله ګله ته هم داسې — چرته ورکه لېونۍ شې
زړۀ مې تق چوي له ناکامه — ساه مې خېژي له ډېر زغمه
سر مې ډک شي له خيالونو — د ښائسته ښائسته سوچونو
خو ته لرې رانه ګرځې — په ملکونو هېوادونو
نو چې ببرته کله راشې — اباسين مې په سر وخلې
په چپو په غورځنګونو — بيا مې خور کړې په ملکونو
چم په چم کلي په کلي — په کوڅو په بازارونو

په سينو او په ذهنونو
په روحونو او په زړونو
په ازغو او په ګلونو

***

Pukhto.Net

***

ګل بدنه **ګلالۍ** راپسې ګرځي
زۀ به نمر يم چې سپوږمۍ راپسې ګرځي

په دې لار به مې د تلو رووند بند شي
مخاخ چې په بلۍ راپسې ګرځي

د حسينو په ټولي کښې ګل ورين شوم
ګل پرسته لولکۍ راپسې ګرځي

زۀ کۀ ډېر يم د حالاتو په ګردش کښې
محبت لکه ګاڼۍ راپسې ګرځي

زما مينه به ټول عمر درسره وي
وار خطا به شې چې وی راپسې ګرځي

د خزان سره د مينې په بدل کښې
پاڼې پاڼې شوم سيلۍ راپسې ګرځي

زۀ بۀ چرې نۀ ورکېږم اباسينه
د موجونو لېونۍ راپسې ګرځي

***

Pukhto.Net

***

هسې د انسان سترګې نهرې دي
هغه څۀ حسين ښکارې چې لرې دي

نن مې د عمرونو تنده ماته شوه
شونډې مې په خپلو وينو ترې دي

ژوند ورته زندان دے او وجود پنجره
مرګ خو د روح متې دي وزرې دي

نن د بنيادم په زړۀ وېښتۀ ولاړ
نن د آدم زاد په سر کښې ښکرې دي

تا باندې زما خوَله عنبر لګي
ما ته دې هم اوښکې ملغلرې دي

چرته چې اخلاص په خروارونو دے
دا د پښتونخوا کندې کپرې دي

چا ته چې احساس د محبت نه وي
هغه زړونه کاڼي دي کمَرې دي

Pukhto.Net

ستا د حُسن ذات ئې سر چینه ګڼم
درد دے، که سرور دے، که سندرې دي

غر د اباسین مخې ته هیڅ نه وي
دا ډېرې وړې وړې خبرې دي

***

کله چې ذکر ستا د حسن د غانټول راځي
په خوب کښې مخې له د سرو ګلونو شپول راځي

ته که په خپلو اداګانو باندې فخر کوې
ما له خو هم د محبت چلونه ټول راځي

د محبت په معامله کښې سر په ټوله یمه
نۀ زۀ په ناپ باندې پوهېږمه نۀ تول راځي

***

Pukhto.Net

✹✹✹

چې دخپلې مينې زور چاته معلوم دے
نو د کاڼي غونډې خلق ورته موم* دے

چې د وېرې نه رښتيا وئيلے نۀ شي
د دې دور بنيادم څومره مظلوم دے

په وړو وړو خبرو خوشحالېږي
د شاعر مثال په شان لکه ماشوم دے

غټې سترګې دې له ځايه ښائسته دي؟
که په کور کښې درته پروت د ميئو خُوم* دے

د بې شمېره ښائستوو محلتي يم
دا مې هم د زړګي سر دے دا مې هُوم* دے

*پښتنانۀ دا تکے د پهښ سره وائي.
*خُم.
*هُم.

Pukhto.Net

د سپوږمۍ د پلوشو غونډې ښائسته ئې
د ګلونو د وږمو په شان دې نوم دے

ګذاره به څنګه کیږي لویه خدایه
اباسین ورته دریاب جانان ئې شُوم دے

***

(دا غزل د تجربې د پاره ولیکلے شو. ضروري نۀ ده چې روایت شي)

اباسین

زما ساه لکه دریاب خیژي له جوشه
هغه شوخه د سپوږمۍ غونډې خاموشه

وړاندې مۀ ځه د وختونو سره سم ځه
اباسینه منډې مه وهه لږ رو شه

***

Pukhto.Net

نازولي*

زندګي ئې يو پرانستي کتابچه وي
د خوشبو او رنګانو ښاريه وي
فلسفه علم حکمت پکښې وېړيا وي
تل بې رويه بې ريا وي آئينه وي
په سرود په نغارو راپېدا کيږي
داسې خلق په صدو راپېدا کيږي

چې احساس ئې لکه مُشک وږمې وږمې وي
چې ئې سترګې د ولې غوندې مرې وي
چې زړګے ئې د ريښمو غوندې پوست وي
چې خبرې ئې نباتو نه خوږې وي
دا خوږوالے په ترخو راپېدا کيږي

* دا نظم مې د خپل ګران مشر، دوست او د لغړې سينې د يار خيبر افريدي په
ځلوېښتمه ليکلے دے.

Pukhto.Net

زيست روزګار ئې شوا خون نه عبارت وي
د دردونو ورسره قدر و قيمت وي
په ظاهره پرسکونه سمندر وي
اندرون کښې ئې يو شور وي يو قيامت وي
دا ققنس له سرو لمبو راپېدا کيږي

بې وسي ئې وي بې کچه په ژوندون کښې
روڼ تندے ګرځي مدام په زړه چاودون کښې
بې چېنې کښې ئې موندلے يو قرار وي
اضطراب ئې شي ليدلے په سکون کښې
دا عظمت په شوګيرو راپېدا کيږي

زړۀ او ذهن ئې د روح په شانې پاک وي
د خپل زړۀ او ځيګر وينې ئې خوراک وي
په غرور باندې بربنډه سينه ګرځي
که ګرېوان ئې د لمنې پورې چاک وي
په قامونو کښې يو څو راپېدا کيږي

Pukhto.Net

د انسان له محبته مالا مال وي
د خپل قام په مینه مست لکه خوشحال وي
رب ته عمر له جانان د مینې وائي
د وختونو او د دۀ مېنځ کښې دېوال وي
خلق ډېر دي په دَلو راپېدا کېږي

که هر څو په پښتنو دنن سختي ده
دا د ټولې پښتونوالې خوشبختي ده
مونږ به تل په ستر خیبر بانډې نازېږو
خو دا مړینه نې بې وخته ده وختي ده
چرته داسې غزلګو راپېدا کېږي

لکه سرۀ سمسور ګلونه په بېديا شي
یا په تیږو کښې ښینکي تېغونه راشي
لکه اور د سوزولو عادت پرېږدي
لکه بت چې په سنګینه خُلۀ ګویا شي
دا لعلونه له ایرو راپېدا کېږي
داسې خلق په صدو راپېدا کېږي

***

Pukhto.Net

❋❋❋

تا چې په تیارو کښې کړم، رڼا هم راله راکړه
درد دې راله راکړو نو دوا هم راله راکړه

حُسن به د سرو په زنځیرونو تړل غواړي
ښکلي دې پېدا کړه نو دنیا هم راله راکړه

حورې د جنت که رابخښې نو غنیمت دے
هغه درنه هم غواړم خو دا هم راله راکړه

سوال که مې قبلېږي په سکښې ماښام کښې
وایم به څواني یو ځلې بیا هم راله راکړه

***

دوه شعرونه

مۀ مې ږده په لاسو کښې لاسونه لېونیه
مۀ کره په ژوند راله اورونه لېونیه

واوره په پښتو ژبه شعرونه لېونیه
چرته ئې راپاخه افلاطونه لېونیه

***

Pukhto.Net

✸✸✸

زما صنم زما په لاسو کښېږي دے
زما همدم زما په لاسو کښېږي دے

د تخیل نه مې ګبین* تولوي
زما قلم زما په لاسو کښېږي دے

چې محبت ته به تاوان نۀ رسي
لا دومره دم زما په لاسو کښېږي دے

دا د جانان د پښغلتوب تصویر دے
که جام د جم زما په لاسو کښېږي دے

چې کله کله ګل غوټۍ شوکوي
دغه یو غم زما په لاسو کښېږي دے

که چرته څان راله په ګوتو راغے
بیا ټول عالم زما په لاسو کښېږي دے

دا رښائي ټوله زما په زور ده
دغه تورتم زما په لاسو کښېږي دے

---

*شهد.

Pukhto.Net

***

په کټ کښې چرته پروت یم بوږي بوږي* په غرمه کښې
په خوب پسې ړندېږمه د اوږي په غرمه کښې

دا څوک دے؟ دا د چا د محبت په اور کښې سوزي؟
رسا لکه د مچ منګولې مروږي په غرمه کښې

حالات راله په تاړو تراړو شونډو ږدي پاړونه
قسمت راله اوبهٔ د لاسه تروږي په غرمه کښې

خپسه مې په ټول وجود سوره شي د یادونو
سم لاس راله څوک کېږدي په تیندوړي⁂ په غرمه کښې

***

* خور وور، بنګړي بنګړي
⁂ پوزه، سپېږمې

Pukhto.Net

✹✹✹

دنګې سروې ورته خم شي داسې دے
محفلونه ورته دم شي داسې دے

که څواني ترېنه هم لاړه شي نو څې دې
په والله که ترې څۀ کم شي داسې دے

د ښائست ئې نه ثاني شته نه جواب شته
لکه راګ چې مجسم شي داسې دے

په ځوانۍ کښې ئې جمال داسې غورځې کړې
لکه مست درياب چې تم شي داسې دے

بې سينګاره ئې ښائست لمبه لمبه دے
د خپل خان راسره غم شي داسې دے

اباسين هم په خپل حُسن ډېر غَره دے
دے ئې مخې ته مدهم شي داسې دے

***

Pukhto.Net

***

وایم سپرلے چرته په دې رانۀ شي
چرته په ګل باندې مې ښيښې رانۀ شي

حسینې! سترګې رانه مۀ اړوه
چې هډو یاد د مېکدې رانۀ شي

چې ئې قامت ته غرونه سر ټیټوي
هغه جانان مې تر خېمې رانۀ شي

ستا تصویرونه د کتې سر ته ږدمه
چې بې تنګي راله نزدې رانۀ شي

د پښتونخوا به هغه څۀ سپرلے وي
چې اباسین چپې چپې رانۀ شي

***

Pukhto.Net

٭٭٭

مينې زما د صبر درنګ وهلے
جانانه تا دے ولې رنګ وهلے

حسن مې داسې وزرونه سوي
لکه لمبې چې وي پتنګ وهلے

چا د مستۍ چا د نېستۍ د لاسه
يو ښادرګے تاؤ کړے لنګ وهلے

پښتونه سم نه شوې تا خدائے ووهه
د پلار نيکۀ تصوير دې زنګ وهلے

د پښتونخوا سيندونه وچ پراتۀ دي
يو اباسين پکښې غورځنګ وهلے

٭٭٭

Pukhto.Net

✹✹✹

دا تقدیر د پښتنو دے که وخت برګ دے؟
که اولس مې ډېر بې شانه تیار لګ* دے

نهٔ منزل مخې ته وینم نه رهبر شته
نهٔ پوهېږم دا په کومه لاره تګ دے

نه پښتو کوې، نه لولې، نه ئې لیکې
نو دا وَل دې د شملې څرنګه جګ دے؟

د دې قام نه چې ئې لار ده ورکه کړې
مدارې مخکښې روان دے که بدګ* دے

د وطن مینه چې نه لرې په زړهٔ کښې
نو لابل په تا کښې کوم یو ساهو رګ دے

چې دې وچېړل په مرګ به ترې خلاصېږې
پښتانهٔ نهٔ دې د تورو مچو ګګ* دے

---

* په تیاره لګیا، تیار خور.
* هیجړا، کدړا.
* د مچو کور.

Pukhto.Net

د پښتو غمونه ورمه په سر سترګو
که هر څو زما په خپلو اوږو نګ[1] دے

یو کابل پکښې د وینو جوش وهلے
د دنیا د لوښي مورګو پورې زګ دے

که سینه مې در ښکاره کړله ملګرو
ټول پرهر راقوړېدلے دے ګزګ* دے

اباسین خو هم اشنا ځان ته څۀ وائي
که غلیم ډېر زورَور لکه د یګ دے

______***______

محبت

بې د نفرت نه هره چاره کووم
زۀ د انسان په زړۀ کښې لاره کووم
زۀ ښائستونو له غرور ماتووم
زۀ محبت د دې دپاره کووم

______***______

---

[1] ډېره غټه او درنه بوجي.

*کېنسر، ناسور.

Pukhto.Net

***

د پرخې او د ګل کانې دې شي په اننګو
غوټۍ غوټۍ خوله دې ځي راځي په اننګو

سُرخي ئې ورځ په ورځ باندې زياتيږي يو په دوه
بايد چې لولکۍ به دې کښېني په اننګو

تک تور يو سوے داغ مې د ے رسا د زړهٔ په سر
خالونه قدرتي ئې دي ښخي په اننګو

په ويښه مې د سرو شونډو په اور کښې سوزوي
په خوب کښې مې ټکور کړي اننګي په اننګو

زما د ساه د تپ نه هم ساتي خپله ښکلا
بې شانه وار خطا لاسونه ږدي په اننګو

د شعمې نه چې موم وڅاڅي لاړې جوړوي
همدغسې خوله ئې کرښه کړي په اننګو

***

Pukhto.Net

✸✸✸

دا خوب دے که زما د تخیل ښارِ روښان
وزرې رقوومه په هوا یمه روان

دا لے په لےِ چې ګرځي دا چې کور په کور روان
دا ستا د حُسن غږ دے که زما د عشق داستان

چې لاره مې خطا کړله په غم کښې د دوران
زړګي راته په غوږ کښې غلي ووې چې جانان؟

دا کوم مارغهٔ چغېږي دا د کوم یو ساز اواز
دا څوک دې نامه اخلي یکه زار او یا قربان

هر خوا ته مینه مینه، امن امن، قرارے
دا ستا د خوب قیصه ده که زما د زړهٔ ارمان

تمیز ئې راته نهٔ کیږي په خیال نهٔ په نظر
خبر نه یم چې دغه به جانان وي که مې ځان

دا کوم یو کتاب لولم زوتووم کومه قیصه
د مینې اباسین مې دے په ذهن ور روان

***

Pukhto.Net

***

تاریخ د ازادۍ په وینو رنګ د پښتنو دے
د دې خاورې هر جنګ لکه چې جنګ د پښتنو دے

لږ وپوښته له روسه، له فرنګ له سکندره
چا ذکر اورېدلے! له اورنګ د پښتنو دے؟

دشمن لره هم امن سوکالي غواړي یارانو!
چې ظلم چرته ګوري بیا غورځنګ د پښتنو دے

زمونږ د زړهٔ تړته زمونږ ځیګر زمونږ هېواد دے
پښتو چې پکښې نشته نو بیا شنګ د پښتنو دے

لازمه ده چې تل به ئې پښتو سره پالمه
چې رب راله راکړے ښکلے رنګ د پښتنو دے

د دې خاورې دپاره لکه خپل ځان ګنړې خاوره
په نوم که اباسین دے خو ملنګ د پښتنو دے

***

Pukhto.Net

اے زما یاره درویشه*

اے زما یاره درویشه
نور مې زړۀ ته رانږدې شه

ستا لمبه لمبه شعرونه ستا تکور تکور فکرونه
ستا هُنرته په سجده دي تشبيهات علامتونه
خلق ځي د بحر خوا له ګرځي تاپسې بحرونه
د پښتو شعر په زمکه دباران غوندې راښکې شه

اے زما یاره درویشه
نور مې زړۀ ته رانږدې شه

به بخملو به ور نۀ کړم ستا دا خړې پړې ختې
د انسان په غم غمژنه په هر غم دې شونډې وتې
ستا زخمي زخمي لاسونه ستا دا وینې وینې ګوتې
په زخمي زخمي لاسونو محبت په خلقو وېشه

اے زما یاره درویشه
نور مې زړۀ ته رانږدې شه

* درویش دُرانے

Pukhto.Net

د خزان د شونډو پړق له رنګ را اخلي له بهاره
تا چې ځان له منتخب کړۀ دا اوږده ازغنه لاره
مونږ د امن نغمې اورو ستا د زړۀ له هر تاره
شاعري دې کړې نه ده چرې هم له ذهني عيشه

اے زما یاره درویشه
نور مې زړۀ ته رانږدې شه

ستن او تار اخلو ګنډل کړو دا ګریوان به راټولیږي
څه د مینې بها غواړي که د سر په بدل کیږي
دا څرخه به وي روانه د پښتو مزے پخیږي
زۀ ئې دې لورې نه غړم ته ئې هغې خوا نه وریشه

اے زما یاره درویشه
نور مې زړۀ ته رانږدې شه

د انسان د غاړې هار کښې ژبې ټولې ول په ول دي
د پردو ژبو نه مخکښې خپله ژبه خپلول دي
د نغمو په خوږو ساندو دا اودۀ را ویښول دي
دا یوه خبره اورم زۀ ټول عمر له اندیشه*

---

* محترم اندیش شمس القمر.

Pukhto.Net

اے زما ياره دروېشه
نور مې زړهٔ ته رانزدې شه

محبت به کرل غواړي اوبهٔ خور به کول غواړي
کوم فصلونه چې پاخهٔ دي اشر غواړي غوبل غواړي
د اولس د خولو څاڅکي په پوخ کاڼي تلل غواړي
ځان به وينې ساتو جانانه مرحله چې ده راپېښه

اے زما ياره دروېشه
نور مې زړهٔ ته رانزدې شه

که وجود دې رانچوړ شي د يخنۍ نه پکښې رېږده
د پښتو ليلى په زنه سوے خال د وينو کېږده
لکه ځنګ چې دې پرئيښې داسې ګټه تاوان پرېږده
اباسين هم نبغ روان دے بې پروا له کم و بېشه

اے زما ياره دروېشه
نور مې زړهٔ ته رانزدې شه

———***———

Pukhto.Net

***

عقله د عشق نه وېره پکار ده
غر که ډېر لوئے دے په سر ئې لار ده

په اننګو کښې دې ګل توکيږي
دې زرغونې له وينه بسيار ده

ستا په ښکلا دې زما سوګند وي
مزه خو تېوله د انتظار ده

احساس مې خور کړه ژوند مې سمسور کړه
ځواني مې واخله که ستا د کار ده

زما په سترګو کښې ځانته ګوره
چې پکښې خيره ستا د رخسار ده

ته ښائسته ئې زه قدردان يم
آخر به ګېر شې په مادې لار ده

***

Pukhto.Net

***

چې په سپينو اننګو دې خولې راغلې
په زړګي باندې مې برغې ګَلې* راغلې

پسرلې مې د غم لوښے کړو برخبره
حرارت مې زېږمې وسوې ولې راغلې

چې په غټو ګورې کړم آهونه
تا چې سترګې نرګسي کړې ښلې راغلې

عقله خدائزده چې په کوم فکر کښې پروت وې
لېونتوب چې درنه يوړم هلې راغلې

يوه تپه داباسين له غاړې خېژي
انګازې ئې په نسيم کښې دلې راغلې

***

* رمې، کنډ کونه.

Pukhto.Net

✸✸✸

ورمه د ګل نه د بلبلو نه مې شور واخستو
هاله شاعر شوم چې د حُسن نه مې پور واخستو

مينه که اور دے حُسن هم ترېنه څۀ کم خو نه دے
زما که اور په برخه راغے تا هم اور واخستو

ستا تصويرونه چې مې وسېزل ايرې مې ښکل کړې
زما چاودلو شونډو نن ايله تکور واخستو

څوک خو به وي چې کړی* شپه به زما لارې ساري
رقيب زما د کور په خوا کښې ځانله کور واخستو

چرته يو ښکلي مې د مينې خزانه لوټ کړې
ما د هر ښکلې نه تاوان يو په څلور واخستو

———✳✳✳———

Pukhto.Net

* تولہ، تمامہ

***

چرته ښاروے په دېوال ښکر ټکوي
که بنیادم د توبې ور ټکوي

ما چې د کوم انسان خُله هم بوئ کړې
د بنیادمو نه به سر ټکوي

د قیمتي خلقو ژوندون عذاب وي
زرګر ته وګوره چې زر ټکوي

راته ښکارېږي دا دنیا بغرۍ* ده
اسمان پئیکو ده راله سر ټکوي

د ژوندانهٔ اوږدې مزلې وینې
اباسین کاڼي په هنر ټکوي

***

Pukhto.Net

✸✸✸

رانه خپل کلے خپل مکان ورک شي
ستا په راتلو زما نه ځان ورک شي

د درد په غېږه کښې به مرګ ته رسي
د کوم اولس نه چې درمان ورک شي

د ژوندانۀ مزل ته داسې يمه
لکه ځنګل کښې چې انسان ورک شي

خدايه تر هغې زندګي غوارمه
چې د نفرت نام و نښان ورک شي

ورېې کولمې عقيده چرته منې
زل زول چې راشي نو اسمان ورک شي

پښتو په قام پسې کاواکه ګرځي
لکه د کونډې ماشومان ورک شي

✸✸✸

Pukhto.Net

✸✸✸

که ته ګورې او که نه ګورې خو خم نۀ
چې مئين يم نو په تا پسې به مرم نۀ؟

دا تۀ څۀ په شاړو سر ئې زر پرسته
بې د مينې نه د بل شي زور منم نۀ

خامخا به د ګلونو طلبګار يم
چې په ژوند کښې چرې هم ازغي کرم نۀ

ستا په مړو سترګو کښې اوښکې ليدے نه شم
خدائے دې هر څۀ په نصيب کړه خو يو غم نۀ

***

جنون

تيارۀ به ښۀ وي د سپوږمۍ ضرورت پاتې نۀ شو
ستا نه بغير د زندګۍ ضرورت پاتې نۀ شو
زما جنون اوس د تکميل پړاؤ ته ورسېدو
اوس ورته نور د لېونۍ ضرورت پاتې نۀ شو

***

Pukhto.Net

شاعري

که غمونه د دوران راوړل پکار دي
شاعرۍ ته لږ جانان راوړل پکار دي

د بارودو لوګو ببرته کړله شنده
بیا د حُسن و عشق باران راوړل پکار دي

وینو زوؤ ئې څهره کړله پمنه
لطافت ورته بې شان راوړل پکار دي

زمکه کړ د نفرتونو کړي بې درېغه
رودادونه د اسمان راوړل پکار دي

***

Pukhto.Net

***

نه وینمه ځان چې د رڼا نه لرې وځم
تا ته نزدې کېږم خو له ځانه لرې وځم

چرته به سکون په غرو راغو کښې لټوومه
يو ځل به د دې ښکلې دنيا نه لرې وځم

دے، ماد خپل رب د خپل جانان نه لرې باسي
بس دے نور د کلي د ملا نه لرې وځم

چغې که وهم د ځناورو د حقونو
يمه که انسان خو له انسانه لرې وځم

زۀ خو اباسين يمه څهره مې خيرنيږي
کله چې هم زۀ د پښتونخوا نه لرې وځم

***

Pukhto.Net

❋❋❋

خورې له اباسینه د سپین غر پورې لمبې دي
د سترګو نه مې واخله د ځیګر پورې لمبې دي

ځوانان په بازارونو کښې ټکور سینې له ګوري
د کلي د حجرې نه د ګودر پورې لمبې دي

چې دغه بوږنوونکے، ویروونکے تورتم وینم
د شمعې غوندې بلې مې په سر پورې لمبې دي

دنیا په خُلهٔ د امن، امن ورِد کوي لګیا ده
د امن د کونترې په وزر پورې لمبې دي

ته چرته ئې را ووځه غورځنګنه اباسینه
وطن دې شو لتاړ په سم او غر پورې لمبې دي

***

Pukhto.Net

✵✵✵

ښکلي څومره زوره ور وي
خو د سر د پاسه سر وي

دمه څائے ئې خپل هنر وي
فنکاران څۀ بختور وي

د سپوږمۍ په طمع ناست يم
چې خبرېږمه سحر وي

هغه خلق بره تلے شي
چې په زمکه ئې نظر وي

زۀ په ګوټ کښې چرته ژاړم
چې په کلي کښې اختر وي

د ښائست داسې مثال دے
لکه نمر کډه په سر وي

محبت به ئې ملنګ کړي
که هر څومره معتبر وي

Pukhto.Net

چې دا مونږه سادګان یو
که دا ښکلي جادوګر وي

د ښائست په ښاریه کښې
نادیده سړے اوتر وي

چې جانان مې وي په څنګ کښې
نو بیا خبر دے که محشر وي

چم ګاونډ راپورې خاندي
دخپل ځان سره مې شر وي

د ګلونو په موسم کښې
یار له ځانه نا خبر وي

اسمانونو کښې الوزم
خپل فکرونه مې وزر وي

که لمبو ته ور ارتاؤ شم
زما ځان باندې باور وي

Pukhto.Net

په هر حال کښې درته خاندم
که مې زړهٔ پرهر پرهر وي

اباسین څهٔ لېونے دے
د خپل ځان نه مرور وي

***

لوګے

ستا په زلفو او رخسار باندې پوهٔ نهٔ شوم
دا اوربل دے که اور بل دے لوګے خېژي
په هر لور باندې خوره چپه چپیا ده
په دې کلي کښې څهٔ چل دے لوګے خېژي

***

درېڅکا

لوټ ئې کړمه نور زما نه څهٔ غواړي
ستا د سترګو تور زما نه څهٔ غواړي
ما پسې هر لور ته سترګې اړوي
ستا زرین انځور زما نه څهٔ غواړي
ژوند راته د زهرو نه تریخ شوے دے
وژني مې په زور زما نه څهٔ غواړي

***

Pukhto.Net

٭٭٭

مړ مې کړئ چې ستاسو په طريق نۀ يم
داسې هم اولسه بل فريق نۀ يم

دا خو په وجدان کښې څۀ راورسي
زۀ له خپله ځانه د تخليق نۀ يم

دواړه لکه نوک او وری تړلي دي
درد او محبت کښې د تفريق نۀ يم

ما په محبت ايمان راوړے دے
خلقه منافق نه يم زنديق نۀ يم

زۀ د ښکلاګانو لېونے يمه
زۀ د بدرنګئ هډو رفيق نۀ يم

زۀ بې له جانانه بل څۀ نۀ وينم
چاوې اباسينه چې غريق نۀ يم

٭٭٭

Pukhto.Net

***

څومره وار خطا ګودر ته لاړمه
راغلمه خو بيا په بيرته لاړمه

ستا فکر د کور په لاره تېر ايستم
نيغ د کلي هاغه سر ته لاړمه

حُسن په خپل ځان ورپسې ګرځے يم
چرته کښې روان ووم چرته لاړمه

ستاتصوير مې کوت زړۀ مې راڼک شولو
غلے د کور خوا کښې غر ته لاړمه

نن د مېخانې ور ته اتاله شوم
پوهه په ځان نۀ شوم ورته لاړمه

***

Pukhto.Net

نفس

په زور دې د جنت نه رابهر کړم زما نفسه
په ډېره معمولي ببعه دې ور کړم زما نفسه

څۀ داسې لېونې لېونې سپي دې راپسې کړۀ
د روح په مملکت کښې دې اوتر کړم زما نفسه

د زمکې د خدايانو بندګۍ ته دې محتاج کړم
د خپلې پليتۍ نه دې خبر کړم زما نفسه

بې شانه خود غرضي دې راته کښېنوه په سينه کښې
اشرف ووم په مخلوق کښې تا ډنګر کړم زما نفسه

***

ازغکي

کله مې کم کله پوره کله مې زيات ښکلي دي
ما د ښائست دهر موسم آبِ حيات ښکلي دي
زما په وينه کښې ګډون اخر له کومه راشي
ما ازغکي دملاکنډ ددیراو سوات ښکلي دي

***

Pukhto.Net

✸✸✸

لکه مېچن مې د وجود په اندامونو تېر شو
زما د ژوند د حادثو نه پسته عقل ډېر شو

څۀ د نغمې، څۀ د وربمې، څۀ د رڼا غوندې ؤ
څۀ ښکلے نوم ئې ؤ افسوس دے چې زما نه هېر شو

زۀ محبت په خپله غېږه کښې راونغاړلم
لکه د وینې مې وجود ته راغے چار چاپېر شو

ستا د ښائست که چم په چم باندې خبرې کیږې
ستا لېونے هم د وختونو په سرو کښې شمېر شو

لکه غرڅۀ چې به په غرونو په تېږونو تللو
د اباسین غېږې ته پرېوتو په ول کښې ګېر شو

***

Pukhto.Net

درېڅا

خدايه چې نفرت به ځايوم اخر په څۀ کښې
حُسن مې په سترګو کښې دے مينه مې په زړۀ کښې

نن سبا وړوکې خوشحالي هم غنيمت دے
دا لکه ګلاب راوټوکيږئ په شپالۀ کښې

اوس د چا ډېوې ته بۀ زۀ ولې خفه کېږم
خپله مې له خېره رڼائي ده په کاله کښې

———***———

درېڅا

ږده راته په لارو کښې ازغي زۀ به درځم
زۀ په زمکه نه ږدمه تلي زۀ به درځم

ضد درسره نه کووم حسينې دومره ډېر
زړۀ به مې يو ځل مجبور وي زۀ به درځم

ژوند که وفا وکړله يو ځل به خامخا
ساه چې مې په سترګو کښې هم وي زۀ به درځم

Pukhto.Net

✸✸✸

وخت مې د ګلونو مئينتوب ته نۀ پرېږدي
ما ستا خوبولې سترګې خوب ته نۀ پرېږدي

داسې ازارې سيلۍ را الوزي چاپېر
سرۀ خُله غوټۍ چرې مسکيتوب ته نۀ پرېږدي

سترګې د **حالاتو** غرغندې راوروي
وخت مې ارزوګانې پېغلتوب ته نۀ پرېږدي

داسې د غربت د ژرندې پل پرې خي راځي
ژوند زما بچي اوس ځلميتوب ته نۀ پرېږدي

ستا د اننګو غوټۍ به وي ترو تازه
دا به اباسين چرې وچوب ته نۀ پرېږدي

✳✳✳

Pukhto.Net

✹✹✹

د سپوږمۍ په کتوري کښې تو له شپه خورم
د دروغو قسمونه درته نهٔ خورم

د احساس د نزاکت مې داسې حال دے
په وړه وړه خبره باندې زړهٔ خورم

ما د صبر شړۍ لنګ کړه ذوالجلاله
زهٔ مېوه دارمانونو په واره خورم

جهنم د خپل احساس راته معلوم دے
په توده کښې هم زهٔ عمر له ساړهٔ خورم

ستا انسان یمه او ستا نه به ئې غواړم
زهٔ ښاروے نه یم چې وټ کښې به واښهٔ خورم

د بل چا د محتاجۍ نه په امان یم
شکر دا دے چې خپل رزق په کالهٔ خورم

څوک دې ما ته د ناکام خبرې نه کړي
اباسین یمه زهٔ کاڼي د شین غرهٔ خورم

***

Pukhto.Net

***

تا ته اسان ښکاري خو چرې نۀ دي
مينه کول د خلې خبرې نۀ دي

دا ده! سپوږمۍ په څو قدمه کښې ده
ستوري که لرې ښکاري لرې نۀ دي

ګوره د درد څپکې ځليږي پکښې
زما کلام تشې سندرې نۀ دي

زۀ د خپل خيال په پرو الوزمه
څو کۀ راکړې دې وزرې نۀ دي

زۀ اباسين د مينې وړے يمه
زما په خيال کښې ملغلرې نۀ دي

***

Pukhto.Net

✸✸✸

دا خزان به مې څېګر کړي پاڼې پاڼې
راشي ګل راته په ور کړي پاڼې پاڼې

اخر دې ته به مونږ څنګه مينه وايو
چې ګلاب درله څوک درکړي پاڼې پاڼې

زۀ روژې ته جل وهلے څېګر ناست يم
تا لۀ سرې شونډې اختر کړي پاڼې پاڼې

خاورې ژوند په لپو لپو بادوومه
بې وسي به مې ډېر زر کړي پاڼې پاڼې

ربه خپله خو تول عمر په يو حال ئې
دا خزان ولې شجر کړي پاڼې پاڼې

اباسينه هر تهمت د خلقو واخله
دريابونه تل په سر کړي پاڼې پاڼې

***

Pukhto.Net

پَرکي

Pukhto.Net

ترانه

زر به په دې سیمه د سپرلو سندرې واورې
اے د وطن خاورې ـــــ اے د وطن خاورې
ستا د عظمتونو ترانې په لر او بر کښې دي
نخښې په خېبر کښې دي
ستا په اننګو کښې د سپرلي رنګونه تېل کوي
حسن پکښې سېل کوي
څکه مې به تا نه په بل چا زړهٔ راتولېږي نه
سترګې مې مړېږي نه
ستا هره ذره مې په سینه پورې نیولې ده
غېږه مې پرې ښکلې ده
ستا په تورو تورو غرونو سپینې سپینې واورې
اے د وطن د خاورې ـــــ اے د وطن خاورې
اوس مې په مازغو کښې د شعور رڼا راغلې ده
لاره مې تا کلې ده
ستا کوڅې به تولې په ښو باندې جارو کړمه
ګرد به دې دارو کړمه

Pukhto.Net

ستا په ننګ ناموس باندې به خپلې وینې توئے کړمه
غېږې دې را لوئے کړمه
زۀ به هر غاصب له د سینې بندونه پرېکړمه
شونډې به دې سرې کړمه

چرې هم زما د بې ننګۍ خبره مۀ اورې
اے د وطن خاورې ـــــ اے د وطن خاورې
ستا دا شاړې دشتې به په خپلو وینو ګل کړمه
کانړي به دې ښکل کړمه
ځان به ستا د حُسن د نازونو ثناء خوان کړمه
نوم به دې روښان کړمه
خبر دے که په ځان باندې راجوړ د خاورو ځلے کړم
ملک خو به ښاغلے کړم
ستا خړه څېره به په رنګونو مرغزار کړمه
تول به دې ګلزار کړمه

تۀ د اباسین د ترنم سندرې نۀ اورې؟
اے د وطن خاورې ـــــ اے د وطن خاورې

ـــــــ***ـــــــ

Pukhto.Net

سندره (اتڼ)

په سپینو سپینو لېچو شنهٔ بنګړي سرهٔ دي لاسونه
په واورو کښې ګلونه
سرې شونډې دې ځلېږي په سپین مخ لکه لعلونه
په واورو کښې ګلونه

ښائست دې کال و سر زما د زړهٔ په کور کښې خاندي
رڼا رڼا دلبرې
تيارهٔ تيارهٔ وختونه د سپوږمۍ غوندې روښان دي
رڼا رڼا دلبرې

په زلفو کښې دې پټ پټونے کاندي رخسارونه
په واور کښې ګلونه

تندے دې د شيشې په شانې پاک صفا دے
برېښنا ئې معلومېږي
ښائست دې د وطن د هريو ښکلي نه سېوا دے
برېښنا ئې معلومېږي

Pukhto.Net

په تکه سپینه زنه دې وهلي شنۀ خالونه
په واورو کښې ګلونه

په تورو غټو سترګو کښې دې اور د ځوانۍ بل دے
بخري تربنه دانګي
په سپینه دنګه پوزه دې د سور مېخکي ځل دے
بخري تربنه دانګي

اوږدې اوږدې دې ګوتې پرې د پاسه سرۀ نوکونه
په واورو کښې ګلونه

دَ واره پښبور جونه دې سبل له راچلیږي
سپوږمۍ د څوارلسمې
مئین دې د ښائست په اباسین باندې ډوبیږي
سپوږمۍ د څوارلسمې

ټیکه دې په جبین باندې هر خوا وهي تالونه
په واورو کښې ګلونه

***

Pukhto.Net

[illegible]

چینې وچیږي تندې وسوه غاړې غرونه
خدایه! خدایه د خبر باران رابنکې کړې

مارغان په چغو چغو ژاړي ـــــ اوږ راوریږي
ځاروي اسمان ته ګوري ناړي ـــــ اوږ راوریږي
فصلونو هم په سجدو ایښې دي سرونه

بنیادمان ټول په زاری دي ـــــ زاري قبول کړه
راخوري شوي وچکالي دي ـــــ زاري قبول کړه
په سرو مږو کښې را زرغون کړه سره ګلونه

د کائنات پروردګاره ـــــ ژوندون اسان کړه
دخپل نیازبین مخلوق دپاره ـــــ ژوندون اسان کړه
بغیر له تا نه چاته وکړو فریادونه

Pukhto.Net

چې څانګې ډکې له مېوو شي ــ باران زرغون کړه
ډنډونه ټول ډک له اوبو شي ــ باران زرغون کړه
چې یو ځل بیا سندرې ووائي خوړونه

د خپل کرم دروازې واکړه ــ دنیا خړوب کړه
باري وربخې راپېدا کړه ــ دنیا خړوب کړه
چې اباسین کښې راپېدا شي غورځنګونه

______***______

Pukhto.Net

سندره

زۀ چې یوازې یم یوازې نۀ یم
ستا تصویرونه ګورم خپل پرهرونه ګورم
خلق لالونو پسې ګرځي زۀ خالونه ګورم
زۀ چې یوازې یم یوازې نۀ یم

زۀ تنهائي خپله ملګرې ګڼم
زۀ خپلې ساندې هم سندرې ګڼم
زۀ په تیارۀ کور کښې رڼا رڼا خوبونه ګورم

د خپل ارمان سره خبرې کووم
ناست یم د ځان سره خبرې کووم
په تصور کښې ډېرې زمکې اسمانونه ګورم

په خپل سوچه زړګي کښې غلا نۀ لرم
زۀ د بل چا څکه پروا نۀ لرم
نۀ د تندي کرښې شمارمه نۀ لاسونه ګورم

ډېر عالمونه خې راځي تېرېږي
که موسمونه خې راځي تېرېږي
داباسین په غاړه ناست یمه موجونه ګورم

Pukhto.Net

برغیزه

چې په ژوندون باندې دې بل نه کړې اورونه
مینه، مینه کول اسانه نۀ ده
چې په لمبو کښې ځانله جوړ نۀ کړې تالونه
مینه، مینه کول اسانه نۀ ده

که د الفت خوندونه ګورې ــ غم لټوه
وطن د زړۀ پورې راپورې سم لټوه
ورشه په غاړه کړه د اوښکو امیلونه

ځان به د خلقو د خندا کړې ــ کښښنه قلار
ځان به باغي له دې دنیا کړې ــ ونیسه لار
دلته څوک نۀ مني د مینې عظمتونه

مینه د زړۀ وینې خوراک دي ــ وار وکړه لړ
دغه دردونه ډېر متاک دي ــ خار وکړه لړ
دلته د سر په بیعه کیږي ښائستونه

ګران ګل بدن خپلول ګران دي ــ مۀ تېر وځه
په دوئ پسې الوتل ګران دي ــ مه الوزه
دا به دې وتوکوي سترګو کښې ګلونه

———***———

Pukhto.Net

سندره

د زړهٔ په دشته مې باران شېبې شېبې خو به وي
داسې قيصې خو به وي ـــ په محبت کېنې
لکه تصوير غوندې ټول عمر شوګيرې خو به وي
داسې قيصې خو به وي ـــ په محبت کېنې

اے د ګل بڼ ښاپېرۍ د ښائستونو رانۍ
د پسرلو ملوکې زړګے مې نوکې شوکې

په تاپسې به مې د زړهٔ ستنې کږې خو به وي

زلفې دې پاس په جبين کله ورېځ کله شين
سترګې دې داسې سرې دي لکه جوړه لمبې دي

د مئينانو دې ګرېوان ريښې ريښې خو به وي

Pukhto.Net

ستا د پائیلو شنہا ستا د ځنګلو برېښنا
ستا د لبانو سرخي چې ما له څانه هم وړي

که دغه حال وي نو زما قضا نژدې خو به وي

دا چې په تا نازېږم نو په رښتیا نازېږم
داسې جانان به نۀ وي بل ستا په شان به نۀ وي

په تا مئین یمه نو سترګې مې لمدې خو به وي

***

Pukhto.Net

ستوره

دسپوږمۍ شپې دې ما د زلفو په زندو وتړه ـــ لېونے کېږم
سره لوپټه دې راله کلکه په لېمو وتړه ـــ لېونے کېږم

زاړهٔ یادونه تازه کېږي داسې موسم دے
د زړهٔ زخمونه اوېره کېږي ما سره غم دے
پرهر پرهر راله د حسن په لمبو وتړه ـــ لېونے کېږم

غونے په ما لشې لشې دے زړهٔ مې ډوبېږي
تول چاپېر چل نشې نشې دے دا به څهٔ کېږي
پاره ګرېوان کښې مې غنچه د کشمالو وتړه ـــ لېونے کېږم

سېتار منګے چرته غرېږي نغمې ئې شوري
اور اورکي رانه تاوېږي لکه چې ستوري
بېتاب نظر مې د سپوږمۍ په پلو شو وتړه ـــ لېونے کېږم

د بنګړو شرنګ دې لږ په ساه کړه چې ساه خو واخلم
د مېخکي دې هم برېښنا کړه رڼا خو واخلم
بیا راله سم دواړه لاسونه په کمڅو وتړه ـــ لېونے کېږم

***

Pukhto.Net

سندره

رنګ راوړه د تورو سترګو جنګ راوړه
سر دې په تلي لکه پتنګ راوړه

راشه محبت د کتي کور نه دے
راشه دالفت کلي په زور نه دے
دلته چې راځې خوئ د ملنګ راوړه

دلته د اظهار ژبه نغمه نغمه
دلته کښې وي هره ساه وږمه وږمه
ځان سره راوړه رباب او چنګ راوړه

زۀ درنه د سرو کتوري نۀ غواړم
زۀ درنه سپوږمۍ او ستوري نۀ غواړم
ماله کشمالي راوړه لونګ راوړه

Pukhto.Net

راشه سندريزې ورشوګانې کړه
بيا د خلقو سترګې قاتلانې کړه
ځان له که راوړې يو موټے بنګ راوړه

دلته خزانې ټولې برڅېرې دي
دلته ښکلاګانې نورې ډېرې دي
بس د اباسين نه يو غورځنګ راوړه

***

Pukhto.Net

ټوټه

رنګ د ګلاب به څۀ وي؟
خوند د شراب به څۀ وي؟
ستا د سرو شونډو مخکښې تک سور انقلاب به څۀ وي؟

ستا د مخ توري لولم
سم لکه ستوري لولم
ستا د رخسار په وړاندې توري د کتاب به څۀ وي؟

چې دې ځوانئ ته ګورم
لکه سپوږمئ ته ګورم
ستا د جوبن مخې ته ګل خانه خراب به څۀ وي؟

چې ستا خبرې اورم
لکه سندرې اورم
ستا د اواز د مخې ټنګ ټنګ د رباب به څۀ وي؟

غم د روزګار چرته دے
بې میني کار چرته دے
د اباسین په مخکښې زور د بل دریاب به څۀ وي؟

***

Pukhto.Net

ټوپه

د ونو سیورې را اوړدیږي — مابنام شو
بیا مې زړه ډوبیږي — مابنام شو

ټولې همزولې رانه لاړې
دزړه خانې مې شوې ویجاړې
ما به دپاک الله نه غواړې

ما ته دې سترګې رایادیږي — مابنام شو

ستا د کوځې په خوا چې راشم
د خپله خانه په هوا شم
زړه مې را ډک شي په ژړا شم

ژوند مې یوازې نۀ تیریږي — مابنام شو

ته مې د هر زخم ټکور ئې
زما په ژوند باندې راخور ئې
زما د دوارو سترګو تور ئې

په چا مې زړۀ نۀ راټولیږي — مابنام شو

Pukhto.Net

د ملاکنډ په لاره راشه
د زړۀ په چم کښې مې رڼا شه
د هر یو درد مې مسیحا شه

مزې د ژوند مې رالنډېږي — ماښام شو

تیارۀ په کلي راخورېږي
په اباسین مې زړۀ ډوبېږي
همزولو دا به څۀ چل کېږي

شفق په سرو سترګو ژړېږي — ماښام شو

***

Pukhto.Net

د ملاکنډ سندره

زړه به دې موړ شي په ګلونو راواوره
د ملاکنډ په دنګو غرونو راواوره

که په نظر کښې غمې پلورې
سپینې څهرې زلفې سمسورې
د دیر او سوات ښکلې که ګورې

چرته اختر کښې په ښونو راواوره

په ګټ ولاړ یم ستورې شمارم
په کنډوونو سپوږمۍ خارم
بې ستا نه ډېر نیمګړې ښکارم

د رقیبانو په سرونو راواوره

Pukhto.Net

د نښترونو په شغار کښې
د ابشارونو په شړار کښې
د بلبلانو په چغار کښې

تالے به وخورې په موجونو راواوړه

اوتر اوتر به لېونے شې
لالیه زر به لېونے شې
په ماځیګر به لېونے شې

د اباسین په ګودرونو راواوړه

***

Pukhto.Net

لوبه (کورس)

شړشمو نوستي دي په غرونو کښې رنګونه ـــ راځه چې لاړ شو
غاټولو هم ځان له شلولي ګرېوانونه ـــ راځه چې لاړ شو

ستا د يادونو واورې اورې
زما د زړۀ زخمونه زورې
چرته راپېښ شه په دې لورې

شونډۀ مې هر وختې نيولي وي پاړونه ـــ راځه چې لاړ شو

د سرو ازغو په مينځ کښې لوئے شوم
لکه د ګل درپسې توئے شوم
کله په مينه باندې پوئے شوم

په غرېدلو سترګو خورمه تيندکونه ـــ راځه چې لاړ شو

زما د زړۀ اسمان پړقيږي
نرے نرے باران وريږي
نور پرهرونه راټوکيږي

چې رايادېږي ستا د زنې شنۀ خالونه ـــ راځه چې لاړ شو

Pukhto.Net

دا په رنګينو لوپټو کښې
جينکۍ ګرځي په ورشو کښې
د پسرلي ډوبو نشو کښې

مونږه به هم د اباسين غاړې له ځو نه ــ راځه چې لاړ شو

***

Pukhto.Net

ترانه

پښتونخوا — پښتونخوا
ښکلې ښکلې — پښتونخوا
زما ښکلې — پښتونخوا

د رحمان بابا مسکن د خوشحال د زړګي ستن
د حمزه د سترګو تور دغني د زړه ټکور

زما زړه زما ځیګر — پښتونخوا پښتونخوا

ستا خوږې خوږې نامې د صدیانو هنګامې
د ګندهارا سر مقام پر شاپور کله باګرام

د تاریخ د تندې نمر — پښتونخوا پښتونخوا

کۀ یادیږي چین ما چین د مغرب ښۀ مه جبین
د نړۍ په بل وطن نښته داسې ګل بدن

یو له بله زورور — پښتونخوا پښتونخوا

Pukhto.Net

يو ښاغلے رنجيت سنګهه نه شو ستا بچو ته ټينګ
کله ژاړي مغلګے کله تښتي فيرنګے

کله زغلي سکندر ــــ پښبور پښبور

د کابل د باغ انار سرې منې د قندهار
انګورونه انګبين شنې اوبۀ د اباسين

سپينې واورې د سپين غرــــ پښبور پښبور

***

Pukhto.Net

څوبه

د ګړېوانه ريښې مې ترمې ترمې څينه
بغېر لتا نه ژوند عذاب دے

د بېلتانۀ سيلۍ مې غوښې تښتوينه
بغېر لتا نه ژوند عذاب دے

ماښام د کلي په شهتوت کښې چنچنې شور کړي
روح مې دننه په کالبوت کښې بهر ته زور کړي

ستا تصور راباندې غونے ودروينه
بغېر لتا نه ژوند عذاب دے

چرته چاپېره په محلت کښې مېچن غړېږي
زما په زړۀ ستا په الفت کښې متر دلېږي

ساه مې ګوګل سم په لړونو غوڅوينه
بغېر لتا نه ژوند عذاب دے

Pukhto.Net

د شپې چې پروت یم په دالان کښې ستورو ته ګورم
تهوله شپه سوزم په ارمان کښې سبورو ته ګورم

سپینه سپوږمۍ رانه خوبونه تښتوینه
بغېر لتا نه ژوند عذاب دے

د پسرلي موسم چې راشي ګلان غوړېږي
چې اباسین سر په ګډا شي وطن شورېږي

ستا لېونے ئې خوا ته شګې بادوینه
بغېر لتا نه ژوند عذاب دے

———***———

Pukhto.Net

برغيزه

جينۍ

يخه سيلۍ ده پـانې الوزي چاپېره
ما نـه کړې هـېره، ما نه کړې هېـره

هلک

راته يادېـږې همېشه له خـانه ډېـره
ښکلی به شې هېره، ښکلی به شې هېره

جينۍ

وختونه ګران شو په ما ګرانه   سترګې مې سرې دي

هلک

ما لـرې مـه ګڼـه د ځانه   کـه فاصـلې دي

جينۍ

د زړه دنيا مې په طوفان کښې ده راګېره
مـا نه کړې هـېره. ما نه کـړې هـېره

هلک

راته يادېږې شپه او ورځ د ځانه ډېره
ښکلی به شې هېره، ښکلی به شې هېـره

جينۍ

په شته کاله کښې شوم بې کوره   سر مې سر تور شو

Pukhto.Net

هلک

زمـــا دې دوه سترګـو ته ګـوره هم دا دې کـور شو

جینۍ

وطن مې اوسو په خیبر شومه راتېره
مـــا نه کړې هېـــره، ما نه کړې هېــره

هلک

د خدائے په دې کښې هم څۀ راز دے مۀ خفه کېږه

جینۍ

دا لا د مـــینې کـــوم انداز دے لږ وویرېږه

هلک

سړے خبر نه وي ببخي له خپله خبره
ښکلے به شې هېره، ښکلے به شې هېره

د زړۀ په کور کښې مې وسېږه دا دې وطن دے

جینۍ

په خپل زړګي دې مۀ نازېږه خوږلن خوږلن دے

هلک

ما درته هم که دا سینه کړه رابرڅېره

———***———

Pukhto.Net

د مزدور سندره

د وطن د سترګو نوره
اے زما یاره مزدوره
اے زما یاره مزدوره

دا سمسور سمسور فصلونه دغه رنګ په رنګ ګلونه
د مېوو نه ډک باغونه عالي شانه محلونه

ستا مړانه ده ستا توره
اے زما یاره مزدوره
اے زما یاره مزدوره

ژوندون کار دے همه کار دے په ناراستوژوندون بار دے
محنتي سړے هوښیار دے هرانسان یومزدورکار دے

د دې خېټې له تنوره
اے زما یاره مزدوره
اے زما یاره مزدوره

د دوران وجود کښې ساه ئې د وختونو رهنما ئې
ته د هر وطن ښکلا ئې ته روښانه سپین سبا ئې

Pukhto.Net

کہ وربخ شي ډېره ګوره
اے زما یاره مزدوره
اے زما یاره مزدوره

د غم پلک را اویزان دے   خوستاذات ورته سندان دے
ژوندکه هرڅومره هم ګران دے   دمحنت په زور روان دے

د خپل خان په وینو سوره
اے زما یاره مزدوره
اے زما یاره مزدوره

———***———

Pukhto.Net

قامي سندره

هر لوري ته ښکلے نو بهار کړي
خدايه دا وطن ګل و ګلزار کړي

دې وطن کښې خدايه دې د څۀ کمے
هر کاڼے ئې لعل هره ګيټۍ غمے
بس دا اودۀ بخت مو رابېدار کړي

ربه انقلاب د مينې راوله
زړونو کښې سېلاب د مينې راوله
مونږه واړه يو تر بله زار کړي

زړونو نه راټولې واړه کرکې کړي
بُغض او کينې له مينځه ورکې کړي
ته زمونږ بچے بچے هوښيار کړي

داسې يو بارداره سپرلے راولې
ټول عمر دپاره سپرلے راولې
شنډې ونې بوټي مېوه دار کړي
خدايه دا وطن ګل و ګلزار کړي

***

Pukhto.Net

ماتمي سندره (سانحه)

په باغ بلې لمبې دي د سپرغو ږلی وريږي
ګلونه تالا کيږي

غوټۍ ايرې ايرې شوې چمنونه تالا کيږي
ګلونه تالا کيږي

ماليار ه چرته لاړې؟
ماليار ه چرته لاړې؟
ماليار ه چرته لاړې؟

ګلشن قلم قلم شو هر لوري ته ماتم شو

لوګي د ګل د پاڼو د نرۍ نه چاپېريږي
ګلونه تالا کيږي

د دې خاورې بچي وو ګلرنګه شاه زلمي وو

وريځ کښې د لوګو لکه د نمر هسې ډوبيږي
ګلونه تالا کيږي

Pukhto.Net

په شته کور کښې بې کوره نهر ګرځي، سرتوره

اوده په بېدیا ګانو وي په خاورو کښې لوغړېږي
ګلونه تالا کیږي

بې ژونده بې درمانه بې یاره بې جانانه

نفرت خو ئې علاج نۀ دے په څۀ به دا رغیږي
ګلونه تالا کیږي

مالیاره چرته لاړې؟

***

Pukhto.Net

د پسرلي منظره

ښکلا ستوماني وويسته د زمکې شونډه شنه شوه
فضا وږمه وږمه شوه
سوره په هر يو تار د ژوند د حُسن ترانه شوه
فضا وږمه وږمه شوه

تصوير د کائنات په چپه خله راته مسکے دے
راغلے پسرلے دے
هر خوا ته غوړېدلے د شينکي ښکلے پوزے دے
راغلے پسرلے دے

ځواني په هر يوزړه کښې په غورځنګ چپه چپه شوه
فضا وږمه وږمه شوه

په وخت د پېغلتوب کښې دي چاپېره ورشوګانې
د حُسن ترجمانې
خزان زېلې ونې يو ځل بيا شولې راځوانې
د حُسن ترجمانې

Pukhto.Net

د ګل خبره لاړه په وطن کښې ډنډوره شوه
فضا ورېمه ورېمه شوه

مرغۍ په هره څانګه ترانې وائي چغېږي
چورلک وهي ګډېږي
لولکه او بورا په ښائستونو نۀ مړېږي
چورلک وهي ګډېږي

د حُسن او د مينې په هر لوري ننداره شوه
فضا ورېمه ورېمه شوه

د زمکې چې هر څۀ وو په سينه کښې رابرڅېر شُو
د کلي نه چاپېر شُو
بلها سخاوتونه د اسمان پکښې راډېر شُو
د کلي نه چاپېر شُو

د رنګ سېلاب پرې راغے د خزان خونه تاله شوه
فضا ورېمه ورېمه شوه

***

Pukhto.Net

سپېڅلې سندره

روح مې په ګډا دے زړهٔ زما نه بې اختياره دے
ژوند د محبت او محبت د ژوند دپاره دے

ګام په ګام ګلونه دي وړمې ئې په هر لورې دي
هر خواته چې ځمه راته لارې ستورې دي
نهٔ پوهېږم دا زما سفر په کومه لاره دے

ژوند که حرارت لري نو دا د محبت په زور
درد که څهٔ لذت لري نو دا د محبت په زور
بې له محبته بنيادم له ژوند وېزاره دے

ژوند د بل په نوم کړه چې د خان په معنه پوهه شې
بيا به د دې زمکې او اسمان په معنه پوهه شې
حُسن د ژوندون خو د الفت له مرغزاره دے

هر څهٔ چې دنيا کښې دي له مينې پېدا شوي دي
واړه تورتمونه په يو حُسن رڼا شوي دي
دا د ګلو تخم راوتلے له انګاره دے

***

Pukhto.Net

[illegible] زړه

چې رنګ په رنګ ځلیږي سرۀ ګلونه په پټیو کښې
دا څوک دے چې لعلونه ئې شیندلي په ورشو کښې

شرېشم د ښکلاګانو د رنګونو جادوګر دے
غانټول هم په دامانه کښې چټي په ګډا سر دے
رېدے هم سوزېدلے د خپل حُسن په لمبو کښې

ګلاب چې په چمن کښې د بلبل سره خندیږي
رامبېل په سپینو سپینو رخسارونو کښې مُسیږي
ورخاړي هم خندا ایساره کړے په وخکو کښې

ښائست راورېدلے دے ښکارېږي له اسمانه
ګلشن راته جوړ شوے دے د غرۀ نه د بېدیا نه
مستي چې موج وهلے د بورا په اننګو کښې

کاروان د خوشبویانو ځي راځي هرې کوڅې ته
په موج کښې دۀ روانه راشه ګوره زمانې ته
چې زړۀ نه لري شمار دي هغه تول په لېونو کښې

***

Pukhto.Net

ښکلے زړه

زړګے مې لُوټې لُوټې هډو نه لري دېوال
دا ستا د زنې خال
ثاني دې په وطن کښې ګوره نشته د جمال
دا ستا د زنې خال

ستا غټې غټې سترګې مې په زړهٔ وهي چکونه
تروړي رانه خوبونه
کمڅۍ دې په نرو نرو اوږو وهي ټالونه
تروړي رانه خوبونه
غمے د زمرد چې په بکره کښې وي نال
دا ستا د زنې خال

پتنګ او د بلبل او د بورا غوندې ويرژن يم
په تا باندې مئين يم
دا څکه زهٔ اوتر يمه. کاواک يم سرسيئن يم
په تا باندې مئين يم
تپوس د چا په خُله باندې کوه زما د حال
دا ستا د زنې خال

Pukhto.Net

ښائست دې ورځ په ورځ باندې نور نور راتازه کيږي
ځواني چې دې تېريږي
زما دمينې زور هم وخت په وخت را سېوا کيږي
ځواني چې دې تېريږي
د مينې او د حُسن غلبه ده کال په کال
دا ستا د زنې خال

سپين مخ دې په محلت کښې د سپوږمۍ غوندې ځليږي
ګلونه راوريږي
د زلفو خوشبويانې دې په کلي کښې خوريږي
ګلونه راوريږي
د زړۀ مې ستا د حُسن مخکښې نشته نور مجال
دا ستا د زنې خال

***

Pukhto.Net

سمندره

ښائست چې کډه وکړه نو بوستان ورسره لاړ
سپرلے چې تلو د ګل غوندې جانان ورسره لاړ

جرګې مې ورله راوستلې اوښکې تېل ما تېل
بلها مې ورته وکړو د ماشوم په شانې ځېل
د زړهٔ په بدرګه کښې مې ګرېوان ورسره لاړ

رنګونه لاړه والواته پيکه شو چاپېرچل
د ژوند ناوې راوتې بهر ناسته په درشل
سپوږمۍ چې مخ پناه کړو ټول جهان ورسره لاړ

ساه ګانو ته مې چا داسې نيوه لاره ګودر
دا پېټے مې چا ايښے ؤ د پاسه په ټټر
دا ساه وه که سلګۍ وه هر ارمان ورسره لاړ

دا څنګه محبت ؤ چې مې ځائے شو تاترين
زما ټوله دنيا ئې کړه لاهو په اباسين
زهٔ پاتې شوم يوازې، زما ځان ورسره لاړ

***

Pukhto.Net

سندره

خلق چرته نښته يو دنيا کښې زۀ او تۀ
خوب وېنم چې ګرځو په هوا کښې زۀ او تۀ

کله په سيندونو ابشارونو باندې ګرځو
کله په ښنېرازه لوړو غرونو باندې ګرځو
کله د سپوږمۍ ستورو په خوا کښې زۀ او تۀ

ګورو چې الوت کوو په ښکلو ورشوګانو
خاندو ترانې وايو په سر د چينارانو
ډوب يو د يو بل په مشغولا کښې زۀ او تۀ

داسې يو جادو وکړو چې وخت راته اتال شي
دومره بره لاړ شو چې دنيا راته يو خال شي
ورک چې شو د نمر سپينه رڼا کښې زۀ او تۀ

ګل په شلو ژبه ترانې زمونږه وائي
واړه منظرونه محبت زمونږه ستائي
ورد يُو دمارغانو په نوا کښې زۀ او تۀ

***

Pukhto.Net

سندره

دغه جذبه مې اسماني خوښه ده
زما د زړونو سلطاني خوښه ده

په محبت کښې په سر کار نه لرم
بې د الفت نه بله لار نه لرم
د زړهٔ سودا مې تاواني خوښه ده

زهٔ خپل ژوندون لمبه لمبه غواړمه
زهٔ د پتنګ غوندې جذبه غواړمه
یو مې ښکلا بل مې ځواني خوښه ده

زهٔ همېشه کرکې نه کرکه کووم
زهٔ محبت کووم بې شکه کووم
دغه حجره کښې مې خاني خوښه ده

یو د جانان مراوو کتو وړے یم
بل ئې تاوژنو اننګو وړے یم
بل مې د زلفو پرېشاني خوښه ده

***

Pukhto.Net

***

نن راباندې بوئي د پسرلي راځي
څوک دے چې خیالونو ته مې څې راځي

کله چې د ګلو مېنځ کښې ګرځمه
خیال ته مې ستا شونډې اننګي راځي

روح مې د زړګي تارونه وچېړل
وینه کښې مې جوش راځي مستي راځي

زۀ د تغیر نه ډک مزاج لرم
ما له په هر حال کښې زندګي راځي

بیا دې جوړې زلفې راسپړلې دي
څکه دا بې واره اسوېلي راځي

زۀ چې د فطرت نه بنیادم یمه
ما له چل د مینې ازلي راځي

Pukhto.Net

دا چې په وېښتو کښې زما سپين لګي
دا مې په پښتو باندې څواني راځي

څو چې يو وجود نه شو يو روح نه شو
کله په ژوندون کښې خوشحالي راځي

زۀ په شاعرۍ کله پوهېږمه
چرته د يو لوري نه راځي راځي

بيا په پښتونخوا پسرلي وَل شولو
بيا د اباسين ماځيګري راځي

***

Pukhto.Net

✸✸✸

زۀ که نۀ هم یم نو کلام به مې خبرې کوي
هر یو وګړے د خپل قام به مې خبرې کوي

ما چې د کوم اولس دپاره شوګیرې کړې دي
په ما مئین دي خاص و عام به مې خبرې کوي

دا کوم خیالونه چې زما دشاعرۍ ښکلا ده
دا خو زۀ نۀ وایم الهام به مې خبرې کوي

د ښکلاوټ* کښې مې دمینې بوزغلي کړي دي
واړه پۍ مخې ګل اندام به مې خبرې کوي

ما د دې خاورې کاڼو بوټو سره پت پاللے
دا کاڼي بوټي در او بام به مې خبرې کوي

***

* پټے، اډۍ

Pukhto.Net

* * *

د ښکلاګانو مې سلطان ساته
په محبت زما ایمان ساته

لکه د برکي* د یو بر نه کیږي
د اسوېلو نه مې انسان ساته

ربه په خان باندې اختیار نه لرم
خو د ښېرونه مې جانان ساته

چې د اسمان نه وروې اوروېنه
بیا مې د کریکو نه اسمان ساته

د محبت تږې پړې تول مارۀ کړه
خپل اباسین داسې روان ساته

***

* برکے د غوږ اسکي هغه څانګې ته وائي چې وریوزې لرګے نه وي او تشې پاڼې وي او په یو بر سوزي

Pukhto.Net

تاوې کتـــاب ګوره نو زۀ به درتـه نۀ یادېږم
تۀ مې هېر نۀ شوې کتابونه راته ډېر یاد شُو